

RAPORT O STANIE GMINY DARŁOWO

ZA ROK 2018

www.gminadarlowo.pl

Spis treści:

I.	WSTĘP	2
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY	3
III.	INFORMACJA FINANSOWA GMINY	8
IV.	INFORMACJA O STANIE MIENIA	26
V.	INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII	28
VI.	ŁAD PRZESTRZENNY	98
VII.	ŚRODOWISKO	103
VIII.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	112
IX.	ROLNICTWO	115
X.	OŚWIATA I WYCHOWANIE	117
XI.	KULTURA I SPORT	124
XII.	POLITYKA SPOŁECZNA	134
XIII.	REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY DARŁOWO	142
XIV.	GMINA W RANKINGACH, KONKURSACH I PUBLIKACJACH	172

I. WSTĘP

Zgodnie z wprowadzoną w 2018 roku nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym wójt gminy co roku do 31 maja przedstawia Radzie Gminy raport o stanie gminy. Raport ten podsumowuje działalność samorządu gminnego.

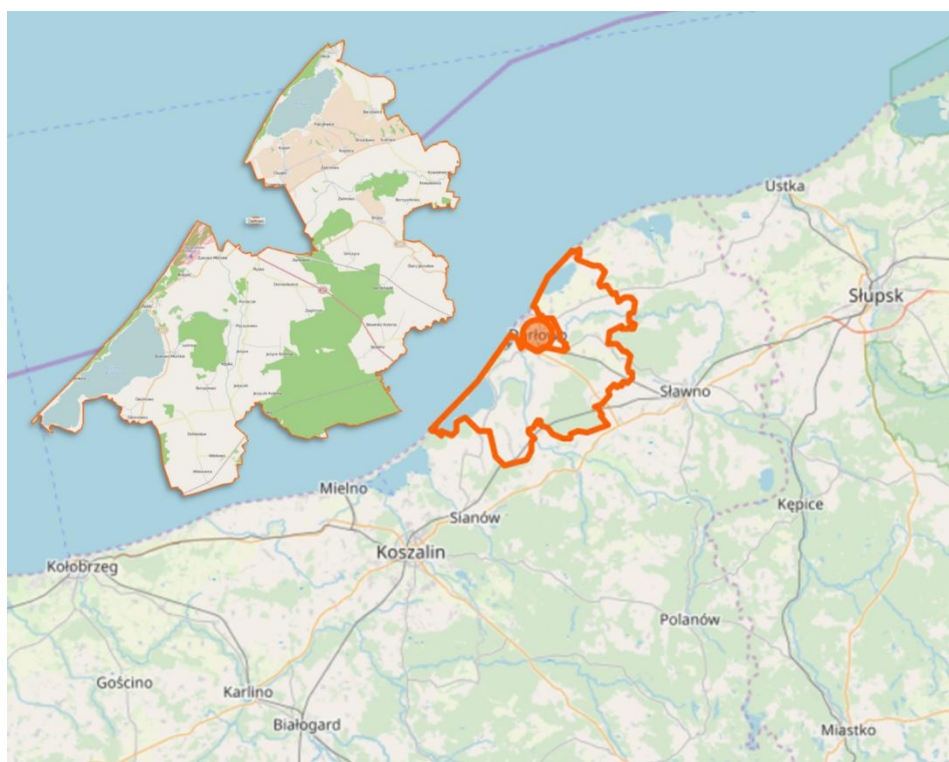
Zakres opracowanego dokumentu obejmuje przede wszystkim realizację polityk, programów, realizacji uchwał rady gminy i budżety sołeckiego za 2018 rok.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą radnym gminy Darłowo jak i mieszkańcom gminy do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Darłowo jest gminą nadmorską (w przeważającej części turystyczna) położoną w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Znajduje się w obrębie powiatu sławieńskiego i zajmuje część terenu zwanego Równiną Sławieńską przeciętą dolinami dwóch rzek: rzeki Wieprzy oraz rzeki Grabowej. Od zachodu i częściowo od południa gmina Darłowo graniczy z gminą Sianów, od południa z gminą Malechowo, od wschodu z gminą Postomino i od południowego wschodu z gminą Sławno. Gmina Darłowo swoim terytorium otacza miejską gminę Darłowo

Gmina Darłowo jest gminą wiejską, zajmuje powierzchnię 26 984 ha, co daje jej pod względem wielkości 8 lokatę w województwie zachodniopomorskim. Ok. 58% powierzchni ogólnej gminy zajmują użytki rolne, a wśród nich odpowiednio: grunty orne 10 379 ha, sady 50 ha, łąki 2 913 ha oraz pastwiska 2 423 ha. Lasy zajmują ok. 23% obszaru, co daje gminie charakter rolniczo-leśny.

Na obszarze gminy występuje niewielka ilość lasów. Tereny nadmorskie, plaże oddzielone od pozostałych terenów gminy wąskimi pasmami lasu głównie sosnowego. Większe skupisko lasów znajduje się w południowej części gminy, rozciągając się na południowy wschód od Kolonii Jeżyczki, Nowego Krakowa w kierunku Słowina. W obrębie tego zespołu leśnego z przewagą buków i dębów znajduje się rezerwat "Słowińskie Błota".

Przeważają jednak na terenie gminy tereny otwarte, równinne z dalekimi perspektywami widokowymi na wkomponowane w krajobraz wsie.

Swoisty mikroklimat gminy, 20-kilometrowy odcinek szerokich, piaszczystych plaż, czyste środowisko naturalne oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe powodują, że należy ona do najatrakcyjniejszych turystycznych regionów nadbałtyckich. Licząca 7500 miejsc baza noclegowa wraz z obiektami towarzyszącymi zapewnia wspaniałe warunki wypoczynku. Najbardziej znaną miejscowością w gminie są Dąbki, leżące u nasady mierzei oddzielającej jezioro Bukowo. Dąbki są miejscowością typowo turystyczną z licznymi ośrodkami wczasowymi i kolonijnymi, pensjonatami, polami biwakowymi, obozowiskami i kwaterami prywatnymi oraz bardzo dobrze rozwiniętą siecią placówek gastronomicznych i handlowych. Dąbki też są znanym w Polsce uzdrowiskiem z szeroko rozwiniętą bazą uzdrowiskową. Każdego roku w tej miejscowości przebywa kilkanaście tysięcy kuracjuszy.

Gmina Darłowo urzeka rozległymi panoramami oraz ciekawymi widokami. Przez obszar gminy przebiegają piesze szlaki turystyczne: czerwony szlak nadmorski, szlak rezerwatów oraz Europejski Szlak Cystersów, gdzie główną atrakcją jest gotycki kościół cysterski w Bukowie Morskim. Oprócz niego w gminie znajduje się jeszcze 9 kościołów, które przedstawiają wysoką wartość historyczną.

W skład gminy wchodzi 31 sołectw oraz 46 miejscowości.

Sołectwa:

Barzowice, Bobolin, Boryszewo, Bukowo Morskie, Cisowo, Dąbki, Dobiesław, Domasławice, Drozdowo, Gleźnowo, Jeżyce, Jeżyczki, Kopań, Kopnica, Kowalewice, Kowalewiczki, Krupy, Rusko, Sińczycza, Słowino, Stary Jarosław, Sulimice, Wicie, Wiekowice, Zakrzewo, Zielnowo, Żukowo Morskie

Wsie:

Barzowice, Bobolin, Boryszewo, Bukowo Morskie, Cisowo, Dąbki, Dobiesław, Domasławice, Drozdowo, Gleźnowo, Jeżyce, Jeżyczki, Kopań, Kopnica, Kowalewice, Kowalewiczki, Krupy, Nowy Jarosław, Nowy Kraków, Palczewice, Porzecze, Rusko, Sińczycza, Słowino, Stary Jarosław, Sulimice, Wicie, Wiekowice, Zagórzyn, Zakrzewo, Zielnowo, Żukowo Morskie

Osady:

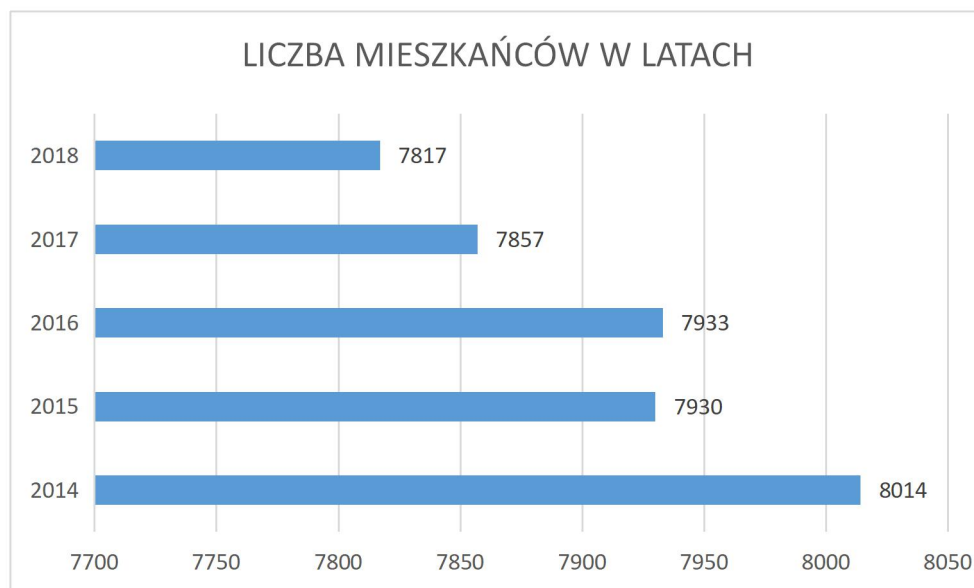
Borzyszkowo, Czarnolas, Darłowiec, Dąbkowice, Gleźnowko, Gorzebądz, Gorzyca, Kępka, Leśnica, Pęciszewko, Rózkowo, Słowinko, Trzmielewo, Wiekowo

Demografia

Wykaz ludności (stan na 31.12.2018)		
Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Barzowice	242
2.	Bobolin	160
3.	Boryszewo	194
4.	Bukowo Morskie	424
5.	Cisowo	336
6.	Dąbki	290
7.	Dobiesław	333
8.	Domasławice	548
9.	Drozdowo	178
10.	Gleźnowo	291
11.	Jeżyce	315
12.	Jeżyczki	362
13.	Kopań	143
14.	Kopnica	110
15.	Kowalewice	392
16.	Krupy	364
17.	Nowy Jarosław	204
18.	Palczewice	91
19.	Pęciszewko	94
20.	Porzecze	173
21.	Rusko	269
22.	Sińczyca	131
23.	Słowino	422
24.	Stary Jarosław	539
25.	Sulimice	138
26.	Wicie	60
27.	Wiekowice	397
28.	Wiekowo	200
29.	Zakrzewo	206
30.	Zielnowo	77
31.	Żukowo Morskie	134
RAZEM LICZBA MIESZKAŃCÓW		7817

Ilość osób zameldowanych w Gminie Darłowo (stan na dzień 31 grudnia każdego roku)

	2014	2015	2016	2017	2018
GMINA DARŁOWO	8014	7930	7933	7857	7817

Przyrost naturalny

	2014	2015	2016	2017	2018
URODZENIA	101	68	103	92	65
ZGONY	67	91	75	94	64

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (stan w latach 2014 - 2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
KOBIETY 60+	767	768	800	833	853
MĘŻCZYŹNI 65+	319	326	337	362	410

Liczba mieszkańców Gminy Darłowo w poszczególnych grupach wiekowych (stan na 31.12.2018)

Przedział wiekowy	Liczba osób
0-6 lat	559
7-18 lat	1029
19-65 lat	2671
19-60 lat	2295
65+	410
60+	853

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY DARŁOWO:

Szkoły:

- Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu
- Szkoła Podstawowa im. Ratowników Morskich w Dąbkach
- Szkoła Podstawowa im Ludzi Morza w Kopnicy

Instytucje kultury:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Domasławcach

Inne jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Dzienny Dom „Senior +” w Wiekowie
- Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach
- Gminny Zakład Użyteczności Publicznej sp. z o.o.

III. INFORMACJA FINANSOWA GMINY

ROK 2018

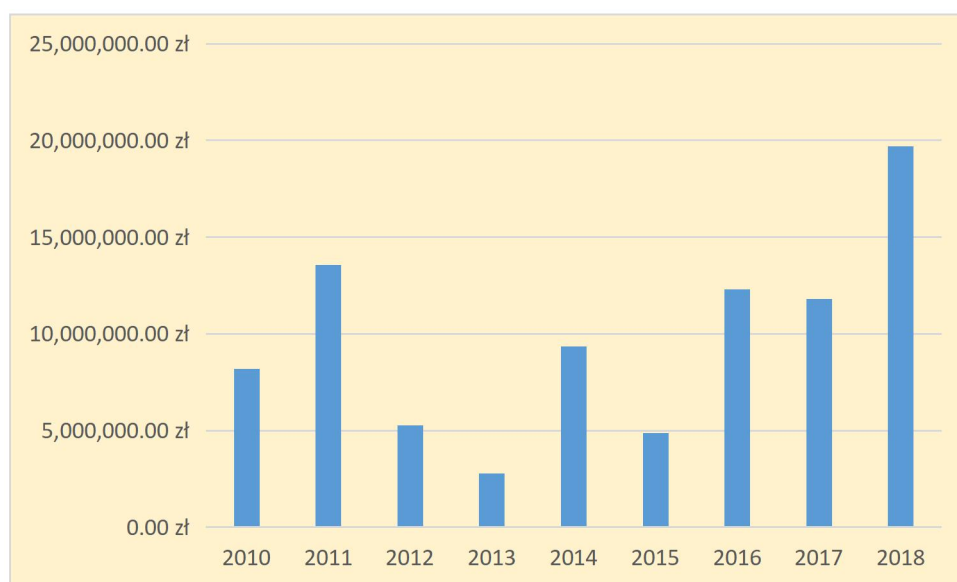
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem - 72,59%

Wykonanie dochodów ogółem	80.783.878,45 zł
Wykonanie dochodów własnych	58.640.273,27 zł

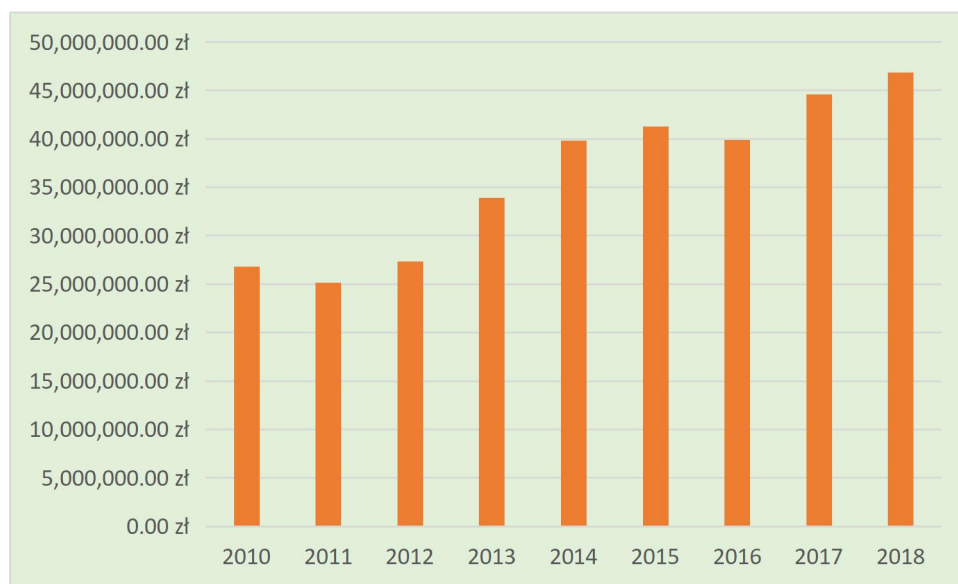
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem - 29,59%

Wykonanie wydatków ogółem	66.530.814,92 zł
Wykonanie wydatków majątkowych	19.685.384,57 zł

Wydatki inwestycyjne w latach 2010-2018

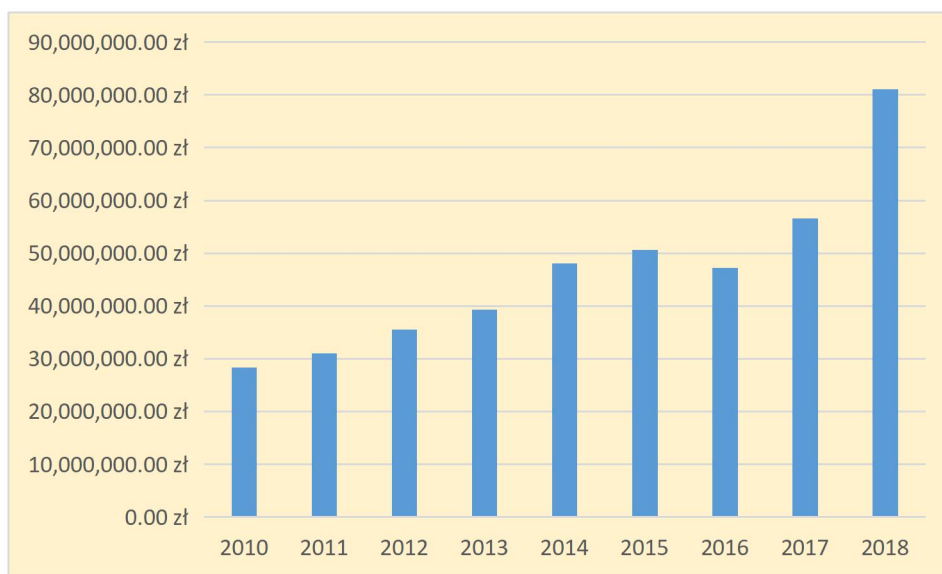
Wydatki bieżące w latach 2010-2018

Wykonanie dochodów (w tym PIT i CIT)

Plan dochodów	80.783.878,45 zł
Wykonanie dochodów ogółem	81.045.760,83 zł
w tym: udziały z PIT	4.565.598,00 zł
w tym: udziały z CIT	21.704,99 zł

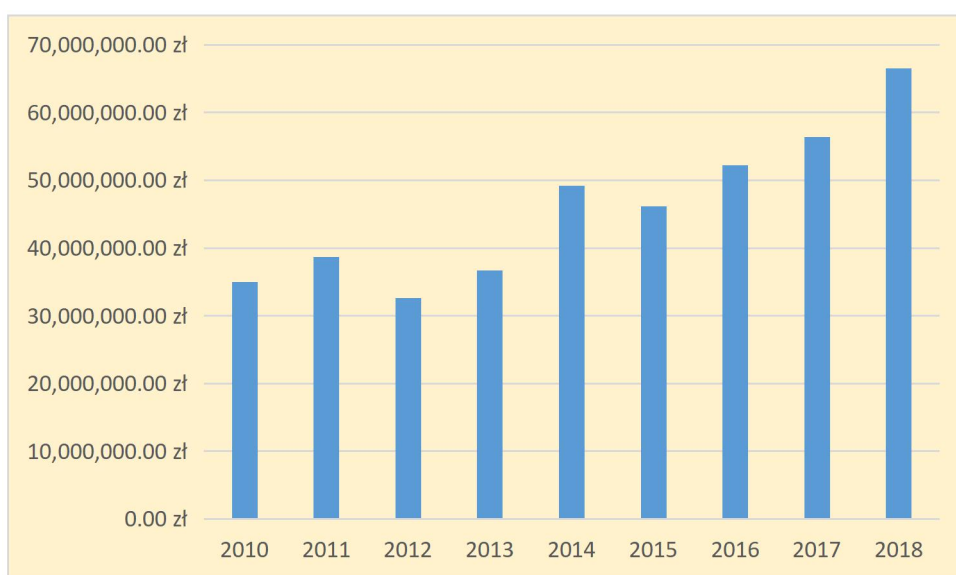
Dochody w latach 2010-2018

Wykonanie wydatków

Plan	69.822.680,84 zł
Wykonanie	66.530.814,92 zł

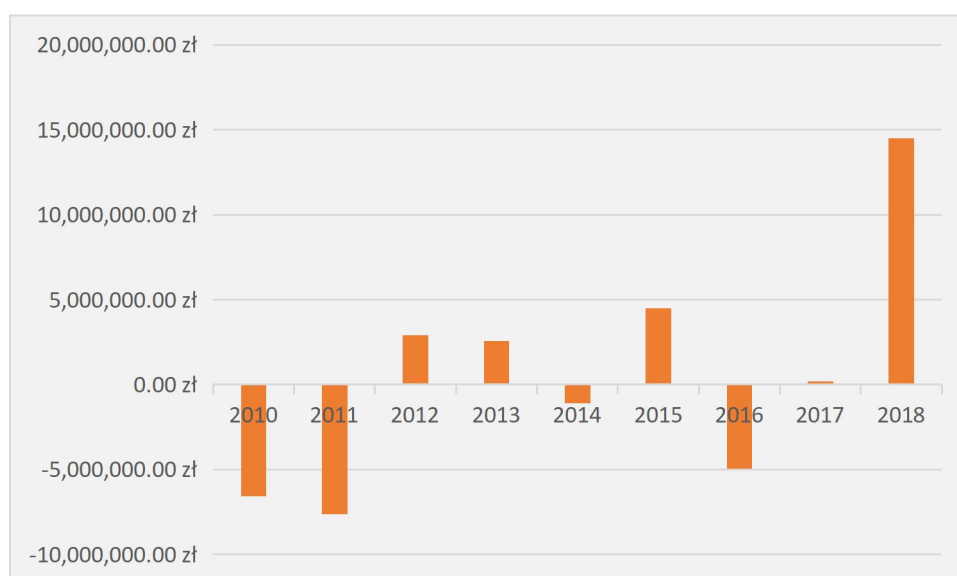
Wydatki w latach 2010-2018

Wynik budżetu w 2018

Planowany wynik finansowy (uchwała budżetowa z dnia 22.12.2017r.)	-4.186.513,00 zł
Planowana nadwyżka (na dzień 31.12.2018r.)	10.961.197,61 zł
Wykonana nadwyżka	14.514.945,91 zł

Wynik budżetu w latach 2010- 2018

Dochody z majątku w 2018

Plan stan na 28.12.2018	1.812.400,00 zł
Wykonanie	2.102.477,69 zł

Wysokość wydatków majątkowych w stosunku do planu

Plan na dzień 31.12.2018	21.460.952,99 zł
Wykonanie	19.685.384,57 zł

Udział środków funduszu sołectkiego w wydatkach Gminy - 1,20%

Wykonane wydatki ogółem	66.530.814,92 zł
Środki funduszu sołectkiego (fundusz obywatelski)	797.377,75 zł

Środki pozabudżetowe uzyskane w2018 roku - 6.131.761,70 zł

Tytuł projektu/ Źródło finansowania	Dane z umowy dofinansowania			Z ostatecznego rozliczenia			Wartość środków która wpłynęła w 2018 roku
	Wartość projektu w złotych	Wartość dofinansowania w złotych	Wkład własny w złotych	Wartość projektu w złotych	Wartość dofinansowania w złotych	Wkład własny w złotych	
Budowa Centrum Sportów Wodnych w Uzdrowisku Dąbki	6.694.452,56 zł	2.765.852,90 zł	3.928.599,66 zł	6.925.000,00 zł	2.765.852,90 zł	4.159.147,10 zł	2.599.096,76 zł
Budowa drogi Cisowo-Zakrzewo-Kopnica-Drozdowo etap II-Drozdowo	1.497.615,49 zł	681.381,07 zł	816.234,42 zł	1.551.381,07 zł	681.381,07 zł	868.532,52 zł	631.381,07 zł
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Słowino	423.490,00 zł	254.094,00 zł	169.396,00 zł	427.180,00 zł	254.094,00 zł	173.086,00 zł	254.094,00 zł
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Słowino przy współudziale środków Nadleśnictwa	181.794,00 zł	50.000,00 zł	131.794,00 zł	181.794,00 zł	50.000,00 zł	131.794,00 zł	50.000,00 zł
Przebudowa drogi gminnej 15003Z w miejscowości Barzowice	2.766.085,50 zł	1.383.042,00 zł	1.383.043,50 zł	2.833.182,00 zł	1.383.042,00 zł	1.439.023,91 zł	1.383.042,00 zł
Modernizacja Ośrodka Zdrowia od Urzędu Miejskiego w Darłowie	Zrealizowano na podstawie porozumienia pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego			418.359,92 zł	160.000,00 zł	258.359,92 zł	160.000,00 zł
Program -Rozwój rewitalizacji w Gminie Darłowo	44.260,00 zł	39.834,00 zł	4.426,00 zł	29.070,04 zł	26.163,03 zł	2.907,01 zł	26.163,03 zł
Zakup spizetu dla OSP z dofinansowaniem z F-szu Pokrzywdzonym oraz Pomocy z Funduszu Sprawiedliwości	166.684,00 zł	165.017,16 zł	1.666,84 zł	166.682,00 zł	165.015,18 zł	1.666,82 zł	165.015,18 zł
Budowa Sali gimnastycznej w Kopnicy	2.187.669,00 zł	721.900,00 zł	1.465.769,00 zł	2.129.478,05 zł	702.727,00 zł	1.426.751,05 zł	202.727,00 zł
Zadanie JA W INTERNECIE	94.080,00 zł	94.080,00 zł	0,00 zł	w trakcie realizacji			75.264,00 zł
Rozwój Edukacji w Wiejskiej Gminie Darłowo (Real.programu 2017-2019)	1.015.888,80 zł	914.297,89 zł	101.590,91 zł	w trakcie realizacji			24.893,65 zł
Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Darłowo w m. Zakrzewo Etap II oraz m. Kowalewice wraz z przesytem do Krup	3.814.252,23 zł	1.973.176,00 zł	1.841.076,23 zł	w trakcie realizacji			510.482,00 zł
Budowa oświetlenia na boisku w Starym Jarosławiu	99.000,00 zł	20.000,00 zł	79.000,00 zł	100.095,00 zł	20.000,00 zł	80.095,90 zł	20.000,00 zł
Świetlica wiejska w miejscowości Zielnowo lokalnym centrum rekreacji i turystyki nad rzeką Wiepizą	715.694,12 zł	254.701,00 zł	460.993,12 zł	765.338,37 zł	254.701,00 zł	510.637,37 zł	zwrot nastąpi w 2019 roku
Granty sołeckie *Domasławice Zakup elementów na plac zabaw *Rusko budowa wiaty przy świetlicy wiejskiej *Zakrzewo Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy	38.985,00 zł	29.605,00 zł	9.380,00 zł	39.603,01 zł	29.603,01 zł	10.000,00 zł	29.603,01 zł

RAZEM

6.131.761,70 zł

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2018 roku

Najważniejsze zadania zrealizowane w 2018 roku przez Gminę Darłowo obejmują:

- **Budowa drogi Cisowo-Zakrzewo-Kopnica- Drozdowo** (etap II Kopnica - Drozdowo)

W ramach inwestycji został przebudowany odcinek 2.4 km drogi pomiędzy Zakrzewem a Drozdowem. Szerokość drogi to 4 metry, szerokość pobocza 0.75 m. Pomiędzy miejscowościami droga została wykonana z kruszywa, natomiast w miejscowości Kopnica droga ma nawierzchnię bitumiczną. Inwestycja dofinansowana ze środków Województwa Zachodniopomorskiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Całkowita wartość inwestycji wyniosła **1.549.913,59 zł.**, dofinansowanie stanowiło kwotę **681.381,07 zł.**

- **Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Słowino**

Inwestycja polegała na przebudowie odcinka drogi o długości 187 metrów, biegnącej przy kościele w miejscowości Słowino. Oprócz wymiany nawierzchni drogi na kostkę betonową o fakturze starobruku, wykonano budowę 10 miejsc parkingowych oraz budowę kanalizacji deszczowej, a także zjazdy do posesji. Droga została poszerzona do 5 metrów szerokości. Inwestycja w Słowinie zakończona została 20 listopada. Inwestycja zrealizowana w ramach Rządowego Programu na Rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej. Wartość całkowita wykonanego zadania **427.180,00 zł.** z czego dofinansowanie wyniosło zgodnie z umową **254.094,00 zł.**

- **Przebudowa drogi gminnej 15003Z w miejscowości Barzowice**

Wyłoniona w przetargu firma Krężel Sp. z o.o. z Kobylnicy, wykonała 800 metrowy odcinek drogi wykonanej z kostki brukowej. W ramach inwestycji zostały także wykonane chodniki, nowa wiata przystankowa oraz nowoczesne, energooszczędne oświetlenie drogowe. Nawierzchnia jezdni oraz zjazdy do posesji wykonane zostały z szarej kostki brukowej, natomiast parkingi, odcinek drogi przy kościele oraz utwardzenia przy dojeździe do kościoła zrobione zostały

z bruku kamiennego pochodzącego z rozbiórki istniejącej nawierzchni drogi. Całość inwestycji obejmująca również budowę kanalizacji sanitarnej pod drogą kosztowała **3.256.191,00 zł**. Gmina Darłowo pozyskała na inwestycję dofinansowanie w kwocie **1.383.042,00** złotych w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019.

● Budowa Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach

Projekt obejmował modernizację infrastruktury, która objęła budynki, pomosty, promenadę i małą architekturę. Nowoczesna baza sportowo-rekreacyjna to głównie jednokondygnacyjny budynek o powierzchni 600 m² z szatnią, zapleczem sanitarnym dla szkółki żeglarskiej, pomieszczeniami bosmanatu portu rybackiego, warsztatem szkutniczym, boksami do przechowywania sprzętu i hangarem dla łodzi oraz jachtów. Całość inwestycji uzupełniła renowacja stałych i ruchomych pomostów cumowniczych, zakup dźwigu do wodowania jednostek pływających oraz budowa pochylni, slipu z placem manewrowym i moło o zróżnicowanych poziomach do obsługi statków wycieczkowych, kajaków i rowerów wodnych. Ponadto wzdłuż brzegu jeziora Bukowo wykonany został, częściowo palowany w wodzie, ciąg pieszo-spacerowy z zejściami m.in. na plażę. Nie zabrakło elementów małej infrastruktury: ławek, koszy, nasadzeń zieleni czy nowego oświetlenia. Koszt całkowity inwestycji wyniósł **6.925.000,00 zł**, z czego dofinansowanie wyniosło

2.265.852,00 zł. Projekt został dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, 4 Osi Priorytetowej „Naturalne otoczenie człowieka”, działania 4.9 „Rozwój zasobów endogenicznych”.

- **Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego - trasa nadmorska Darłowo - Wicie - Jarosławiec**

W porozumieniu z Województwem Zachodniopomorskim, Gminą Postomino oraz Gminą Darłowo przystąpiono do realizacji projektu pn. Budowa ścieżki rowerowej w ramach szlaku rowerowego R10. Koszt inwestycji to 5,4 mln zł, z czego większość (4,6 mln zł) pochodzi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, ale także z Budżetu Województwa Zachodniopomorskiego, gminy Postomino i gminy Darłowo. Cała trasa rowerowa z Darłówka do Jarosławca liczy łącznie 16 km. Odcinek jest częścią międzynarodowego szlaku Rowerowego R10 biegnącego wokół Morza Bałtyckiego o długości 8 tys. km. Na Pomorzu Zachodnim szlak nazwano Velo Baltica i liczy ok. 223 km. z czego ponad 150km trasy jest już wykonana, wymaga oznakowania oraz ewentualnie niewielkich dostosowań. Koszt współuczestnictwa finansowego Gminy Darłowo w ramach tego projektu wyniósł **158.787,67 zł.**

- **Budowa przystani kajakowej w Bukowie Morskim**

Budowa terenu rekreacyjnego w Bukowie Morskim na działce o nr 40 przyjętej od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Na inwestycję składa się: niwelacja i wyrównanie terenu przy rzece Bagiennicy, budowa pomostu, budowa wiaty rekreacyjnej oraz miejsc parkingowych. Koszt całkowity inwestycji wyniósł **101.800,00 zł**.

- **Budowa sali gimnastycznej w Kopnicy**

Budynek sali gimnastycznej o powierzchni 301 m² powstał przy Szkole Podstawowej im. Ludzi Morza w Kopnicy. Jest to budynek murowany o wymiarach płyty sportowej (24x12 m), a na niej pełnowymiarowe boisko do gry w piłkę siatkową (9x18 m) oraz niepełnowymiarowe boisko do gry w koszykówkę. Ponadto w budynku znajdują się sanitariaty, szatnie, pomieszczenia gospodarcze, pokój nauczycieli. Sala połączona jest z budynkiem szkolnym łącznikiem, dodatkowo posiada niezależne wejście umożliwiające korzystanie z sali po godzinach pracy szkoły.

Koszt budowy sali sportowej w Kopnicy to **2.129.478,05 zł**. W tym dofinansowanie w wysokości - **702.727,00 zł** z Urzędu Marszałkowskiego w ramach Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Zachodniopomorskiego.

- **Dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego dla jednostki OSP w Starym Jarosławiu**

Samochód o wartości 900 tys. zł. został zakupiony ze środków Gminy Darłowo, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Nowy wóz strażacki ma 6-osobową kabinę, pojemność zbiornika na wodę do 3 tysięcy litrów, pojemność zbiornika na

środek pianotwórczy do 300 litrów. Gmina Darłowo przeznaczyła dotację w wysokości **400.000,00 zł**.

- **Budowa świetlicy w miejscowości Zielnowo jako Lokalne Centrum Rekreacji i Turystyki nad rzeką Wieprzą (II etap)**

Lokalne Centrum Rekreacji i Turystyki nad rzeką Wieprzą to świetlica o powierzchni 250m² ; która posiada m.in. salę komputerową, kuchnię z zapleczem, pomieszczenie socjalne z toaletą, a także magazyn. Aktywnemu spędzaniu wolnego czasu sprzyjać będą urządzenia, które znajdują się w budynku takie jak stoły do piłkarzyków i tenisa stołowego. Miejsce to powstało także z myślą o turystach, którzy uzyskają w nim informacje na temat atrakcji oraz szlaków turystycznych przebiegających przez Pomorze Zachodnie. Całkowity koszt realizacji inwestycji wynosi ponad 1 mln zł. Koszt wykonania II etapu inwestycji wynosił **765.338,37 zł** z czego Gmina Darłowo uzyskała dofinansowania w **254.701,00 zł**. z Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020.

● **Budowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w Gminie:**

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zakrzewo - etap II oraz w miejscowości Kowalewice wraz z przesyłem do Krup - **2.246.509,68 zł**
2. Rozbudowa sieci w miejscowości Kowalewice - **16.659,00 zł**
3. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sulimice - **479.840,22 zł**
4. Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z nadzorem w Barzowicach - **471.425,12 zł**
5. Nabycie sieci wodociągowej w miejscowości Bobolin - **22.500,00 zł**
6. Nabycie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Dąbkach - **18.000,00 zł**
7. Nabycie sieci wodociągowej w Wiciu - **34.000,00 zł**
8. Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych w Gminie - **301.142,65 zł** w tym:
  - nadzór inwestorski rozbudowy wodociągu Porzecze, Zagórzyn, Gorzebądź, Jeżyczki - 6.700 zł
  - projekt rozbudowy kanalizacji sanitarnej w Rusku - ul. Klonowa - 10.500,00 zł
  - projekt sieci kanalizacji deszczowej w Dąbkach (ul. Wczasowa) - 18.000,00 zł
  - rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Bobolinie (projekt) - 21.476,00 zł
  - budowa sieci kanalizacyjnej w Zakrzewie - 30.000,00 zł
  - projekt rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w Cisowie - 16.150,00 zł
  - projekt sieci wodociągowej w Nowym Jarosławiu - 8.450,00 zł
  - projekt sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Wicie - 15.059,00 zł
  - projekt sieci kanalizacyjnej w miejscowości Leśnica - 16.628,00 zł
  - wykonanie przyłącza wodociągowego na boisku w Jeżyczkach - 10.455,00 zł
  - Projekt rozbudowy kanalizacji sanitarnej na ul. Parkowej w Dąbkach - 9.000,00 zł
  - rozbudowa sieci wodociągowej w Domasławicach - 4.000,00 zł

- wykonanie przyłączy kanalizacyjnych w Barzowicach - 23.663,29 zł
- budowa odcinka kanalizacji sanitarnej w miejscowości Palczewice - 100.000,00 zł
- usługi geodezyjne przy opracowaniu sieci kanalizacji deszczowej w Bobolinie
- kwota 6.650,00 zł

● Wykonanie oświetlenia ulicznego w Gminie - kwota **369.100,33 zł** w tym:

1. Projekt oświetlenia w miejscowości Rusko - 7.598,94 zł
2. Projekt oświetlenia drogowego Cisowo-Kopań - 9.528,00 zł
3. Budowa oświetlenia w miejscowości Kopań - 79.100,00 zł
4. Budowa oświetlenia ulicznego w Wiciu, ul. Ku morzu - 68.000,00 zł
5. Projekt oświetlenia ulicznego w Bukowie Morskim - 2.131,67zł
6. Projekt oświetlenia ulicznego w Sińczycy - 1.131,68 zł
7. Projekt oświetlenia ulicznego w Kopnicy - 1.520,68 zł
8. Budowa oświetlenia w Słownie - 71.629,45 zł
9. Budowa oświetlenia w miejscowości Barzowice -45.075,00 zł
10. Zakup lamp solarnych do oświetlenia w miejscowości: Pęciszewko, Porzeczce, Boryszewo, Żukowo Morskie - 24.917,74 zł
11. Budowa oświetlenia w Jeżyczkach - 58.466,36 zł

Realizacja funduszu sołectkiego w 2018 roku

Fundusz sołectki są to środki finansowe wydzielone w budżecie gminy dla danego sołectwa na wykonanie zadań, ale tylko takich, które mają się przyczynić do poprawy warunków życia mieszkańców danego sołectwa i są zgodne ze strategią rozwoju gminy oraz mieszczą się w katalogu zadań własnych gminy. W kwietniu 2009 roku weszła w życie przygotowana przez rząd Ustawa o Funduszu sołectkim. Głównym jej celem jest wzmocnienie samorządu lokalnego i wprowadzenie prostego oraz efektywnego systemu gospodarowania funduszami publicznymi, który przekazuje mieszkańcom sołectw decydujący głos o przeznaczeniu pewnych kwot z lokalnego budżetu. Wydatkowanie środków w ramach funduszu sołectkiego, w podstawowym trybie, może nastąpić wyłącznie na podstawie złożonego przez sołectwo wniosku, określającego przedsięwzięcie, które w ramach funduszu ma być sfinansowane – art. 1 ust. 3 ustawy.

Są to przedsięwzięcia zgłoszone przez sołectwo we wniosku, które muszą spełniać łącznie następujące cechy:

- mieścić się w katalogu zadań gminy,
- służyć poprawie warunków życia mieszkańców,
- powinny być zgodne ze strategią rozwoju gminy,

Środki funduszu mogą być przeznaczone również na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęsk żywiołowych w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558 z późn. zm.).

W Gminie Darłowo w realizacji funduszu sołectkiego uczestniczą wszystkie 31 sołectw. Kwota przyznanych środków w ramach tego działania w 2018 roku wyniosła **810.613,51 zł** a jego wykorzystanie było na bardzo wysokim poziomie **98,37 %**.

Wykorzystanie środków funduszu sołectkiego przez poszczególne sołectwa

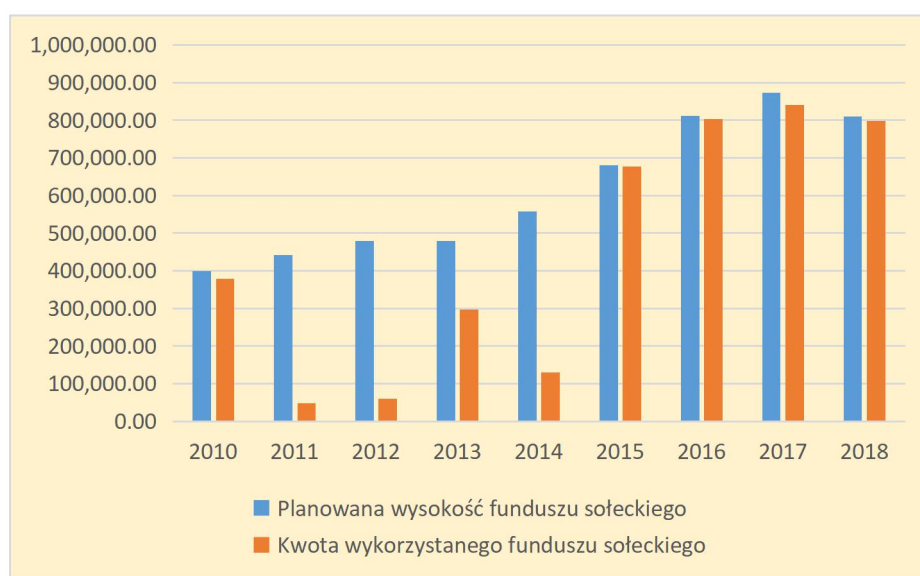
Sołectwo	Plan	Wykonanie	% wykonania
Barzowice	28.126,93 zł	28.091,88 zł	99,88%
Bobolin	21.123,66 zł	21.123,66 zł	100,00%
Boryszewo	22.433,22 zł	22.389,14 zł	99,80%
Bukowo Morskie	35.870,37 zł	35.743,55 zł	99,65%
Cisowo	31.657,03 zł	31.447,41 zł	99,34%
Dąbki	29.265,67 zł	29.261,24 zł	99,98%

Dobiesław	31.258,47 zł	31.219,41 zł	99,88%
Domasławice	43.215,26 zł	40.866,42 zł	94,56%
Drozdowo	22.091,59 zł	22.084,69 zł	99,97%
Gleźnowo	28.696,30 zł	28.684,89 zł	99,96%
Jeżyce	29.208,73 zł	28.904,08 zł	98,96%
Jeżyczki	32.283,34 zł	29.780,22 zł	92,25%
Kopań	19.700,24 zł	19.421,00 zł	98,58%
Kopnica	18.049,06 zł	18.045,71 zł	99,98%
Kowalewice	33.934,51 zł	32.900,64 zł	96,95%
Krupy	32.055,59 zł	31.631,21 zł	98,68%
Nowy Jarosław	23.116,46 zł	23.115,62 zł	100,00%
Palczewice	16.967,26 zł	16.967,26 zł	100,00%
Pęciszewko	16.967,26 zł	16.967,26 zł	100,00%
Porzecze	21.294,48 zł	21.294,08 zł	100,00%
Rusko	25.678,63 zł	25.676,71 zł	99,99%
Sińczyca	18.789,24 zł	17.789,24 zł	94,68%
Słowino	35.357,94 zł	34.653,67 zł	98,01%
Stary Jarosław	42.702,83 zł	42.702,83 zł	100,00%
Sulimice	19.358,61 zł	16.291,90 zł	84,16%
Wicie	15.031,39 zł	15.000,00 zł	99,79%
Wiekowice	34.902,44 zł	34.902,44 zł	100,00%
Wiekowo	23.230,34 zł	23.029,28 zł	99,13%
Zakrzewo	23.344,21 zł	22.494,00 zł	96,36%
Zielnowo	15.771,58 zł	15.767,44 zł	99,97%
Żukowo Morskie	19.130,87 zł	19.130,87 zł	100,00%
RAZEM	810.613,51 zł	797.377,75 zł	98,37%

Wysokość funduszu sołeckiego i jego wykorzystanie w gminie Darłowo w latach 2010 - 2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Planowana wysokość funduszu sołeckiego	398.668,00	441.619,00	479.840,00	479.138,00	557.257,00	680.207,80	811.822,99	873.787,49	810613,51
Kwota wykorzystanego funduszu sołeckiego	379.250,20	47.776,89	59.772,75	297.129,59	130.651,16	676.596,10	803.172,16	840.606,60	797377,75
% wykorzystania	95%	11%	12%	62%	23%	99%	99%	96%	98%

IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA

Wartość początkowa majątku Gminy Darłowo na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosiła **108.178.985,58 zł**, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 r. stanowiła kwotę **134.792.479,50 zł**, co oznacza wzrost o **19,74%**. W skład majątku wchodzi środki trwałe wg grup rodzajowych oraz udziały w spółkach prawa handlowego.

Zestawienie zmian wartości środków trwałych wg grup rodzajowych

L.P.	GRUPA		WARTOŚĆ BRUTTO			
	NUMER	NAZWA	STAN NA DZIEŃ 01.01.2018 R.	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	STAN NA DZIEŃ 31.12.2018 R.
1	0	GRUNTY	9.480.799,48 zł	720.105,00 zł	51.681,48 zł	10.149.223,00 zł
2	1	BUDYNKI I LOKALE	25.013.734,62 zł	5.720.707,82 zł	15.523,19 zł	30.718.919,25 zł
3	2	OBIEKTY INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ	66.513.532,53 zł	20.060.334,24 zł	66.177,40 zł	86.507.689,37 zł
4	3	KOTŁY I MASZYNY ENERGETYCZNE	24.638,05 zł	-	-	24.638,05 zł
5	4	MASZYNY, URZĄDZENIA I APARATY OGÓLNEGO ZASTOSOWANIA	844.427,01 zł	29.114,10 zł	29.114,10 zł	844.427,01 zł
6	5	MASZYNY, URZĄDZENIA I APARATY SPECJALISTYCZNE	28.455,02 zł	22.803,40 zł	-	51.258,42 zł
7	6	URZĄDZENIA TECHNICZNE	352.978,88 zł	144.718,93 zł	-	497.697,81 zł
8	7	ŚRODKI TRANSPORTU	2.275.752,73 zł	-	-	2.275.752,73 zł
9	8	NARZĘDZIA, PRZYRZĄDY, RUCHOMOŚCI I WYPOSAŻENIE, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE	1.319.567,26 zł	101.010,00 zł	22.803,40 zł	1.397.773,86 zł
RAZEM			105.853.885,58 zł	26.798.793,49 zł	185.299,57 zł	132.467.379,50 zł

Zestawienie udziałów w spółkach prawa handlowego na dzień 31.12.2018r.

Udziały w Spółkach	Wartość
Udziały w Spółce GZUP w Krupach	
Wkład niepieniężny	2.325.000,00 zł
Udziały w Spółce MPGKiM w Sławnie	
Wkład pieniężny 1 udział po 100 zł	100,00 zł
Razem	2.325.100,00 zł

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Gmina Darłowo posiada ogólną powierzchnię gruntów - 849,2233 ha, które stanowią mienie komunalne w wyniku komunalizacji, a także nabycia od osób prawnych i fizycznych.

W skład mienia wchodzi nieruchomości:

- oddane w dzierżawę - 118,4199 ha
- grunty pozostające w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych - 13,9640 ha
- drogi o powierzchni 470,7667 ha
- inne (parki, tereny zieleni, nieużytki, cmentarze, itp.)

Ponadto Gmina dysponuje:

- 14 lokalami mieszkalnymi i 1 lokalem tymczasowym
- nieruchomością zabudowaną budynkiem „Przychodnią Zdrowia” w Darłowie
- nieruchomością zabudowaną na ul. O.D Tynieckiego w Darłowie
- nieruchomością zabudowaną na ulicy Dąbrowskiego - „Urząd Gminy”
- 22 świetlice wiejskie i 1 czynna w okresie wakacji
- budynki jednostek podległych tj. Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach, Dzienny Dom „Senior+”, Biblioteki Publicznej w Domasławicach oraz szkół publicznych i niepublicznych na terenie Gminy.

Gmina Darłowo posiada 100% udziałów w ogólnej wartości kapitału w Gminnym Zakładzie Użyteczności Publicznej w Krupach oraz 1 % w spółce MPGKiM w Sławnie.

Ponadto w 2018 roku Gmina Darłowo nabyła 11 nieruchomości o powierzchni 8,2605 ha od osób prawnych i fizycznych oraz w wyniku komunalizacji. Także w 2018 roku w wyniku przetargów sprzedano 25 działek o łącznej powierzchni 8,9402 ha, została sprzedana 1 nieruchomość zabudowana.

V. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

A. Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 - 2025

(http://ug.darlowo.ibip.pl/public/get_file_contents.php?id=285685)

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025 została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Darłowo nr XVII.145.2015. Strategia wyznacza cele jakie Rada Gminy Darłowo powinna osiągnąć do 2025 roku i jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określającym wizje i strategiczne kierunki rozwoju gminy. Zapewnia ona ciągłość i trwałość działań władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. W sposób istotny strategia umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak środowisko przyrodnicze, zasoby ludzkie, istniejąca i rozbudowywana infrastruktura komunalna przy uwzględnieniu dostępnych środków finansowych.

Strategia opracowana została zgodnie z metodyką Unii Europejskiej polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju, która wykorzystuje przyjęte w Strategii cele i działania, a te polegają na odpowiedzialnym i świadomym kształtowaniu relacji pomiędzy wzrostem gospodarczym, dbałością o środowisko oraz jakością życia mieszkańców.

W celu urzeczywistnienia zapisów zawartych w wizji gminy oraz efektywnej realizacji misji sformułowano cztery cele strategiczne, spójne z celami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku. Każdemu celowi strategicznemu przypisano cele operacyjne oraz zadania, spodziewane efekty i mierniki.

Cele strategiczne:

1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej - Gmina Darłowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów.

2. Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwa do wymogów rynku Unii Europejskiej i przetwórstwa. Gmina Darłowo przyjazna inwestorom.

3. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców

4. Poprawa i ochrona środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego - Gmina Darłowo miejscem chroniącym środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.

W pierwszej kolejności w strategii wskazano na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej jako motoru napędowego Gminy Darłowo, która odpowiednio zainicjuje rozwój gospodarczy oraz tworzenie warunków do

rozwoju przedsiębiorczości a także przeciwdziałanie degradacji środowiska naturalnego. Realizacja zadań w trzech pierwszych obszarach to podstawowy warunek zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz zaspokojenia poziomu życia .

B. Gminny Program Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Darłowo na lata 2017 - 2023 został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Darłowo nr XLIV.422.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku. Dokument został sporządzony zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 roku poz. 1023, 1529, 1566). Ze względu na konieczność dostosowania programu do obowiązujących wytycznych na szczeblu krajowym i wojewódzkim w dniu 05 września 2018 roku podjęto uchwałę nr LII.530.2018 Rady Gminy Darłowo w sprawie zmiany uchwały nr XLIV.422.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo na lata 2017 - 2023. Gmina Darłowo uzyskała w 2018 roku dofinansowanie na sporządzenie dokumentu niniejszego dokumentu ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz ze środków budżetu państwa.

Na etapie poprzedzającym przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji podjęto uchwałę Rady Gminy Darłowo z dnia 28 czerwca 2017 roku nr XXXVI.343.2017 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Darłowo. W tej uchwale wyznaczono na terenie gminy Darłowo obszar zdegradowany i obszar do rewitalizacji.

Po analizie 8 jednostek gminnych z obszaru gminy Darłowo przebadanych na podstawie 9 wybranych wskaźników ze sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej i infrastrukturalnej oraz środowiskowej uznano, że do obszaru zdegradowanego zalicza się jednostki o liczbie odchyień w sferze społecznej co najmniej 2 oraz w pozostałych sferach również co najmniej 2, tj. w sumie o liczbie odchyień co najmniej 4.

W związku z powyższym, do obszaru zdegradowanego zaliczono następujące jednostki gminne: „Bukowo Morskie”, „Wiekowo”, „Domaśławice”, „Jarosław” oraz „Cisowo”.

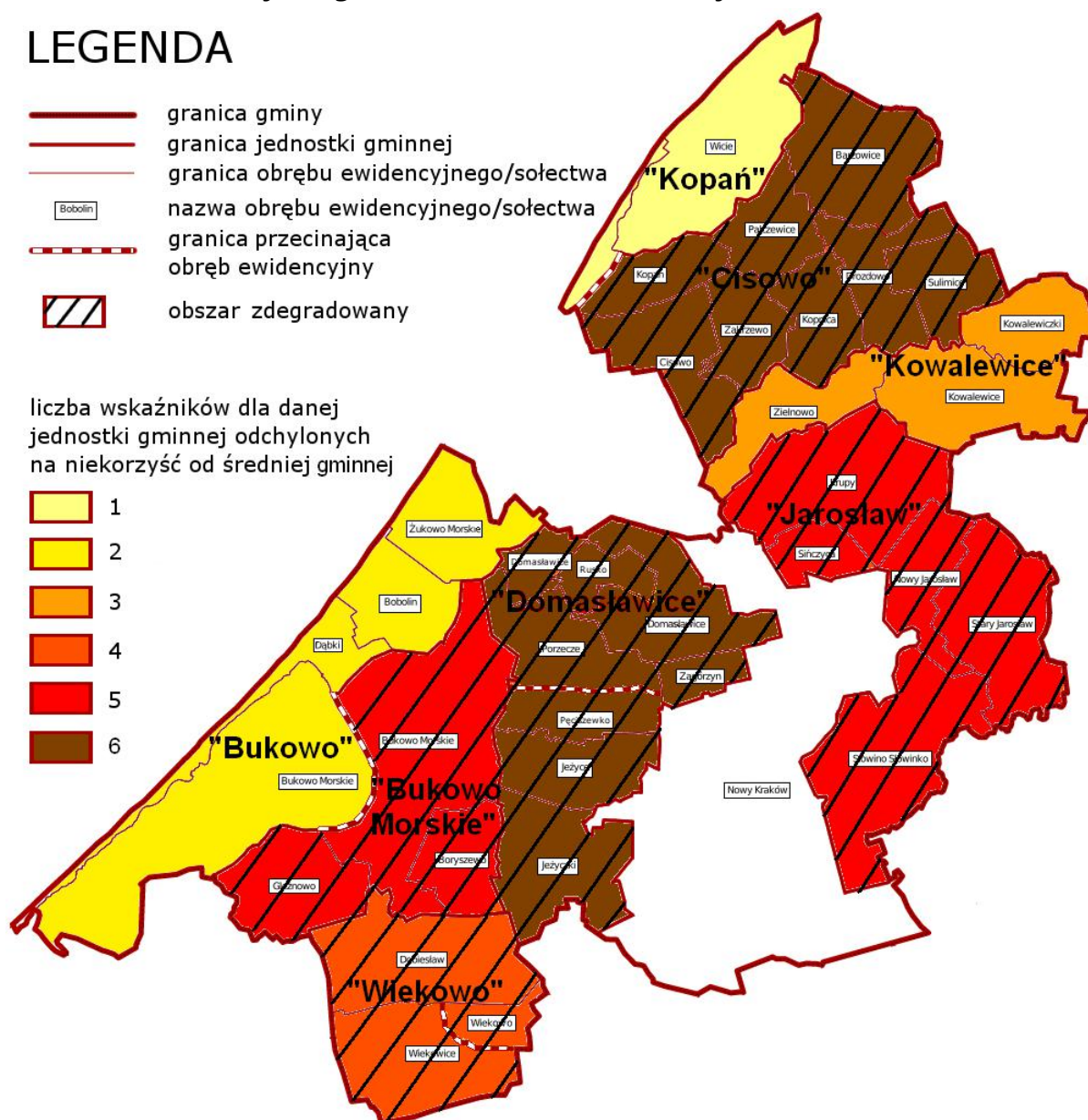
Obszary zdegradowane na terenie Gminy Darłowo

LEGENDA

- granica gminy
- granica jednostki gminnej
- granica obrębu ewidencyjnego/sołectwa
- nazwa obrębu ewidencyjnego/sołectwa
- granica przecinająca obręb ewidencyjny
- obszar zdegradowany

liczba wskaźników dla danej jednostki gminnej odchylonych na niekorzyść od średniej gminnej

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji zwykle nie obejmuje całego obszaru zdegradowanego. Praktyka pokazuje że rewitalizacja jest skuteczniejsza, jeżeli prowadzi się ją na ograniczonym terytorium. Pozwala to na koncentrację działań i środków, co w konsekwencji przynosi lepsze efekty, w tym również dla pozostałej części obszaru zdegradowanego, który nie został uwzględniony jako obszar bezpośredniej interwencji tak jak obszar rewitalizacji.

Określenie, która część obszaru zdegradowanego (np. jakie sołectwa) stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie główne przesłanki:

- szczególna koncentracja negatywnych zjawisk na danym terenie - określa się ją na podstawie prowadzonej analizy wskaźnikowej,
- uznanie, że dany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy.

Druga przesłanka jest dość szeroka i pozwala gminie na zachowanie marginesu uznaniowości we wskazaniu, która część obszaru zdegradowanego poddana ma zostać rewitalizacji.

Dodatkowo, występuje ograniczenie powierzchniowe i ludnościowe: obszar rewitalizacji nie może stanowić więcej niż 20% powierzchni gminy i nie może go zamieszkiwać więcej niż 30% jej populacji (patrz rozdział 5.). Na etapie szczegółowej decyzji, który fragment obszaru zdegradowanego (np. które działki) zakwalifikować jako obszar rewitalizacji, istotne są następujące czynniki:

- możliwość przeprowadzenia działań, które będą oddziaływać na przyczyny występowania negatywnych zjawisk,
- spodziewany efekt w postaci uruchomienia mechanizmów naprawczych, które będą toczyć się także po zakończeniu interwencji,
- istotne znaczenie dla rozwoju gminy,
- możliwość przeprowadzenia działań, które oddziałają korzystnie zarówno na obszar rewitalizacji jak całość obszaru zdegradowanego.

Obszar rewitalizacji gminy Darłowo został wyznaczony w oparciu o wyżej opisane zasady.

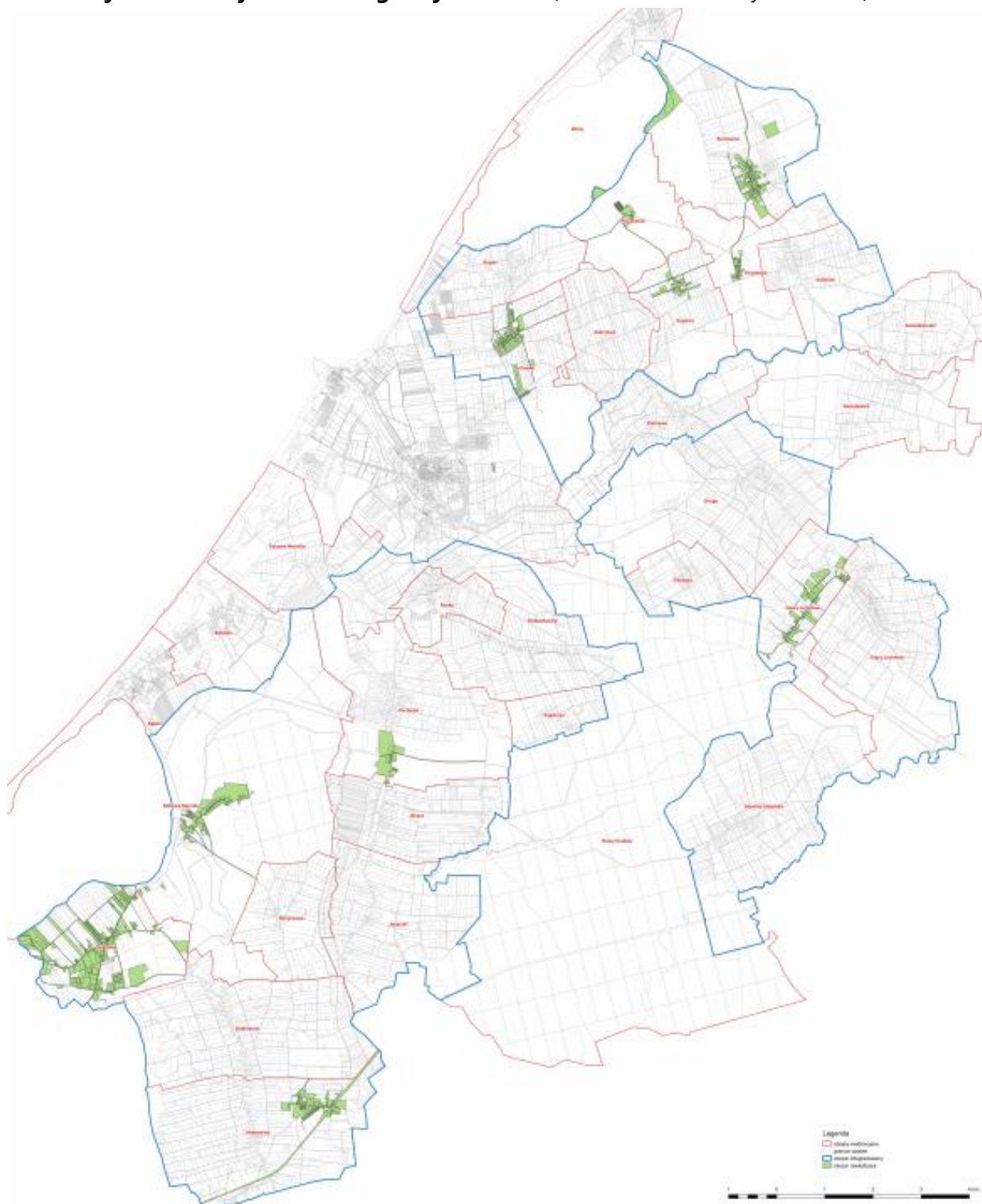
Z uwagi na ograniczenia powierzchniowe i ludnościowe, do obszaru rewitalizacji gminy Darłowo zakwalifikowano części tych jednostek gminnych, które poza kumulacją negatywnych zjawisk w przebadanych sferach, mają istotne znaczenie z punktu widzenia władz Gminy dla jej rozwoju.

Ograniczono powierzchnię do działek, na których zamieszkuje lokalna społeczność (głównie miejscowości w sołectwach), a także działek położonych w atrakcyjnych lokalizacjach z punktu widzenia potencjału turystycznego i rozwoju przedsiębiorczości (np. przy granicy jezior).

Obszar rewitalizacji to działki w każdej z jednostek wiejskich zakwalifikowanych do obszaru zdegradowanego. Są to obszary w miejscowościach: Barzowice, Bukowo Morskie (bez jeziora), Cisowo, Drozdowo, Gleźnowo, Kopnica, Nowy Jarosław, Palczewice, Pęciszewko i Wiekowo.

Obszary rewitalizacji na terenie gminy Darłowo (obszar na zaznaczony na zielono)

Obszar rewitalizacji zajmuje 2,7% powierzchni Gminy Darłowo i zamieszkuje go 27,0 % mieszkańców Gminy.

Wyznaczone obszary charakteryzują się kumulacją negatywnych zjawisk w większości analizowanych sfer (społecznej, gospodarczej, przestrzennej i infrastrukturalnej oraz środowiskowej).

Uchwałę Rady Gminy Darłowo o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo podjęto po wcześniej przeprowadzonych konsultacjach społecznych. Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w dniach 24 sierpnia - 24 września 2017 roku. W ramach prowadzonych konsultacji społecznych rozprawdzono wśród mieszkańców Gminy Darłowo ankiety badające zagrożenia i potrzeby w poszczególnych jednostkach obszaru rewitalizacji. Odbyły się również spotkania konsultacyjne na świetlicach wiejskich obszaru rewitalizacji oraz w dniu 11 września 2017 roku odbył się spacer studyjny mieszkańców obszarów rewitalizacji.

Skuteczne realizowanie procesu rewitalizacji wymaga jasno określonych celów. Na etapie analizy zagrożeń i potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji ustalono cele rewitalizacji, które mają zmienić sytuację mieszkańców. Ustalono cel główny oraz cele szczegółowe i związane z nimi kierunki działań.

Celem głównym Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo jest:

Wyrównanie szans mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez przywrócenie wszystkim grupom społecznym możliwości rozwoju oraz wykorzystanie potencjału zawartego w lokalnej społeczności oraz potencjalnych atrakcjach turystycznych.

Cel szczegółowy nr 1: **Rozwój przedsiębiorczości oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji**

Kierunki działań:

- rozwój przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem usług opartych na turystyce,
- odnowienie obiektów z obszaru rewitalizacji wykazujących potencjał turystyczny,
- pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych,
- pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości,
- rozwój podmiotów ekonomii społecznej i wykorzystanie potencjału bezrobotnych z terenu Gminy.

Cel szczegółowy nr 2: **Aktywizacja społeczna i wzmocnienie spójności mieszkańców obszaru rewitalizacji**

Kierunki działań:

- wykorzystanie potencjału istniejących i przyszłych świetlic w sołectwach,
- poszerzenie oferty działań społecznych, w tym opiekuńczych i wspierających rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych,
- wzrost aktywności organizacji pozarządowych i organizacji pożytku publicznego w obszarze rewitalizacji,
- rozwój kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców,
- aktywizacja społeczna osób starszych,
- wprowadzenie animatorów i liderów społeczności lokalnej,
- wspieranie inicjatyw oddolnych i aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy nr 3: Atrakcyjna i zadbane przestrzeń publiczna służąca mieszkańcom

Kierunki działań:

- budowa/remont świetlic, boisk, placów, wiat oraz innych elementów infrastruktury publicznej umożliwiających spędzanie wolnego czasu i integrujących lokalną społeczność, w tym tworzenie ułatwień technicznych i przestrzennych dla osób w różnych grupach wiekowych,
- tworzenie zintegrowanej oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
- propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.

Tak jak wynika z określonych celów oraz kierunków działania, Gmina Darłowo postanowiła wydobywać obszary ze stanu kryzysowego w oparciu o działania głównie w sferze społecznej i gospodarczej, w mniejszym stopniu w sferze przestrzennej. Do działań w sferze infrastrukturalnej zaliczają się jedynie projekty dot. poprawy komunikacji pomiędzy miejscowościami i przebudowy dróg. Szczegółowe informacje znajdują się w kartach projektów.

Projekty główne zaznaczono zielonym kolorem, z kolei projekty uzupełniające nie są zaznaczone kolorem - mają białe tło.

Gleźnowo

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Gl	Świetlica wiejska w miejscowości Gleźnowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Projekt w trakcie realizacji z dofinansowaniem PROW 2014 -2020, termin realizacji listopad 2019
2Gl	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
3Gl	Boisko sportowe w miejscowości Gleźnowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
4Gl	Modernizacja budynku socjalnego Gminy Darłowo	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany

Wiekowo

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Wi	Prowadzenie Domu Dziennego Senior Plus w Wiekowie	Projekt główny	Gmina Darłowo	Projekt jest realizowany ze środków własnych Gminy Darłowo i Programu Wieloletniego Senior Plus

2Wi	Świetlica wiejska we współpracy z Domem Dziennym Senior Plus w Wiekowie	Projekt główny	Gmina Darłowo	Projekt w trakcie realizacji z dofinansowaniem Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej
3Wi	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
4Wi	Remont budynku dworca kolejowego w Wiekowie	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany

Bukowo Morskie

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Bu	Utworzenie wioski cysterskiej w miejscowości Bukowo Morskie wraz z poprawą infrastruktury towarzyszącej	Projekt główny	Gmina Darłowo	Złożono wnioski do RPO WZ 2014-2020 w ramach działania 9.3 wspieranie rewitalizacji fizycznej
2Bu	Odtworzenie walorów kulturowych i estetycznych dziedzictwa kulturowego w Bukowie Morskim – rewitalizacja parku i kościoła	Projekt główny	Parafia Polskokatolicka	na chwilę obecną projekt jest realizowany wewnątrz kościoła
3Bu	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
4Bu	Przystań kajakowa w miejscowości Bukowo Morskie	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	Projekt został zrealizowany w 2018 roku
5Bu	Poprawa komunikacji pomiędzy miejscowościami popegeerowskimi	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	Projekt został zrealizowany w 2017 roku

Pęciszewko

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Pe	Utworzenie infrastruktury rekreacyjnej w miejscowości Pęciszewko	Projekt główny	Gmina Darłowo	Złożono wnioski do RPO WZ 2014-2020 w ramach działania 9.3 wspieranie rewitalizacji fizycznej

2Pe	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
-----	---	----------------	---------------	--

Nowy Jarosław

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Ja	Remont świetlicy wiejskiej w Nowym Jarosławiu	Projekt główny	Gmina Darłowo	Projekt będzie realizowany w 2019 roku
2Ja	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
3Ja	Poprawa infrastruktury publicznej w miejscowości Nowy Jarosław	Projekt główny	Gmina Darłowo	Projekt rozpoczęto w roku 2018 i będzie zakończony w 2019 roku
4Ja	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w miejscowości Nowy Jarosław	Projekt uzupełniający	Starostwo Powiatowe w Sławnie	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany

Cisowo

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Ci	Modernizacja boiska sportowego w miejscowości Cisowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
2Ci	Remont świetlicy w miejscowości Cisowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Planowany remont w 2019
3Ci	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
4Ci	Odtworzenie walorów kulturowych i estetycznych dziedzictwa kulturowego w miejscowości Cisowo - rewitalizacja kościoła	Projekt główny	Parafia Rzymskokatolicka	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
5Ci	Poprawa funkcji przestrzeni publicznej w miejscowości Cisowo Dolne	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	Remont drogi płytami JOMB

Palczewice

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Pa	Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Palczewice	Projekt główny	Gmina Darłowo	Wykonano remont częściowy w 2017 roku
2Pa	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
3Pa	Zagospodarowanie parku dworskiego w miejscowości Palczewice	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany

Barzowice

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Ba	Remont świetlicy w miejscowości Barzowice	Projekt główny	Gmina Darłowo	Wykonano
2Ba	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
3Ba	Modernizacja boiska sportowego w miejscowości Barzowice	Projekt główny	Gmina Darłowo	Wykonano w latach 2017-2018
4Ba	Odtworzenie walorów kulturowych i estetycznych dziedzictwa kulturowego w miejscowości Barzowice - rewitalizacja kościoła	Projekt główny	Parafia Rzymskokatolicka	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
5Ba	Przebudowa drogi gminnej publicznej w miejscowości Barzowice	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	Projekt zrealizowany w 2018 roku z Programu rządowego

Kopnica

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Ko	Modernizacja boiska przy szkole w miejscowości Kopnica	Projekt główny	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
2Ko	Adaptacja budynku szkolnego na świetlicę wiejską	Projekt główny	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
3Ko	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
4Ko	Poprawa dostępności komunikacyjnej do Zespołu Szkół w miejscowości Kopnica	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	Projekt zrealizowany w latach 2017-2018

5Ko	Tworzenie terenu rekreacyjnego dla dzieci i młodzieży w miejscowości Kopnica	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany
-----	--	-----------------------	---------------	---

Drozdowo

Nr	Tytuł projektu	Projekt główny / uzupełniający	Realizator	Stan realizacji
1Dr	Modernizacja terenu rekreacyjnego przy świetlicy w miejscowości Drozdowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Projekt jest realizowany w latach 2018 -2019 z dofinansowaniem PROW 2014-2020
2Dr	Aktywni razem - działania na rzecz odnowy lokalnej społeczności Gminy Darłowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Realizowane działania na świetlicach wiejskich ze środków własnych Gminy Darłowo
3Dr	Modernizacja boiska sportowego w miejscowości Drozdowo	Projekt główny	Gmina Darłowo	Złożono wnioski do RPO WZ 2014-2020 w ramach działania 9.3 wspieranie rewitalizacji fizycz
4Dr	Infrastruktura turystyczna obszaru rewitalizacji – budowa wieży widokowej Gminy Darłowo	Projekt uzupełniający	Gmina Darłowo	na chwilę obecną projekt nie jest realizowany

W latach 2017 - 2018 wykonano wiele projektów głównych i projektów uzupełniających. Do roku 2023 obszar rewitalizacji w gminie Darłowo ma być obszarem przyjaznym i bezpiecznym miejscem zamieszkania, pracy i wypoczynku o lepszych warunkach dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie. Przyjazna przestrzeń publiczna integruje lokalną społeczność, a rozwój turystyki przynosi nowe miejsca pracy.

C. Gminny program opieki nad zabytkami gminy Darłowo na lata 2016 – 2020 (Zabytki i ochrona konserwatorska)

Na terenie Gminy Darłowo znajdują się obiekty ujęte w rejestrze zabytków.

Obiekty w rejestrze zabytków			
Lp.	Adres	Obiekt	Uwagi dotyczące stanu zachowania
BARZOWICE			
1.	Barzowice 43	Kościół pw. św. Franciszka z Asyżu	
BUKOWO MORSKIE			
2.	Bukowo Morskie 7	Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa	
3.	dz. nr 43/16	Park dworski	
CISOWO			
4.	Cisowo 49	Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Kostki	
DĄBKI			
5.	Dąbki 18	Chałupa	nieistniejący
6.	Dąbki 21	Chałupa	nieistniejący
7.	Dąbki 24	Chałupa	nieistniejący
8.	Dąbki 22	Zagroda	nieistniejący
9.	ul. Sztormowa 4	Chałupa	
DOBIEŚLAW			
10.	Dobiesław 10	Kościół pw. MB Częstochowskiej	
DOMASŁAWICE			
11.	dz. nr 240	Kościół pw. Św. Józefa	nieistniejący
JEŻYCE			
12.	Jeżyce 3	Kościół pw. MB Ostrobramskiej	
KOWALEWICE			
13.	Kowalewice 33	Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	
KRUPY			
14.	Krupy 26	Chałupa - bud. Bramny	
15.	Krupy 21	Kościół pw. MB Ostrobramskiej	
16.	Krupy 28	Zagroda (chałupa-piekarnik)	
PALCZEWICE			
17.	dz. nr 1/64	Park dworski	
RUSKO			

18.	dz. nr 59	Cmentarz żydowski	
SŁOWINO			
19.	Słowino 70	Chałupa	
20.	Słowino 84	Kościół pw. Podwyższenia Krzyża	
21.	Słowino 75-76	Zagroda	
STARY JAROSŁAW			
22.	Stary Jarosław 28	Kościół pw. Podwyższenia Krzyża	

Wykaz wszystkich zabytkowych obiektów na terenie gminy Darłowo stanowi Gminna ewidencja zabytków przyjęta Zarządzeniem Nr KW.0050.122.2018. Wójta Gminy Darłowo z dnia 25 października 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Darłowo. Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz.2067) jedną z form ochrony zabytków są ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w gminie Darłowo obowiązuje i jest realizowany Gminny program opieki nad zabytkami gminy Darłowo na lata 2016 - 2020, przyjęty uchwałą Nr XXV.231.2016 Rady Gminy Darłowo z dnia 17 października 2016 roku. Podstawowym zadaniem gminnych programów opieki nad zabytkami jest określenie kierunków działań i zadań służących poprawie kondycji dziedzictwa kulturowego - zarówno stanu zachowania zabytków, jak i udziału zabytków w kształtowaniu rozwoju i wizerunku gminy.

Programy opieki nad zabytkami służyć mogą rozwojowi gminy poprzez określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz poprawy stanu zachowania zabytków, eksponowania walorów krajobrazu kulturowego, wykorzystanie zabytków dla potrzeb społecznych, gospodarczych i edukacyjnych.

Głównym celem sformułowania dokumentu jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego gminy wiejskiej Darłowo poprzez określenie podstawowych uwarunkowań oraz rozwiązań, które temu służą.

Gmina Darłowo od 2013 roku udziela dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dotyczące zabytków, zgodnie z zasadami podjętej w 2013 roku uchwały Nr XXXVII/323/2013 Rady Gminy Darłowo z dnia 14 sierpnia 2013 roku. W 2018 roku udzielono dotacji na następujące zadania:

1. 50.000,00 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) Parafii Polskokatolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bukowie Morskim, na zadanie polegające na pracach konserwatorskich i restauratorskich oraz wykonania badań ambony w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bukowie Morskim, Bukowo Morskie 7, 76 - 156 Dąbki, [Beneficjent oświadczył, że całkowity koszt zadania wyniesie: 120 000,00 zł.](#)

2. 31.500,00 zł (słownie: trzydzieści jeden tysięcy pięćset złotych 00/100) Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Franciszka z Asyżu, Barzowice 45, 76 - 150 Darłowo na dofinansowanie nakładów koniecznych na opracowanie dokumentacji remontu wieży wraz z wymianą dachu w kościele pw. św. Franciszka z Asyżu, Barzowice 43, 76 - 150 Darłowo, Beneficjent oświadczył, że całkowity koszt zadania wyniesie: 35 055, 00 zł zł.

D. Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016-2018

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą nr XLVIII.457.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku przyjęto Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016-2018. Koordynowanie i monitorowanie Programu powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Darłowie.

Celem głównym Programu ustanowiono wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnianiu swoich funkcji. Wsparcie w rozumieniu opracowanego dokumentu powinno polegać na kształtowaniu prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny, tworzeniu nowych form pomocy rodzinie, aktywizowaniu społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Założono, że cel główny będzie realizowany w oparciu o następujące cele operacyjne:

1. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo i zagrożonymi odebraniem dziecka.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
3. Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży.
4. Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.
5. Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodziny.
6. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie. Realizację wyszczególnionych celów operacyjnych przedstawiają poniższe dane:

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018 r.
Liczba mieszkańców Gminy Darłowo	7 817
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	281
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych	441
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	32
Liczba uczniów korzystających z pomocy materialnej	61

Liczba rodzin korzystająca z dodatku mieszkaniowego	7
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 0-12	1088
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 13-18	500
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo umieszczonych w pieczy zastępczej	11
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo umieszczonych w pieczy zastępczej w 2018 r.	1

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin pokazuje poniższa tabela (stan na 31.XII.2018r):

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	106	220
Sieroctwo	1	4
Bezdomność	9	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	49	240
w tym: wielodzietność	25	137
Bezrobocie	95	260
Niepełnosprawność	109	216
Długotrwała lub ciężka choroba	138	256
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	33	115
w tym: rodziny niepełne	20	58
rodziny wielodzietne	2	13
Przemoc w rodzinie	2	5
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	11	29

Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

W 2018r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie objął szeroko rozumianym wsparciem 281 rodzin. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz posiadanie niskich dochodów. .

W rodzinach na terenie Gminy Darłowo pojawiły się trudności zarówno na skutek czynników zewnętrznych takich jak, np. bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność intelektualna, jak również czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny takich jak: przemoc, alkoholizm czy zaniedbywanie obowiązków. Występujące w rodzinie problemy niejednokrotnie były bardzo złożone i wymagały interdyscyplinarnych rozwiązań, a także koordynacji działań wszystkich instytucji zaangażowanych w proces wspierania rodziny.

Bezrobocie wciąż jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek, ale także negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo - wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno - bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

W Gminie Darłowo od 2012 roku umieszczono 11 dzieci w pieczy zastępczej, a pozostałe 4 w pieczy instytucjonalnej. W 2018 roku w pieczy zastępczej przebywało 15 dzieci.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2018 r. u 5 rodzin, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

W związku z nadużywaniem alkoholu w 2018 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie przeprowadziła 98

rozmów interwencyjno - motywacyjnych z 65 osobami zgłoszonymi na leczenie odwykowe, osobami współzależnymi z otoczenia tychże osób oraz osobami uzależnionymi będącymi w trakcie realizowania postanowienia Sądu Rejonowego w Koszalinie z roku 2018.

Na terenie Gminy Darłowo funkcjonują 3 szkoły publiczne: Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu, Szkoła Podstawowa w Dąbkach, Szkoła Podstawowa w Kopnicy, 3 szkoły niepubliczne: Społeczna Szkoła Podstawowa w Słowniu, Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach, Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu oraz 6 oddziałów przedszkolnych.

Jak wynika z danych oświatowych we wrześniu 2018 r. do szkół podstawowych uczęszczało 620 dzieci, gimnazjum 83 dzieci, oddziałów przedszkolnych 161 dzieci. Dodatkowo z wychowania przedszkolnego korzystało 84 dzieci w wieku od 3-4 lat. Sfinansowano udział dzieci w: dodatkowych zajęciach wyrównawczo - korekcyjno- kompensacyjnych w ilości 35 godzin tygodniowo, gimnastyce korekcyjnej - 14 godzin tygodniowo, zajęciach logopedycznych - 6 godzin.

Na terenie Gminy Darłowo działają ponadto całorocznie 22 świetlice oraz dodatkowo 2 świetlice w sezonie letnim.

W 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie finansował dożywianie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych dla 442 dzieci z terenu Gminy Darłowo. W ramach wsparcia w placówkach oświatowych zatrudnionych jest 6 pedagogów i 3 psychologów.

CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY

"Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnianiu swoich funkcji"

osiągany poprzez:

- kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny,
- tworzenie nowych oraz doskonalenie dotychczasowych form pomocy rodzinie,
- aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny,
- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

CELE OPERACYJNE

I Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo i zagrożonymi odebraniem dziecka.

Realizacja zadań związanych ze wspieraniem prawidłowego funkcjonowania rodziny, oraz praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo i zagrożonymi odebraniem dziecka polegała na:

- analizie rodzin zagrożonych kryzysem, w tym zapobieganiu powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach i wczesne reagowanie na pojawiające się trudności (liczba analizowanych rodzin - 109),
- monitorowaniu sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem poprzez natychmiastowe reagowanie na pojawiające się problemy w rodzinie (liczba monitorowanych dzieci - 132),
- upowszechnianiu funkcji asystenta rodziny poprzez zaspokojenie potrzeb zgodnie z ich hierarchią - w pierwszej kolejności zakup żywności i regulowaniu opłat mieszkaniowych, braku zadłużeń, wzrostu liczby potrzeb podstawowych zaspokajanych przez rodzinę, wzrostu kompetencji w zakresie dbania o higienę osobistą oraz utrzymania czystości w miejscu zamieszkania, poprzez zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorów wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny oraz przez zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zadań realizowanych przez asystentów rodziny (liczba zatrudnionych asystentów rodzin - 2, liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 25, liczba rodziców objętych działaniami edukacyjnymi np. szkoła dla rodziców - 11, liczba rodzin współpracujących z podmiotami realizującymi zadania pieczy zastępczej w celu powrotu dziecka do rodziny zastępczej - 8),
- zabezpieczenie środków w budżecie na finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo - wychowawczej, rodzinnym domu dziecka itp. poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej (liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej - piecza rodzinna - 11 oraz piecza instytucjonalna - 4 . Wysokość poniesionych kosztów to kwota 79 878,83 zł.).
- wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny i edukacji służącej wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców poprzez zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych i poprawy relacji między członkami, zniwelowania zagrożenia odebrania dzieci oraz poprzez wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich (liczba osób biorących udział w warsztatach dla rodziców - 11, liczba zajęć w ramach edukacji psychospołecznej dla seniorów - 59),
- zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego poprzez umożliwienie korzystania z różnorodnych form wsparcia takich jak prawne, psychologiczne, w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej oraz terapii rodzinnej (liczba osób korzystających z poradnictwa rodzinnego - 120, liczba osób korzystających z wsparcia i pomocy psychologicznej w tym konsultacji - 18, liczba osób korzystających z terapii grupowych - 24, liczba osób korzystających z terapii systemowej rodzin - 129),
- promowanie funkcji rodziny wspierającej i ustanawianie rodzin wspierających poprzez zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Darłowo na temat rodzin

wspierających (liczba kampanii oraz artykułów promujących rodzinę wspierającą - 1),

- podniesienie jakości systemu wsparcia rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym poprzez integrację osób niepełnosprawnych (liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w świetle ustawy "Za życiem" - 1, liczba spotkań w ramach grup samopomocowych - 12),

- tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych (12 grup, liczba dzieci z terenu Gminy Darłowo realizujących Programy rehabilitacyjne - 8, wysokość środków finansowych z budżetu Gminy Darłowo na dowozy osób niepełnosprawnych do ŚDS w Sławnie i Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie - 74 905,02 zł.),

- rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja rodziny wielodzietnej poprzez promowanie Karty Dużej Rodziny (liczba rodzin korzystających z Lokalnej Karty Dużej Rodziny - 85, wysokość środków finansowych wydatkowanych z budżetu Gminy Darłowo na ulgi w ramach Lokalnej Karty Dużej Rodziny - 6 022,89 zł.),

- wspieranie zatrudnienia członków rodzin z dziećmi będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych, poszerzenie oferty poradnictwa zawodowego oraz zwiększenie możliwości zarobkowania w pracach społecznie użytecznych (liczba osób biorących udział w pracach społecznie - użytecznych - 20, liczba wywieszonych w GOPS Darłowo ogłoszeń o propozycjach pracy - 960).

II Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.

Podjęmowane działania zmierzały do:

- zapewnienia pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom potrzebującym poprzez ograniczenie głębokości ubóstwa, wzrostu liczby podstawowych potrzeb zaspokajanych przez rodzinę, budowania bezpieczeństwa socjalnego rodzin z terenu Gminy Darłowo oraz wzrost alternatywnych rozwiązań zapobiegających umieszczaniu dzieci w placówkach z przyczyn materialnych (liczba i formy udzielonej pomocy w GOPS w Darłowie - zasiłek stały 487, zasiłek okresowy 587, zasiłek celowy 138, schronienie 122, posiłki 19 794, świadczenia opiekuńcze 5783, pogrzeb 1, domy pomocy społecznej 140, liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Darłowie 281, liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami 441),

- objęcia dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej poprzez zapewnienie dzieciom i młodzieży ciepłego posiłku w ciągu dnia (liczba osób korzystających z posiłków 167, liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej w ramach Programu " Pomoc państwa w zakresie dożywiania" 442).

III Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji młodzieży.

Podjęmowane działania na rzecz wsparcia dla rodzin miały na celu:

- zwiększenie dostępności do opieki w przedszkolach poprzez zabezpieczenie rozwoju i edukacji dzieci w placówkach (liczba przedszkoli - 6),
- zapewnienie szerokiego dostępu do edukacji przedszkolnej (obserwacja statystyki urodzeń 64, dofinansowanie poniesionych kosztów przez Gminę Darłowo na wychowanie przedszkolne przeznaczono z budżetu Gminy 958 470,23 zł. a dotacja z budżetu państwa wyniosła 142 480,00 zł. , liczba dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej - 245),
- wspieranie edukacji uzdolnionych uczniów poprzez rozwój zdolności i talentów ucznia oraz przez pomoc materialną (liczba przyznanych stypendiów naukowych dla laureatów i finalistów olimpiad w szkołach podstawowych i gimnazjalnych - 154, liczba kół zainteresowań - 47, liczba zajęć pozalekcyjnych - 45),
- organizację olimpiad przedmiotowych, warsztatów, konkursów, przeglądów artystycznych (liczba i zasięg organizacyjnych przedsięwzięć - 69),
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez rozwiązywanie problemów wychowawczych, systemowe wspomaganie rozwoju oraz zwiększenie dbałości o efektywne spożytkowanie czasu wolnego (ilość zajęć korekcyjno-kompensacyjnych - 35, liczba świetlic wiejskich - 22, liczba pedagogów, psychologów, nauczycieli pomagających dzieciom i młodzieży - 23, liczba wolontariuszy pomagających dzieciom i młodzieży - 165).

IV Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.

Działania na rzecz poprawy jakości życia osób poprzez:

- profilaktykę, diagnostykę i terapię wad postawy na podstawie diagnozowanych wad oraz podjęcie działań terapeutycznych i edukacyjnych zarówno dla dzieci jak i rodziców (liczba uczniów szkół podstawowych poddana badaniu przez pielęgniarkę szkolną - 694, liczba zaświadczeń lekarskich dla uczniów wydanych w związku z koniecznością uczestnictwa w gimnastyce korekcyjnej - 122),
- pierwotną profilaktykę raka szyjki macicy - szczepienie przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV (liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno - edukacyjnych w formie listu do rodziców - 27, ilość szczepień dziewcząt - 12)
- edukację i promocję zdrowia jamy ustnej wraz z fluoryzacją kontaktową zębów dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym (ilość przeprowadzonych w szkołach fluoryzacji zębów - 71),
- profilaktykę chorób gruczołu piersiowego wśród kobiet po 50 r.ż. (liczba informacji promujących bezpłatne badania piersi - 32) .

V Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodziny.

Podejmowane działania ukierunkowano na:

- organizowanie festynów , imprez rekreacyjno - sportowych (liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny - 35),
- wspieranie rodziny wielodzietnej w dostępie do atrakcyjnych form wypoczynku (liczba rodzin objętych wsparciem - 4),
- wspieranie placówek wsparcia dziennego poprzez rozwijanie zainteresowań, poprawę wyników w nauce oraz nabycie umiejętności walki ze stresem i agresją (liczba świetlic - 22 dodatkowo 2 działające w sezonie letnim, liczba klubów młodzieżowych, oddziałów dla dzieci w wieku przedszkolnym - 6),
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w tym nabycie umiejętności organizowania czasu wolnego i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży (liczba uczestników - 66, w tym dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny - 13, liczba turnusów - 2).

VI Zapewnienie bezpieczeństwa członkom społeczności lokalnej we wszystkich aspektach.

Podejmowano działania w celu rozwiązania sytuacji kryzysowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej skutkom:

- pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami poprzez redukcję szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, poprawy funkcjonowania rodzin z problemem alkoholowym, zwiększenie oferty wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ograniczenie zjawiska sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży (liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym - 31, ilość wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - 20, liczba wniosków do sądu o wydanie orzeczenia o obowiązkowym leczeniu odwykowym - 16, liczba osób zgłoszonych do Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy w Rodzinie - 120, liczba interwencji Policji w rodzinach z dziećmi - 16),
- pomoc rodzinom dotkniętym przemocą poprzez zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie i monitorowania zjawiska krzywdzenia dzieci (liczba założonych Niebieskich Kart - 15, liczba spotkań Grup Roboczych - 113, liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego - 4, liczba sprawców przemocy realizujących Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie - 3),
- współpraca z przedstawicielami Komisariatu Policji w Darłowie oraz instytucjami zajmującymi się poprawą bezpieczeństwa rodzin z dziećmi poprzez podniesienie jakości wymiany informacji dot. rodzin będących w kryzysie oraz zwiększenie zakresu udzielanej pomocy osobom w kryzysie.

VII Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie.

- zatrudnienie wystarczającej liczby pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej mającej na celu zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom (liczba zatrudnionych pracowników socjalnych - 4),
- wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach, warsztatach, superwizjach zewnętrznych oraz grupach ewaluacyjnych w celu wzrostu kompetencji tych osób, zmniejszenia zagrożenia wypaleniem zawodowym oraz zwiększenia liczby osób korzystających z superwizji (liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, superwizji oraz grup ewaluacyjnych - 4).

E. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Darłowo na lata 2016-2020

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były w oparciu o dokumenty strategiczne:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Darłowo przyjęty Uchwałą Nr XIX.165.2016 RGD z dnia 19 lutego 2016r.,
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020,
3. „Rzetelną diagnozę problemów przemocy domowej na terenie gminy Darłowo” przeprowadzoną przez Akademię Pomorską w Słupsku w 2012r. w ramach projektu MPiPS, która wskazała jakie kierunki należy przyjąć. Na podstawie reprezentatywnej grupy 10% populacji mieszkańców gminy Darłowo wynika, że należy organizować programy informacyjne o zjawisku i skutkach przemocy oraz budować profesjonalną sieć oparcia społecznego,
4. Badanie na temat „Skali przemocy domowej wobec uczniów, seniorów oraz osób niepełnosprawnych z terenu gminy Darłowo” przeprowadzone przez Uniwersytet Szczeciński w 2017r. w ramach projektu MRPiPS wykazało m.in. że:
  - a. Wśród uczniów: co 4 uczeń doznaje przemocy domowej w środowisku domowym w formie np. krzywdzącej krytyki, wymuszania uległości krzykiem, wyzywania, niesłusznego obwiniania, bicia, ignorowania uczuć,
  - b. Wśród seniorów i niepełnosprawnych dominującą jest przemoc psychiczna, następnie przemoc fizyczna, seniorzy i niepełnosprawni czują się pomijani i zaniedbywani ze strony swoich bliskich a jednocześnie mają świadomość że wykorzystuje się ich finansowo, że przeszkadzają młodym, ich pozycja w rodzinie jest deprecjonowana.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane w oparciu o ustawę przeciwdziałania przemocy w rodzinie z 29.07.2005r. /Dz.U. z 2015, poz. 1390/ oraz Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” z 13.09.2011r.

Od 2011 roku funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który na dzień 31.12.2018r. liczył 19 członków. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji na podstawie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj.: GOPS /kierownik, pracownicy socjalni, asystenci rodziny/, Komisariatu Policji w Darłowie /dzielnicowi/, służby zdrowia /pielęgniarka środowiskowa/, oświaty /pedagogowie/, sądu /kurator zawodowy/, przedstawiciel organizacji pozarządowej /prezes Stowarzyszenia „Odnaleźć siebie”/, straży gminnej /komendant Straży Gminnej/. Zespół Interdyscyplinarny spotyka się raz na kwartał. W 2018 roku do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 15 Niebieskich Kart cz. „A”. Organizację Zespołu Interdyscyplinarnego reguluje Uchwała nr XLVI/382/2014 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W ramach nowatorskich rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była realizacja przez GOPS - Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Edycja 2018 w ramach projektu pn.: „Przemocy w Rodzinie Mówimy Nie”, współfinansowanego przez MRPiPS oraz gminę Darłowo, w ramach którego uzyskano dotację z MRPiPS w kwocie 27000,-zł, planowany wkład własny wyniósł 13552,-zł.

CELE OPERACYJNE

I Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez jej zapobieganie i ochronę ofiar przemocy.

Realizacja celu odbywała się poprzez prowadzenie:

- kampanii społecznej z wykorzystaniem materiałów edukacyjno-profilaktycznych przez okres 7 miesięcy tj. w okresie trwania projektu,
- spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji zaangażowanymi w realizację projektu, zostało podpisane 13 partnerstw,
- spotkań specjalistów pracy socjalnej z seniorami w ramach 10 Klubów Seniora oraz w Dziennym Domu Senior+ na temat podstawowych praw i wiadomości o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- wyjazdów integracyjno- wspierających dla całych rodzin z 3 Punktów Pracy Socjalnej w miejscowościach Dobiesław, Domasławice i Kowalewice jako alternatywa spędzania czasu wolnego,

- edukacji w 6 szkołach na terenie gminy , klas VIII szkoły podstawowej i III klasy gimnazjum w nauce dojrzewania do ról społecznych, sposobów radzenia sobie ze stresem,
- zajęć socjoterapeutycznych w 3 Punktach Pracy Socjalnej dla dzieci z rodzicami w świetlicach wiejskich w okresie 4 miesięcy przez 3 godz. każde spotkanie,
- warsztatów edukacyjnych dla przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie wczesnego reagowania, podniesienia wiedzy i świadomości społecznej na temat skutków przemocy w rodzinie,
- grup wsparcia dla kobiet uwikłanych w przemoc domową (3 spotkania po 2 godziny),
- poradnictwa psychiatrycznego, konsultacji w formie wyjazdów do rodziny z pracownikiem socjalnym (4 wyjazdy po 2 godziny),
- w ramach Zespołu Wyjazdowego 1 raz w miesiącu przez okres 7 msc. , policjant oraz pracownik socjalny - wyjazdy do rodzin służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i kompetencji rodziców.

Prowadzone były również warsztaty dla rodzin i innych grup zawodowych dot. nieagresywnego rozwiązywania konfliktu i radzenia sobie z własną agresją przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Darłowie. W ramach warsztatów prowadzone były:

- zajęcia dla 18 uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Darłowie pn. "Poznaj i zaakceptuj siebie",
- zajęcia integracyjne dla 12 uczniów ze szkoły Podstawowej w Darłowie,
- zajęcia z rodzicami w Przedszkolu w Darłowie pn: "Mały terrorysta, czyli o dziecięcych atakach złości",
- warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień, środków psychoaktywnych, alternatywnych metod radzenia z trudnymi emocjami i sytuacjami pn." Wygrywam życie - nie biorę" dla dzieci i młodzieży - 202 osoby na terenie Darłowa , placówki oświatowe.

Realizowano na zajęciach wychowawczych oraz zajęciach informacyjno-edukacyjnych prowadzonych w Szkołach Podstawowych na terenie gminy Darłowo działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w niżej wymienionej formie:

Szkoła Podstawowa w Kopnicy poprzez:

- prowadzenie pogadanek (10), warsztatów (6) oraz spotkań profilaktycznych (2),
- zajęcia dodatkowe (15), wycieczki (5), festyn rodzinny oraz koncerty umuzykalniające które odbywały się raz w tygodniu,
- realizację projektu popularyzacji aktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwoju zainteresowań,
- działania w ramach Caritas, ZHP i wolontariatu - 10,

- realizację szkolnych programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy,
- edukację w zakresie faz życia rodziny od narodzin do starości, konsultacje dla rodziców, rozmów z uczniami,
- występy, akcje krwiodawstwa oraz udział w akcji "Wszystkie kolory świata".

Szkoła Podstawowa w Dąbkach poprzez:

- realizację warsztatów dla uczniów pn.: " Jak budować pozytywne relacje" - 23 osoby/1 godzina; " Moje wartości w życiu" - 19 osób/ 1 godzina; " Kamienie życia" - 80 osób / 2 godziny; " Jak radzić sobie z agresją" - 40 osób / 1 godzina; " Jak nauczyć się asertywności" - 40 osób / 1 godzina,
- realizację warsztatów dla uczniów organizowanych we współpracy z Centrum Edukacyjnym "Dialog": "Jak radzić sobie ze stresem, nazywanie emocji" - 32 osoby/2 godzina; "Depresja i zachowania autoagresywne" - 49 osób / 1 godzina; " Czy dokuczanie jest przemocą?" - 14 osób / 1 godzina; "Komunikacja interpersonalna w zespole klasowym" - 77 osób/1 godz.
- realizację warsztatów dla uczniów przeprowadzone na podstawie Programu pn: " Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach " - 40 osób / 2 godziny,
- realizację programu pod patronatem Ministerstwa Sprawiedliwości pn:" Bądźmy poszukiwaczami o zdrowiu i nowych zagrożeniach" - 79 osób /2 godziny,
- zajęć wychowania do życia w rodzinie , edukacja w zakresie faz życia - 85 osób / 1 godzina.

Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu poprzez:

- systematyczną edukację uczniów w zakresie radzenia sobie z czyjąś agresją,
- lekcje wychowania do życia w rodzinie - zgodnie z podstawą programową,
- systematyczny monitoring i analizę potrzeb uczniów niepełnosprawnych, nauki umiejętności społecznych, organizacji różnych form edukacji,
- rozmowy, zajęcia warsztatowe, monitoring zachowania uczniów mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa w szkole, współpracę nauczycieli, pedagoga i psychologa.

Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu poprzez:

- prowadzenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych i sportowych, program profilaktyczny - 62 osoby,
- współpracę z Dziennym Domem Senior +, pedagogizację rodziców i tworzenie systemu poradnictwa,
- szkolenie i podnoszenie kwalifikacji dla kadry szkoły i propagowanie nieagresywnych zachowań wśród dzieci.

Społeczna Szkoła Podstawowa w Słowniu poprzez:

- pogadanki , zajęcia relaksacyjne,

- edukację rodziców, spotkania indywidualne (praca w grupach, scenki dramatowe, przekazanie informacji o możliwość uzyskania wsparcia, telefon zaufania),
- organizację imprez okolicznościowych i kulturalnych,
- realizację warsztatów profilaktycznych.

Spółeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach poprzez:

- zajęcia informacyjno-edukacyjnych w formie warsztatów dla wszystkich klas / 90 uczniów,
- wycieczki dla wszystkich uczniów / 112 osób,
- wyjazdy na lodowisko / 32 uczniów,
- rajdy piesze,
- udziału w pokazach oraz w Festiwalu Nauki na Politechnice Koszalińskiej ,
- wyjazdów do kina czy udziałów w żywych lekcjach historii,
- różnego rodzaju konkursów i zawodów sportowych, treningów gry w warcaby,
- warsztatów przez strażaków w zakresie pierwszej pomocy medycznej, z policją w zakresie bezpieczeństwa na drodze,
- lekcji Wychowania do Życia w Rodzinie,
- organizację dla uczniów i rodziców spotkań okolicznościowych, udziału uczniów w różnych akcjach charytatywnych,
- spotkanie dla uczniów z przedstawicielem policji na temat zagrożeń , sankcji prawnych i moralnych oraz cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Realizacja Programu odbywała się również przy współpracy z:

Komisariatem Policji w Darłowie w ramach którego prowadzone były:

- prelekcje w 6 gminnych szkołach tj. 15 spotkań,
- pogadanki o przemocy w rodzinie w Dziennym Domu Senior + dla 24 seniorów,
- działania w ramach projektu MRPiPS "Przemocy w Rodzinie Mówimy Nie".

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie poprzez:

- coroczne opracowanie Informatora dla ofiar i osób stosujących przemoc w rodzinie / 13 sztuk,
- motywowanie do wzięcia udziału w Programie Korekcyjno Edukacyjnym / 10 osób,
- indywidualne konsultacje psychologiczne i prawne w szczególności dla ofiar przemocy i stosujących przemoc / 156 porad,
- współpracę organów samorządu z kościołami.

Stowarzyszeniem "Odnaleźć siebie":

- w ramach projektu "Profilaktyka - Aktywni 55+ w gminie Darłowo" prowadzono działania edukacyjne w ramach modułu "Znam swoje prawa" - nie daj się oszukać dla 51 seniorów oraz modułu " Znam swoje

prawa" - profilaktyka jak zapobiegać uzależnieniom gdzie szukać pomocy dla 52 osób.

Świetlicami wiejskimi z terenu gminy Darłowo:

- prelekcje po 45 minut na temat cyberprzemocy wraz z opracowaniem gazetki tematycznej ,
- gry i zabawy z wykorzystaniem kreskówek "Owce w sieci" o zapobieganiu i negatywnych skutkach korzystania z technologii dla 62 dzieci.

II Zmniejszenie negatywnych następstw o charakterze socjologicznym pozwalających na ocenę stopnia świadomości społecznej.

Podejmowano działania w ramach udzielania pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą, ofiarom i świadkom we współpracy z :

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie:

- na bieżąco udzielanie poradnictwa i wsparcia o instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla 2 osób , została wszczęta 1 procedura Niebieskiej Karty.

Komisariatem Policji w Darłowie:

- procedura w sprawie nakazu opuszczenia lokalu oraz zakazu zbliżania do pokrzywdzonych,
- spotkania w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, udział w dwóch szkoleniach.

Szkołą Podstawową w Kopnicy:

- badania ankietowe na temat "Bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą" mające na celu rozpoznawanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, organizacja spotkań dla rodziców ze specjalistami,
- opracowanie procedur w przypadku krzywdzenia dziecka, udzielanie wsparcia przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę,
- zajęcia socjoterapeutyczne z uczniami, organizacja czasu wolnego dla uczniów w tym zajęcia pozalekcyjne , promowanie zdrowego stylu życia.

Społeczną Szkołą Podstawową w Dobiesławiu:

- organizacja dostępu do specjalistów , konsultacje z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Darłowie,
- organizacja programów profilaktycznych : "Wiele pasji żadnych uzależnień", wyjazdy do Multikina oraz kina Bajka w Darłowie,
- utworzenie przez uczniów gazetki profilaktycznej.

III Poprawa skuteczności działań na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiaru i skutków oraz efektywności podejmowanych działań.

Realizacja działań odbywała się przez wszystkie instytucje, organy, służby i środowiska włączone do programu tj.:

Świetlice wiejskie gminy Darłowo:

- w ramach II Regionalnego Kongresu Kobiet w gminie Darłowo odbył się panel dyskusyjny z udziałem specjalistów dla 79 osób,
- w ramach One Billion 25 osób wzięło udział po raz pierwszy w gminie przeciwko przemocy wobec kobiet,
- warsztaty WenDo z samoobrony z asertywności dla 25 kobiet.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie:

- organizacja szkolenia "Narkotyki i dopalacze" dla kadry pomocy społecznej dla 31 osób,
- spotkanie Zespołu Ekspertskiego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Komisariat Policji w Darłowie:

- zbieranie informacji w środowisku o sytuacji zagrożenia przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu:

- poruszanie zagadnienia przemocy podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej,
- dbałość o efektywną współpracę dom-szkoła, rodzice-nauczyciele, organizacja imprez i wydarzeń okolicznościowych, planowanie strategii współpracy z rodzicami, promowanie szkoły w środowisku lokalnym,
- współpraca szkoły z instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w tym udział pedagoga w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu:

- udział kadry w szkoleniach organizowanych przez CEN lub Kuratorium Oświaty , WDN,
- zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi, kościołami, organizacja festynów, wypoczynku rodzinnego, imprezy kulturalne, spartakiady, organizacja spotkań i występów okolicznościowych.

Społeczna Szkoła w Słwinie:

- przekazywanie informacji na temat zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy, udzielanie pomocy specjalistycznej,
- obserwacja , wywiady, rozmowy.

Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach :

- udział pedagoga w organizowanych szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ankiety dla uczniów i rodziców, wywiady i rozmowy z rodzicami.

F. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2014-2020

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2014-2020 określone zostały kierunki działań zmierzające do zmniejszenia istniejącego poziomu problemów społecznych. Strategia jest dokumentem pozwalającym corocznie ocenić skuteczność polityki społecznej prowadzonej w gminie na rzecz wskazanych w niej grup społecznych. Jednocześnie pozwala na wysunięcie wniosków, jak w skuteczny sposób realizować zaproponowane działania. Pokazuje także, które z nich są już nieaktualne i wymagają zastąpienia nowymi. Potrzeba monitoringu dokumentu wynika przede wszystkim z dynamicznie zmieniającego się prawa oraz potrzeb społecznych znajdujących swoje źródło w diagnozie środowiska lokalnego. Zestawienie danych wynikających ze Strategii zostało uzupełnione informacjami o najważniejszych działaniach podjętych przez gminę w 2018 roku w ramach realizacji 3 celów strategicznych, wynikających z nich 8 celów operacyjnych oraz wyznaczonych do realizacji 56 kierunków działań.

Graficzna prezentacja misji wraz z celami strategicznymi.

ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY DARŁOWO WARUNKÓW ROZWOJU OSOBISTEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

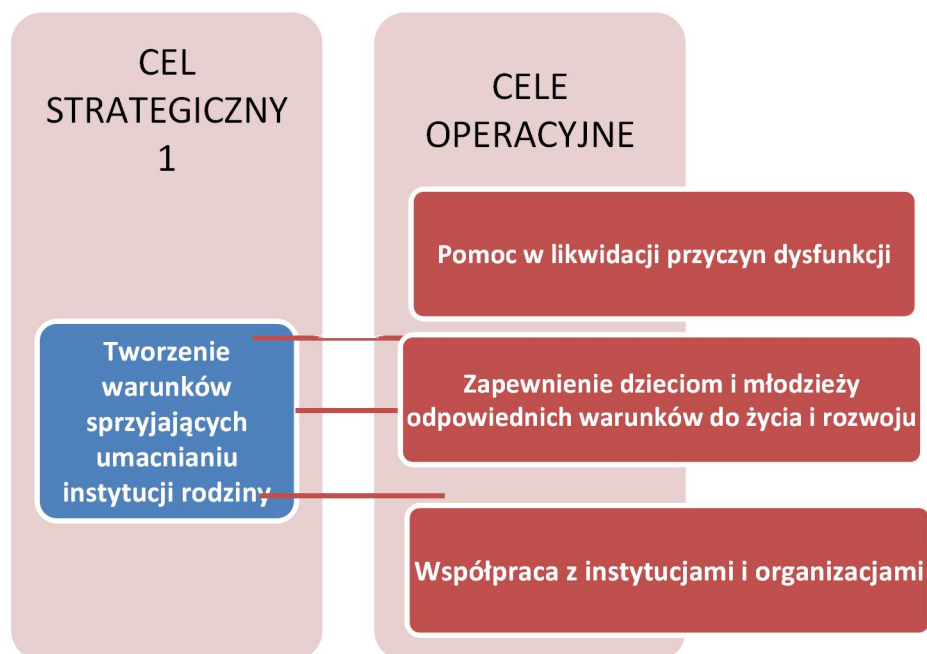
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Problem 1:

Pierwszym wskazanym w Strategii obszarem problemowym zaproponowanym do objęcia wsparciem jest rodzina. Jako fundamentalna jednostka powinna ona zapewnić wszystkim swoim członkom oparcie i pomoc. Możliwe jest to do

zrealizowania tylko wówczas, jeżeli jej rola zostanie wzmocniona. Aby tak się stało wszelkie problemy opiekuńczo-wychowawcze osłabiające jej funkcje powinny być diagnozowane i rozwiązywane. Polepszeniu powinna ulec sytuacja dziecka, jako ogniwa najsłabszego. W szczególności należy rozszerzyć ofertę spędzania przez dzieci i młodzieży czasu wolnego.

CEL STRATEGICZNY I

Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

Cele operacyjne:

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo, polegającej na:
  - diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci,

- diagnozie – ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
2. Zapewnienie szerszego dostępu do specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.
  3. Wspieranie materialne rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
  4. Opracowanie i realizacja trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki Nad Dzieckiem.
  5. Opracowanie i realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.”

Działania:

- a) przeprowadzono diagnozę deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, w tym rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych – wychowawczo. Odbywało się to podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego, ustalenia planu pomocy, monitorowania rodzin przez pracowników socjalnych oraz przedstawicieli innych zawodów wspierających rodzinę. W tym zakresie działania w 2018r. podejmowane były w stosunku do 109 rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze przez 4 pracowników GOPS Darłowo. W 2018r. pracownicy socjalni w 22 rodzinach podejmowali interwencje, które dotyczyły sytuacji związanych z zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi lub przeżywanym kryzysem rodzin z dziećmi. Ponadto motywowano rodziny do korzystania z usług asystenta rodziny. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Darłowie jest zatrudnionych dwóch asystentów rodziny w ramach umowy o pracę. Pracownicy ci objęli w 2018 roku działaniami wspierającymi, motywującymi i pomocowymi 25 rodzin, w których wychowywało się 46 dzieci. Działania względem powyższych rodzin przeżywających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej odbywały się poprzez:
  - a. **opracowywanie i realizację planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,**
  - b. **opracowywanie we współpracy z członkami rodziny, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,**
  - c. **udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,** poprzez zachęcanie i wspomaganie rodziny w rozwijaniu nawyku wykonywania czynności gospodarczych, prac porządkowych, dbania o stan zdrowia i higienę osobistą własną oraz pozostałych domowników. Wsparcie rodziny w zarządzaniu czasem i regulowaniu rytmu dnia, zarządzaniu posiadanym budżetem

domowym - trening budżetowy, w razie potrzeby pracownik asystuje za zgodą rodziny w codziennych czynnościach życiowych m. in. w planowaniu zakupów, porządków, przygotowaniu posiłków, prowadzenie rozmów nt. planowania wydatków,

- d. **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, emocjonalnych oraz w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi**, w tym praca z rodziną na rzecz wzmacniania poczucia wartości i sprawczości klientów, wzmacniania niezależności od oceny, pogłębienia wglądu w siebie - we własne potrzeby i emocje, radzenia sobie z agresją, przyjmowania odpowiedzialności za siebie i osoby zależne, radzenia sobie z poczuciem krzywdy, rozwijania zaufania do siebie i innych, podjęcia leczenia uzależnień. Wspomaga w rozwijaniu zainteresowań, hobby małoletnich członków rodziny, przekazuje umiejętności korzystania z różnego rodzaju form wypoczynku i rozrywki, w zapewnieniu pomocy w nauce, wyrównywaniu zaległości szkolnych. W miarę potrzeby, za zgodą rodziców kieruje dzieci do Specjalistycznych Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych i Socjoterapeutycznych by zapewnić opiekę oraz intensywną pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- e. **rozwijanie umiejętności społecznych i wspieranie aktywności społecznej rodzin** - pracując z osobami izolującymi się lub izolowanymi przez otoczenie społeczne, często skonfliktowanymi z sąsiadami, rodzinom, instytucjami z którymi miały kontakt, asystent rodziny pomaga im w złagodzeniu konfliktów i poprawie relacji z najbliższym otoczeniem. Poprzez wspólne spotkania omawia problemy w kontaktach z sąsiadami, pracownikami instytucji, dostarcza wiedzy nt. nawiązywania i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych, zachęca do przećwiczenia nowych umiejętności i wykorzystania w konkretnych sytuacjach, jeśli jest to niezbędne - towarzyszy podczas spotkań z trudnymi dla klienta osobami. Motywuje i wspiera członków rodziny w rozszerzaniu kontaktów społecznych, udziału w różnych formach samopomocy, podejmowaniu działań na rzecz własnego środowiska,
- f. **motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych** - w toku kontaktów indywidualnych, asystent omawia sprawy np. wyboru szkoły lub kursów zawodowych w ramach posiadanych możliwości klientów, przełamania kompleksów i uprzedzeń, zachęcanie do konsultacji z doradcami zawodowymi, w sytuacji ewentualnych trudności i niepowodzeń w nauce pomaga w przełamywaniu kryzysów,
- g. **udzielanie wsparcia w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej** - asystent rodziny zachęca klientów do rozważania możliwości podjęcia zatrudnienia i traktowania pracy zawodowej jako aktywności możliwej w życiu osobistej. Wspomaganie

klienta w ocenie jego umiejętności i doświadczeń zawodowych, preferencji co do rodzaju wykonywanej pracy, oceny strat i zysków wynikających z podjęcia pracy itp., motywowanie do korzystania z pośrednictwa pracy zachęcanie do rozwijania oraz wykorzystywania wiedzy i umiejętności z zakresu aktywnego poszukiwania pracy w próbach poszukiwania i podejmowania pracy. Zarówno w okresie poszukiwania jak i w pierwszych miesiącach zatrudnienia, omawia z klientem trudności i niepowodzenia, analizuje ujawniające się problemy psychologiczne i wspomaga w radzeniu sobie z problemami, w rozwijaniu odporności na niepowodzenia oraz umiejętności uczenia się na próbach i błędach,

- h. **motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych** – w tym motywowanie rodziców do udziału w zajęciach proponowanych w Szkole dla Rodziców, angażowanie podopiecznych do uczestnictwa we wspólnych wyjazdach integracyjnych m. in. wydarzenie kulturalne – wyjazd na widowisko pn. „Disney On Ice” do Gdańska (65 osób),
- i. **podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin** – w przypadku sytuacji trudnych, problemowych – asystent rodziny powołuje Zespół ds. asysty rodzinnej, na który zaprasza osoby zainteresowane, w tym przedstawiciele instytucji tj. kuratorzy sądowi, dzielnicowi z KP Darłowo, pedagodzy ze szkół, terapeuci, Przewodnicząca GKRPA, pracownicy socjalni, celem znalezienia rozwiązania konkretnego problemu,
- j. **prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,**
- k. **realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”** – doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia, poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem, pomoc w codziennej organizacji życia rodziny, planowanie sposobów spędzania wspólnego wolnego czasu, nauka sprawnego wykonywania obowiązków domowych (wsparciem objęto 1 rodzinę),
- l. **monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu współpracy z rodziną** – asystenci rodziny monitorowali funkcjonowanie rodziny do 3 m – cy po zakończeniu współpracy w 6 rodzinach,
- m. **sporządzenie, na wniosek Sądu, opinii o rodzinie i jej członkach** – sporządzono w 2018 roku 2 opinie,
- n. **współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – asystenci uczestniczyli w 7 spotkaniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Podnosili także wiedzę w zakresie rozpoznawania zjawisk występowania przemocy w rodzinach poprzez udział w 4 szkoleniach w w/w zakresie,

- b) zapewniono osobom i rodzinom dostęp do specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego - 273 osobom, psychologicznego - 18 rodzinom, „szkoły dla rodziców” - 11 rodzinom, a także wsparcia w ramach oferty Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej - 109 rodzinom,
- c) w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zrealizowano:
- działania w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (4 spotkania, 2 szkolenia),
  - procedurę Niebieska Karta (25 Niebieskich Kart) - 113 spotkań grupy roboczej,
  - przekazywano informacje na temat form pomocy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z wykorzystaniem zakupionych i utworzonych materiałów profilaktyczno - informujących,
  - kierowano wytypowane osoby do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla Sprawców Przemocy organizowanym przez PCPR Sławno,

organizowano porady:

- a. w Punkcie Konsultacyjnym przez konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy, poradnictwo rodzinne - 2 x w miesiącu po 2 godziny - 29 osób,
- b. w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie poradnictwa rodzinnego, konsultowanie trudnych środowisk, - 4 x w miesiącu po 3 godziny - 40 osób. Objęto przez GOPS w Darłowie pomocą finansową 281 rodzin oraz pracą socjalną 232 rodzin (546 osób). W ramach pomocy przyznano:
  - a. zasiłki celowe na zakup żywności w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” tj. do 150% odpowiednio kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej lub rodziny - 442 osobom,
  - b. pomoc żywnościową w ramach POPŻ 2014-2020 - 245 skierowań,
  - c. 2975 świadczeń opiekuńczych na łączną kwotę 1.021.471zł,
  - d. zasiłki rodzinne z dodatkami na łączną kwotę 1.134.083zł co daje 10302 świadczenia,
  - e. 52 zapomóg z tytułu urodzenia dziecka na łączną kwotę 52 000,00 zł,
  - f. Urząd Gminy Darłowo wypłacił zasiłki szkolne w łącznej kwocie 4.340,00zł dla 7 osób, oraz stypendia szkolne dla 610 osób na kwotę 64365,00zł,
- d) zapewniono ciągłość realizacji 3- letnich Programów Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gmina opracowała następujące dokumenty: Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2013-2015 zgodnie z uchwałą Nr XXXIV/338/2013 Rady Gminy Darłowo z dnia 29 października 2013r., Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016-2018 zgodnie z uchwałą Nr XXII.190.2016 Rady Gminy Darłowo z dnia 27 czerwca 2016r., Program Wspierania Rodziny dla

Gminy Darłowo na lata 2019-2021 zgodnie z uchwałą Nr IV.26.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018r.,

- e) opracowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Darłowo zgodnie z uchwałą Nr XIX.165.2016 RGD z dnia 19 lutego 2016r.
- f) zrealizowano projekt w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Edycja 2018 (profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca). Działania obejmowały:
  - a. kampanię społeczną z wykorzystaniem materiałów edukacyjno - profilaktycznych (przez 7m-cy tj. w okresie trwania projektu)
  - b. spotkania informacyjne (21osób) z przedstawicielami instytucji zaangażowanymi w realizację projektu (podpisano 13 partnerstw),
  - c. spotkania specjalistów pracy socjalnej z seniorami w ramach 10 Klubów Seniora (196 seniorów) oraz w Dziennym Domu Senior+ (24osoby) - nt. podstawowych praw i wiadomości o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
  - d. wyjazdy integracyjno - wspierające dla całych rodzin rodzice, dzieci, seniorzy, niepełnosprawni, opiekunowie osób niepełnosprawnych z 3 Punktów Pracy Socjalnej w miejscowościach: Dobiesław na basen w Koszalinie (40 osób), Domaśławice do Multikina w Koszalinie (40 osób), Kowalewice na Kręgle do Słupska (45osób), jako alternatywa spędzania czasu wolnego,
  - e. edukację w 6 szkołach na terenie gminy młodzieży klas VIII szkoły podstawowej i III klasy gimnazjum w nauce dojrzewiania do ról społecznych, sposoby radzenia sobie ze stresem - 160 uczniów,
  - f. zajęcia socjoterapeutyczne w 3 Punktach Pracy socjalnej dla 52 dzieci z rodzicami w świetlicach wiejskich (4m-ce x 3godz. każde spotkanie),
  - g. grupę rodzinkowo - sąsiedzka dla 10 rodziców ze szczególnym uwzględnieniem rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny (1x w mies. po 2 godziny),
  - h. spotkania edukacyjno - wspierające na temat przemocy, jej skutków, poradnictwo socjalne dla seniorów w Klubach Seniora (1 spotkanie z psychologiem w 10 Klubach Seniora - 82 osoby, 1 spotkanie ze specjalistą pracy socjalnej w 10 Klubach Seniora),
  - i. w ramach Zespołu Wyjazdowego (1x w miesiącu x 7 m-cy) - 11 rodzin, policjant oraz pracownik socjalny wyjazdy do rodzin służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych i kompetencji rodziców,
  - j. poradnictwo psychiatryczne (konsultacje) w formie wyjazdów do rodziny psychiatry z pracownikiem socjalnym (4 wyjazdy po 2 godziny, 6 rodzin),
  - k. poradnictwo indywidualne z terapeutą rodzinnym m.in. dla sprawców przemocy (1x w mies. przez 7m-cy) - 7 osób,

- l. grupa wsparcia dla 7 kobiet uwikłanych w przemoc domową (3 spotkania po 2 godziny),
- m. szkolenia mające na celu wzmocnienie kompetencji społecznych dla przedstawicieli instytucji stykających się na co dzień z przemocą:
  - a. „Przemoc Krok 2 - co dalej?”(będący kontynuacją szkolenia przeprowadzonego pierwszy raz w 2017r.) dla liderów społecznych: radnych i sołtysów, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - 20 osób, przedstawienie mitów i stereotypów na temat przemocy, promowanie właściwych metod wychowawczych,
  - b. szkolenia (2) dla 19 członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: pierwsze (koszt pokrył GOPS) przeprowadzone przez Centrum Profilaktyki i Reeducacji „Atelier” w Krakowie pn.: „Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego”, drugie w ramach projektu przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w Warszawie w zakresie proponowanych zmian w ustawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacji zaleceń pokontrolnych,
- n. warsztaty edukacyjne dla 22 przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie wczesnego reagowania, podniesienia wiedzy i świadomości społecznej na temat skutków przemocy w rodzinie (zgodnie z listą obecności),
- o. poradnictwo prawne dla mieszkańców gminy (1x w miesiącu przez 7m-cy) - 7 osób,
- p. konferencja podsumowująca projekt z udziałem 44 przedstawicieli zaangażowanych w realizację projektu.

Łącznie projektem bezpośrednio zostało objętych 813 osób (listy obecności), natomiast trudno jest określić faktyczną liczbę osób biorących udział w sposób pośredni.

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

- a) nie udało się w 2018 roku ustanowić na terenie gminy Darłowo rodzin wspierających, które pomagałyby rodzinom przeżywającym trudności w opiece i wychowaniu dziecka w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Rozwój sieci świetlic, działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności

- społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.
2. Zapewnienie bezpłatnej lub taniej opieki nad dziećmi dla pracujących oraz podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe osób samotnie wychowujących dzieci - podjęcie działań w kierunku zwiększenia dostępu do żłobków i placówek przedszkolnych.
  3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez: organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne, organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
  4. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego oraz tworzenie systemu poradnictwa.
  5. Wspieranie działań mających na celu tworzenie na terenie gminy mieszkań socjalnych przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową.
  6. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.

Działania:

Działania po stronie świetlic wiejskich:

- a) Opracowywanie, stały monitoring realizacji planów pracy świetlic wiejskich oraz kontrola działających placówek odbywał się w sposób ciągły i usystematyzowany. W planach pracy zawarte zostały zajęcia rozwojowe, kreatywne, sportowe, ruchowe, kulinarne, kulturalne w ofercie skierowanej do dzieci i młodzieży. Ponadto działały grupy nieformalne np. klubu seniora, zespoły śpiewacze czy formalne np. rady sołeckie, które realizują szereg imprez, festynów, pikników, inicjatyw na szczeblu swoich społeczności lokalnych,
- b) udział w zajęciach proponowanych przez świetlice wiejskie, (w 2018 roku działa 22 placówki) odbywał się w formie nieodpłatnej. Niejednokrotnie było to realizowane wg potrzeb zgłaszanych przez środowisko lokalne. Dzieci i młodzież korzystające z zajęć realizowanych przez placówki oświatowe mogły bezpośrednio skorzystać również z zajęć pozalekcyjnych ofertowanych przez świetlice (dzieci przechodziły z budynku szkoły bezpośrednio na zajęcia świetlicowe). Świetlice działają w godzinach od 12:00-20:00 od poniedziałku do piątku. W dni wolne od nauki szkolnej godziny otwarcia zostają przesunięte wg potrzeb środowiska lokalnego,
- c) w świetlicach wiejskich nie jest prowadzone codzienne żywienie. Jednakże raz w tygodniu w ramach zajęć kulinarnych dzieci i młodzież uczestniczyły w przygotowywaniu posiłków. Jednocześnie w ramach kilometrów świetlic organizowany był wypoczynek rekreacyjny poza

miejsce zamieszkania poprzez organizację wyjazdów do kina, teatru, parku trampolin, krajoznawczo-przyrodniczych i etc. Obserwowano również udział świetlic wiejskich w akcjach charytatywnych np. festynie na rzecz osób niepełnosprawnych, zbiórkach nakrętek, czy na rzecz hospicjum, zbiórki karmy dla bezpańskich psów i kotów i in.,

- d) świetlice wiejskie nie prowadzą systemu poradnictwa z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego, ale współorganizują spotkania informacyjne np. przy współpracy z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną spotkania informujące wraz z diagnozą logopedyczną u dzieci w wieku do 10 lat. Również odbywały się prelekcje z dietetykiem np. zasad zdrowego żywienia i in.,
- e) świetlice świadczyły całoroczną opiekę nad dzieckiem w wieku powyżej 5 r.ż. bez opieki rodzica/opiekuna prawnego w trakcie otwarcia świetlic wiejskich,
- f) wykorzystywano potencjał lokalowy z zapleczem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez różnorodność zajęć w miejscu zamieszkania.

Na bieżąco odbywała się współpraca międzyinstytucjonalna w celu zapewnienia warunków do rozwoju dzieciom i młodzieży oraz podnosząca bezpieczeństwo w sytuacjach kryzysowych, czy w rodzinach dysfunkcyjnych oraz monitoring środowiska w zakresie niewydolności wychowawczej oraz powiadamianie odpowiednich instytucji w tym zakresie.

Działania po stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie:

- a) dożywiano 504 osoby z terenu gminy Darłowo na kwotę 216 771,08 zł (koszt zakupu żywności),
- b) przyznano w ramach rządowego programu „Dobry start” świadczenia 940 osobom na kwotę 282 000,00 zł,
- c) zorganizowano wypoczynek letni dla 51 dzieci i młodzieży z terenu gminy Darłowo do miejscowości Murzasichle, województwo małopolskie (w tym dla 16 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych). Ponadto zorganizowano we współpracy z Kuratorium Oświaty w Szczecinie wypoczynek dla 14 dzieci do miejscowości Ełk, województwo warmińsko - mazurskie,
- d) dofinansowano koszty wynajęcia mieszkania w formie dodatku mieszkaniowego dla 7 rodzin na kwotę 14 177,99 zł, dodatkowo 5 rodzin skorzystało z dodatku energetycznego na kwotę 722.19zł,
- e) jako nowatorską formę pracy z rodziną realizowano Program Gminy Darłowo w zakresie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2014-2020.

Działania po stronie Gminy Darłowo:

- a) finansowano działalność 3 publicznych szkół podstawowych: Szkoły Podstawowej w Starym Jarosławiu, Szkoły Podstawowej im. Ludzi Morza w Kopnicy i Szkoły Podstawowej im. Ratowników Morskich w

Dąbkach oraz 3 niepublicznych szkół podstawowych: Społecznej Szkoły Podstawowej im. kpt. Kazimierza Filipowicza ps. „Kord” w Jeżyczkach, Społecznej Szkoły Podstawowej w Słownie i Społecznej Szkoły Podstawowej w Dobiesławiu. W 2018 roku do szkół podstawowych z terenu gminy uczęszczało 620 dzieci, a do gimnazjów 83. Gmina Darłowo posiada w zasobach 6 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi, które dysponują 161 miejscami,

- b) utworzono na terenie gminy mieszkanie tymczasowe dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową w miejscowości Bukowo Morskie. Gmina w dalszym ciągu czyni próby nabycia gruntów pod mieszkalnictwo socjalne dla rodzin pozbawionych własnego lokalu.

Działania po stronie placówek oświatowych:

- a) zorganizowano w 6 placówkach oświatowych dla rodziców i dzieci niżej wymienione formy edukacji i poradnictwa:
- konsultacje dla rodziców i uczniów z logopedą, pedagogiem oraz psychologiem,
  - spotkania dot. konsultowania opinii PPP i orzeczeń,
  - warsztaty dla rodziców „Skuteczna komunikacja rodzica z dzieckiem”, „Czy dokuczanie jest przemocą?”, „Jak radzić sobie ze stresem- nazywanie emocji”, „Depresja i zachowania autoagresywne”, „Komunikacja interpersonalna w zespole klasowym. Jak zapobiegać zachowaniom agresywnym?”,
  - spotkania z olimpijczykiem panem Zbigniewem Baranowskim oraz maratończykiem panem Adrianem Kępką,
  - diagnozę problemów w formie ankiety wśród uczniów i rodziców, nt. „Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących”,
  - zajęcia o tematyce wychowawczo - profilaktycznej, przeprowadzone przez pedagoga na lekcjach wychowawczych, lekcjach zastępczych, nt. „Jak budować pozytywne relacje”, „Nie spal się na starcie”, „Owce w sieci”, „Kamienie życia - mój system wartości”, „Bezludna wyspa”,
  - spotkania z przedstawicielami Policji, nt. „Moja bezpieczna droga”,
  - program przygotowany przez PSSE w Sławnie pn. „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”,
  - programu Ministerstwa Sprawiedliwości pn. „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu”,
  - spotkania z kuratorem sądowym nt. „Odpowiedzialność karna nieletnich”,
  - projekt nt. „Rozwój edukacji w gminie wiejskiej Darłowo”,
- b) zorganizowano w ramach szkolnych kół wolontariatu liczne akcje charytatywne w celu pozyskania środków na pomoc dla osób potrzebujących, w szczególności dzieci.

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

- a) brak na terenie gminy opiekunów dziennych, którzy świadczyliby bezpłatną lub tanią opiekę nad dziećmi dla pracujących oraz podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe osób samotnie wychowujących dzieci,
- b) brak żłobków dla dzieci w wieku od 0 do 3 lat,
- c) mały zasób mieszkalnictwa socjalnego, który odpowiadałby na potrzeby mieszkańców oraz złożonych do gminy wniosków,
- d) brak na terenie gminy Placówek Wsparcia Dziennego, które świadczyłyby profesjonalną pomoc dzieciom będącym w kryzysie (pomoc w odrabianiu lekcji, wypoczynek letni, zajęcia z programem opiekuńczo - wychowawczym, dożywanie itp).

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną.
2. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
3. Rozwój nowych form działań osłonowo - aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
4. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki), zwiększanie dostępności istniejących na terenie gminy obiektów sportowych i ich doposażenie w sprzęt sportowy.
6. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
7. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.
8. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną - wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad - nawiązanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
9. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc

dziecku
i rodzinie.

Działania:

- pracownicy socjalni (4) oraz asystenci rodziny (2) w 2018 r. na bieżąco podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach tematycznych:
  - a. „Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykłady i stosowanie prawa przez członków zespołu interdyscyplinarnego”,
  - b. „Współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym- podział zadań, wyzwania i dylematy zawodowe”,
  - c. „Zadania i organizacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego”,
  - d. warsztat „Szkoła dla Narzeczonych” „Wybieram Ciebie...”,
  - e. warsztat Umiejętności Wychowawczych Szkoła dla Rodziców - „Kompetentni Rodzice”,
  - f. warsztat pracy z małżonkami „ Jak poradzić sobie z kryzysem w związku?”,
  - g. warsztat Akademii dla Babć i Dziadków „ Wczoraj - Dziś - Jutro: Integracja Pokoleń”,
- zorganizowano pracę następujących zespołów specjalistów: zespół w ramach Grup Roboczych - 113 spotkań, zespół ds. asysty rodzinnej -10 spotkań, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie- 4 spotkania,
- w 2018r. zostało zrealizowane zadanie publiczne pn. „Rehabilitacja przez taniec” skierowane do mieszkańców gminy Darłowo z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów. Zajęcia odbywały się od marca do czerwca 2018r. udział wzięło 20 osób niepełnosprawnych i 20 opiekunów, przeprowadzono 13 zajęć. Celem projektu było zintegrowanie środowiska opiekunów (rodziców) dzieci niepełnosprawnych oraz rehabilitacja społeczna, fizyczna dzieci i ich rodziców. Łączna kwota wydatku 4 054,53zł,
- Gmina Darłowo w 2018 roku realizowała na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej działania w formie:
  - udziału uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności intelektualnej w pozalekcyjnych zajęciach sportowych,
  - udziału dzieci niepełnosprawnych w zajęciach rewalidacyjnych,
  - udziału niepełnosprawnych w życiu szkół poprzez ułatwienie im pełnej akceptacji (pomoc pedagoga, logopedy, socjoterapeuty i psychologa szkolnego, poradnictwo indywidualne),
  - dostosowania pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych: sal lekcyjnych, toalet, podjazdów, sal gimnastycznych,
  - w ofercie uwzględniono ponadto pomoc opiekuna, zajęcia dodatkowe, nauczanie indywidualne w domu,
  - tworzono i realizowano Indywidualne Programy Edukacyjno - Terapeutyczne,

- udzielano pomocy osobom niepełnosprawnym uczęszczającym do Dziennego Ośrodka Rehabilitacyjno - Terapeutycznego w Darłowie,
- tworzono i wdrażano programy w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży realizowane poprzez prowadzenie zajęć dydaktyczno - wyrównawczych, indywidualną pracę z uczniem, realizację zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach PPP i prowadzenie zajęć rewalidacyjnych,
- prowadzono przez placówki oświatowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne w zakresie: rozwoju zdolności muzycznych, plastycznych, językowych, teatralnych, emocjonalno - społecznych,
- prowadzono ponadto kółka zainteresowań z przedmiotów humanistycznych, matematyczno - informatycznych, językowych, przyrodniczych, muzycznych, plastycznych. W Szkole Podstawowej w St. Jarosławiu założono Koło Muzyczne Erato oraz Koło filmowe, w Społecznej Szkole Podstawowej w Jeżycach: grupę teatralną „ Szpila”, Szkolne Koło Turystyczne „Włóczykij”, koło informatyczne, SKS, Wolontariat „Kochaj Życie”,
- inicjowano i rozwijano różne formy integracji rodzin ze społecznością lokalną, organizowano liczne imprezy integracyjne i kulturalne, spartakiady i festyny w 31 sołectwach gminy,
- ma bieżąco upowszechniano informacje o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

- a) brak na terenie gminy psychiatrów dziecięcych oraz psychologów, którzy świadczyliby fachową pomoc dla rodzin w kryzysie, w szczególności dzieci z zaburzeniami,
- b) brak na terenie gminy nowych działań osłonowo - aktywizujących skierowanych do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- c) słaba oferta zajęć szkolnych i pozaszkolnych wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży, w szczególności w szkołach niepublicznych z terenu gminy Darłowo,
- d) brak na terenie gminy profesjonalnych obiektów sportowych, wyposażonych w sprzęt sportowy niezbędny do prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych,

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu Gminnego w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

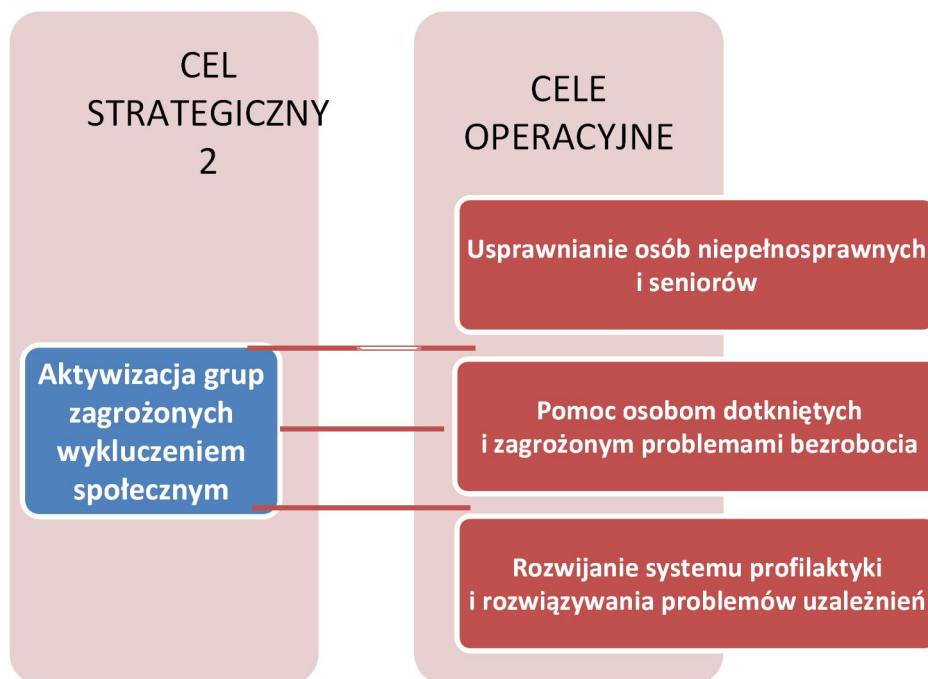
Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Problem 2:

Zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy stwarza konieczność zapewnienia im w najbliższych latach odpowiednich usług wzmacniających i wspierających. Wraz ze starzeniem się lokalnej społeczności zwiększa się również liczba osób niepełnosprawnych. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić grupom dotkniętym bezrobociem, które prowadzi do ubóstwa i stwarza zagrożenie bezdomnością, oraz uzależnieniami – problemami bardzo często będącymi przyczyną wykluczenia ze środowiska lokalnego.

CEL STRATEGICZNY 2

Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób niepełnosprawnych i seniorów.
2. Pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym problemami bezrobocia.
3. Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Systematyczny monitoring i analiza potrzeb mieszkańców będących w wieku poprodukcyjnym oraz niepełnosprawnych.
2. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania, w szczególności poprzez: propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, ułatwienie kontaktu z placówkami służby zdrowia, rozwijanie bazy rehabilitacyjnej, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, rozwijanie usług opiekuńczych, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry, co ma

- bezpośredni wpływ na jakość świadczonych usług, oraz świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.
3. Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej i partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym, m.in. poprzez opracowywanie projektów socjalnych promujących integrację społeczną.
  4. Wsparcie materialne dla osób w podeszłym wieku, samotnych i niepełnosprawnych.
  5. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych.
  6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:
    - likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej,
    - aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
  7. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.
  8. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych lub w domach pomocy społecznej.
  9. Powołanie Gminnej Rady Seniorów.
  10. Opracowanie i realizacja Programu Wsparcia i Aktywizacji Osób Starszych.

Działania:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie w 2018r. organizował cykliczne spotkania informacyjne z przedstawicielami klubów seniora oraz zespołów śpiewaczych. W Ośrodku zatrudniony pracownik administracyjno-biurowy odpowiedzialny za kontakt z klubami seniora i zespołami śpiewaczymi na bieżąco koordynował działania na rzecz seniorów,

- a) organizowano spotkania indywidualne i grupowe z liderami społeczności lokalnej m.in. na zebraniach wiejskich, w siedzibie Urzędu Gminy Darłowo i GOPS w Darłowie, w ramach realizowanych programów i projektów,
- b) na terenie gminy utworzono Dzienny Dom „Senior +” w Wiekowie, który powstał w 2015r. w ramach dofinansowania ze środków Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 - edycja 2015. Początkowo placówka oferowała miejsca dla 20 seniorów w wieku 60+ nieaktywnych zawodowo. Z uwagi na potrzebę tego typu wsparcia dla osób starszych zwiększono liczbę miejsc do 24. Na dzień 31.12.2018r. uczestnikami DDS+ było: 21 kobiet i 3 mężczyzn (w tym 19-osób

niepełnosprawnych). Wszystkie osoby były dowożone na koszt Gminy Darłowo busem przystosowanym do transportu osób niepełnosprawnych. Seniorzy w trakcie pobytu w placówce otrzymali jeden gorący posiłek dziennie (obiad) dowożony z Punktu Przygotowania Posiłków w Bobolinie oraz drugie śniadanie przygotowywane na miejscu. Zapewniono następujące usługi: rehabilitację z kinezyterapią, psychoterapię, usługi pielęgniarskie, pracę socjalną oraz zajęcia o charakterze edukacyjnym i hobbystycznym. Jedna podopieczna Domu korzystała z pomocy GOPS Darłowo w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (od piątku po południu do niedzieli). Działalność Domu jest zgodna z wymogami Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w Wiekowie dostępne są na stronie internetowej placówki <http://senior-plus.gminadarlowo.pl>. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2018r. wyniósł 416 344,00zł,

- c) Gmina Darłowo w ramach programu „Rehabilitacja lecznicza Gminy Darłowo 2017” przygotowała ofertę darmowej i kompleksowej rehabilitacji dla mieszkańców Gminy Darłowo, w tym seniorów i osób niepełnosprawnych. Z oferty tej skorzystały łącznie 243 osoby, koszt usługi wyniósł 37.700zł. Osoby w wieku powyżej 65 roku życia miały możliwość skorzystania z bezpłatnych szczepień przeciw grypie (na podstawie Uchwały Nr XXXI.270.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 15 lutego 2017r. w sprawie przyjęcia „Programu profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Darłowo po 65 roku życia na lata 2017-2020” zmienioną uchwałą nr XXXIII.291.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 marca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXI.270.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Darłowo po 65 roku życia na lata 2017-2020). Z oferty bezpłatnych szczepień skorzystało łącznie 50-osób, kwota programu wyniosła 1.900zł. Ponadto w 2018 roku dla mieszkańców wiejskiej gminy Darłowo zaoferowano bezpłatne badania USG piersi i tarczycy, z usług skorzystało ok. 200 osób,
- d) świetlice wiejskie organizowały imprezy i spotkania integracyjne dla wszystkich mieszkańców gminy Darłowo. Ponadto dla seniorów przygotowane zostały spotkania okolicznościowe z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Seniora, opłatkowe, itp.
- e) na terenie gminy Darłowo, w ramach środków własnych oraz pozyskanych z projektów m.in. Działaj lokalnie, powstały na świeżym powietrzu miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego, tj. wiaty integracyjne, place zabaw i siłownie zewnętrzne,
- f) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie zaoferował dla osób starszych i niepełnosprawnych pomoc w formie usług opiekuńczych, z których w 2018r. skorzystało 16-osób dorosłych, na łączną kwotę 39.923zł. Ponadto z oferty specjalistycznych usług

opiekuńczych - rehabilitacyjnych w warunkach domowych skorzystało 4 - dzieci niepełnosprawnych, co stanowiło kwotę 93.613zł. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Odnaleźć Siebie” Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie zorganizował Spartakiadę Seniorów a także inne działania z zakresu propagowania aktywnego i zdrowego stylu życia w ramach pozostałych projektów,

g) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie realizował następujące projekty na rzecz integracji społecznej i partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym:

a. **Przemocy w rodzinie mówimy NIE** (projekt dofinansowany z MRPiPS, całkowita kwota projektu 40.794,59zł).

Projekt wpisujący się w dokumenty strategiczne w zakresie problematyki oraz metod pracy a także narzędzia mające na celu organizację profesjonalnej sieci oparcia społecznego. Poprzez usługi oraz wsparcie specjalistyczne w formie zintensyfikowanej pracy nakierowanej m.in. na seniorów, osoby niepełnosprawne, dzieci i rodziców oraz przedstawicieli instytucji - podjęte działania sprzyjały: integracji międzypokoleniowej, dotarciu i dostarczeniu specjalistycznej wiedzy osobom pośrednio i bezpośrednio zaangażowanym w pomaganiu ofiarom i sprawcom przemocy, zmianie postawy biernej na czynną, aby przeciwstawić się przemocy domowej, zauważyć jej skutki, wykreowanie właściwych postaw wobec zjawiska przemocy domowej, promowanie właściwych postaw rodzicielskich, nauki spędzania czasu wolnego z rodziną.

W ramach ww. projektu przeprowadzone zostały: spotkania informacyjne z pracownikami socjalnymi w 10-klubach seniora oraz DDS+ w Wiekowie, spotkania edukacyjno-wspierające ze specjalistami w 10-klubach seniora oraz wyjazdy integracyjne do kina, na kręgle, na basen (3-Punkty Pracy Socjalnej). Ponadto prowadzone było poradnictwo prawne, psychiatryczne w miejscu zamieszkania rodzin, indywidualne z terapeutą, grupa wsparcia dla kobiet.

b. **Spartakiada Seniorów – Aktywni w każdym wieku** (projekt socjalny dofinansowany z pr. SPOŁECZNIK we współpracy ze Stowarzyszeniem „Odnaleźć Siebie” w Darłowie, całkowita kwota projektu 4.540zł).

Celem głównym projektu było budowanie tożsamości i spójności społeczeństwa gminy wiejskiej Darłowo poprzez integrację oraz współpracę seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku. Wśród celów szczegółowych założono m.in. uwrażliwienie społeczności gminy wiejskiej Darłowo na potrzebę integracji z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, wspieranie i promowanie wolontariatu, upowszechnianie aktywnych postaw obywatelskich, kultury fizycznej i aktywności ruchowej. W wydarzeniu głównym, którym była spartakiada seniorów i osób niepełnosprawnych (zawody sportowe + poczęstunek) w dn. 27.07.2018r. w miejscowości Bukowo Morskie łącznie wzięło udział ok. 120 osób.

c. Profilaktyka – Aktywni 55+ w gminie Darłowo (dofinansowany w ramach zadania publicznego we współpracy ze Stowarzyszeniem „Odnaleźć Siebie” w Darłowie, całkowita kwota projektu 20.650zł).

Celem głównym projektu było wzmocnienie czynników chroniących od uzależnień, wskazania alternatywnych form aktywności poza sferą używek, jak również pozyskanie wiedzy jak zapobiegać i gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych. W wyniku zrealizowanego projektu została zgłębiona wiedza z zakresu profilaktyki uzależnień, wyeksponowana - wzmocniona rola seniora w gminie Darłowo, jak również seniorzy mogli wzmocnić więzi będąc członkiem grupy seniorów w poszczególnych miejscowościach.

W wyniku przeprowadzonych działań zostały osiągnięte rezultaty: 24 osoby wzięły udział w spotkaniach dotyczących tworzenia Rady Seniorów, 51 osób wzięło udział w spotkaniu z przedstawicielem Policji z KPP w Sławnie, przedstawicielem PCPR w Sławnie, 52 osoby wzięły udział w spotkaniu dotyczącym profilaktyki uzależnień, 102 osoby wzięły udział w audycjach umuzykalniających Filharmonii Koszalińskiej, 4 zespoły śpiewaczy przez okres 6-miesięcy miały opłacane spotkania powiązane z nauką śpiewu, 74 osoby wzięły udział w spotkaniu integracyjnym z okazji 10-lecia trzech klubów seniora, 144 osoby wzięły udział w Wieczorach Andrzejkowych, 75 osób wzięło udział w wycieczce o charakterze edukacyjnym do Kołobrzegu.

- h) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie współpracował z organizacjami pozarządowymi, m.in.: Stowarzyszeniem „Odnaleźć Siebie” w Darłowie, Polskim Związkiem Niewidomych w Darłowie, Klubem Amazonek w Darłowie, OSP z terenu gminy Darłowo, itp.
- i) w siedzibie Dziennego Domu SENIOR + w Wiekowie, minimum dwa razy w miesiącu (w ramach zawartej umowy partnerskiej) odbywały się dyżury pracowników socjalnych, w tym praca socjalna indywidualna oraz grupowa. Pracownik socjalny ds. osób starszych i niepełnosprawnych pomógł w napisaniu oferty konkursowej na dofinansowanie do pobytu uczestników placówki w 2018 roku w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020. Gmina Darłowo uzyskała dotację w wysokości 86.400zł. W ramach współpracy z GOPS odbywa się stała integracja społeczna podopiecznych DDS+ w Wiekowie z klubami seniora oraz zespołami śpiewaczy z terenu gminy Darłowo (w 2018r. odbyły się 4-spotkania). Seniorzy z DDS+ spotykali się systematycznie z uczniami Społecznej Szkoły Podstawowej w Dobiesławiu w ramach wolontariatu międzypokoleniowego a także z liderami społeczności lokalnej (wójt, radni, sołtysi, proboszcz, itp.).
- j) integracja społeczna seniorów odbywała się przede wszystkim poprzez udział członków klubów seniora oraz podopiecznych DDS+ w spotkaniach okolicznościowych np. z okazji Dnia Otwartego DDS+, Spartakiady Seniorów, Powiatowego Pikniku dla Osób Niepełnosprawnych, itp.,
- k) wsparcie materialne dla osób w podeszłym wieku (samotnych,

niepełnosprawnych) odbywało się poprzez udzielanie pomocy ze strony GOPS Darłowo w formie zasiłków pieniężnych m.in. na zakup leków, dofinansowania zakupu sprzętu medycznego (np. aparatu słuchowego), zakup opału i żywności. Ponadto wydano skierowania do korzystania z żywności w naturze w ramach POPŻ i współpraca z Bankiem Żywności. Nieodpłatne wypożyczenie przez GOPS Darłowo sprzętu medycznego (balkoniki, wózki inwalidzkie, itp.). W 2018r. pomoc finansowa z GOPS Darłowo została udzielona: z tyt. niepełnosprawności w rodzinie 109 zasiłków, z tyt. długotrwałej lub ciężkiej choroby w rodzinie pomoc otrzymały 138 zasiłków, zasiłki stałe - 487 (z tytułu niepełnosprawności oraz osiągniętego wieku emerytalnego),

l) W 2018 roku Urząd Gminy Darłowo (Referat Spraw Społecznych) wypłacił łącznie 2975 świadczeń z tyt. opieki nad osobami niepełnosprawnymi (zasiłki pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne), na łączną kwotę 1.021.471 zł,

m) Działania w 2018r. ze strony Dziennego Domu Senior + w Wiekowie:

Organizacja wycieczek do Parku Rozrywki Leonardia w Krupach, Galerii Rybackiej w Jezierzanach. Wyjazdy na seanse filmowe do kin: Bajka w Darłowie oraz Zorza w Sianowie. Udział seniorów DDS+ w Wiekowie w: Powiatowym Pikniku Osób Niepełnosprawnych w Sławnie pn. „Razem aktywni i kreatywni”, zorganizowanym przez MOPS Sławno, Spartakiadzie Seniorów „Aktywni w każdym wieku” w Bukowie Morskim, Sztafecie Życia pn. „Życie podaj dalej” w Darłowie zorganizowanym przez Stowarzyszenie Amazonki, Miejskim Dniu Seniora pn. „Jesień życia, radość życia” (na zaproszenie Zarządu rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Darłowie).

Współpraca z Gminną Biblioteką Publiczną w Domasławicach polegająca m.in. na: prowadzeniu zajęć rękodzielniczych, organizacji spotkań autorskich (D. Siwiec, M. Omilianowicz), pomoc w zorganizowaniu balu karnawałowego, wypożyczenie książek na użytek podopiecznych DDS+ w Wiekowie. Spotkania z partnerami (OSP Wiekowice, sołtysi i Rady Sołeckie, Stowarzyszenie Klub „Amazonki” w Darłowie, Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Darłowie, Klubami Seniora).

Spotkania w ramach edukacji międzypokoleniowej, wolontariatu (SSP w Dobiesławiu, zajęcia komputerowe dla seniorów, Dzień Babci i Dziadka).

Wyjazdy na basen, stałe korzystanie z sali do kinezyterapii i rehabilitacji, biblioteki z pracownią komputerową, sali klubowej, parku, siłowni zewnętrznej, spotkania tematyczne.

Organizacja imprez okolicznościowych m.in.: z okazji okrągłych urodzin podopiecznych, imienin, świątecznych, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Otwartego DDS+, Europejskiego Dnia Seniora, itp.

Działania ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie:

Spotkania pracowników GOPS Darłowo w klubach seniora. Opłata instruktorów zespołów śpiewaczy (3- reprezentacyjnych oraz 5- pozostałych) działających w 8-miejscowościach, systematyczne spotkania śpiewaczy w świetlicach wiejskich.

Organizacja przez pracowników socjalnych spotkań informacyjno-promocyjnych oraz edukacyjnych dla członków klubów seniora w ramach realizowanych w 2018 roku projektów.

Organizacja wycieczki integracyjnej o charakterze edukacyjnym w ramach REGIONALBUSA dla 43 osób z klubów seniora. Wyjazdy do teatru (2-wyjazdy), kina (1-wyjazd), muzeum.

Udział seniorów w imprezach integracyjnych okolicznościowych we własnym środowisku lokalnym oraz na szczeblu gminnym np. Dni Gminy Darłowo oraz Dożynki Gminne, Folk Wicie, Piknik Stowarzyszenia Klub Amazonki w Darłowie, Zabawa Andrzejkowa w dwóch świetlicach, spotkania opłatkowe (dowóz osób na imprezy opłacony przez GOPS Darłowo).

Działania w ramach realizowanych przez GOPS Darłowo projektów,

o) Współpraca ze strony GOPS Darłowo:

W ramach współpracy prowadzono promocję w środowisku oferty PCPR Sławno. Organizowano spotkania informacyjne z pracownikiem PCPR dla seniorów i osób niepełnosprawnych na sali wiejskiej w Bobolinie w ramach pr. „Profilaktyka -Aktywni 55+”.

Udzielono pomocy w wypełnieniu wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, legitymacji osoby niepełnosprawnej, wniosków o dofinansowanie z PFRON.

W 2018 roku liczba dzieci z terenu wiejskiej gminy Darłowo, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON w ramach realizowanych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wyniosła: 4 dzieci otrzymała dofinansowanie do udziału z opiekunem w turnusie rehabilitacyjnym, 1 dziecko otrzymało dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, 1 dziecko otrzymało dofinansowanie zaopatrzenia z przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 1 dziecko otrzymało dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, 1-dziecko otrzymało dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się. PCPR w Sławnie poinformował, że w 2018 roku z terenu gminy Darłowo przyznano dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do likwidacji barier architektonicznych dla 3-osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 20.866,71zł (zgodnie z pismem z PCPR w Sławnie znak: ZRSON.0700.9.2019.MN z dn. 07.05.2019r.).

Współpraca ze strony DDS+ w Wiekowie

Pomoc w wypełnieniu wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, legitymacji osoby niepełnosprawnej. Współpraca w tym zakresie z pracownikami socjalnymi GOPS w Darłowie, pielęgniarką środowiskowo-rodzinną, lekarzami rodzinnymi, rodzinami seniorów-podopiecznych DDS+.

W 2018 roku 1-osoba otrzymała dofinansowanie z PFRON-u do zakupu aparatu słuchowego, 1-osoba skorzystała z turnusu rehabilitacyjnego. Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie wynika, że w ramach działań skierowanych do osób bezrobotnych niepełnosprawnych w 2018r., PUP oferował: staże zawodowe 3-osoby, prace społecznie-użyteczne 1-osoba, szkolenia zawodowe 1-osoba,

- p) wspierano osoby zaburzone i chore psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu poprzez świadczenie pracy socjalnej w miejscu zamieszkania podopiecznych, w razie konieczności usług opiekuńczych i pomocy finansowej oraz żywności w naturze w ramach POPŻ,
- q) zapewniono mieszkańcom dostęp do opieki medycznej NZOZ na terenie miejscowości Darłowo, Sławno oraz Sianów, w tym poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, psycholog), na zlecenie lekarza rodzinnego wizyty pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych w miejscu zamieszkania pacjenta,
- r) zapewniono możliwość udziału osób zaburzonych i chorych psychicznie w wieku powyżej 60 roku życia w zajęciach oferowanych przez DDS+ w Wiekowie (warunkiem jest przedstawienie zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do udziału osoby w zajęciach DDS+ w Wiekowie),
- s) w 2018 roku w domach pomocy społecznej przebywało 15-osób z terenu gminy Darłowo (dofinansowanie do pobytu w DPS ze strony Gminy Darłowo wyniosło 386.530,54zł), w innych placówkach (osoby powyżej 60 roku życia w schroniskach dla osób bezdomnych) 3-osoby, utworzono Gminną Radę Seniorów na podst. Uchwały nr XLIV.427.2018 Rady Gminy Darłowo z dn. 31 stycznia 2018r., której spotkanie inauguracyjne odbyło się w Urzędzie Gminy Darłowo w dn. 16.08.2018r. Do głównych celów działalności Rady należy: wzmacnianie aktywności obywatelskiej seniorów, zwiększanie poziomu integracji środowisk senioralnych i podmiotów działających w Gminie Darłowo na rzecz seniorów, budowanie pozytywnego wizerunku seniorów w społeczności lokalnej, jako ważnej grupy wpływającej na jej rozwój. Do zadań rady należy w szczególności: monitorowanie polityki senioralnej w Gminie i podejmowanie działań w celu rozwiązywania bieżących problemów seniorów, pełnienie roli konsultacyjnej dla organów Gminy w sprawach dotyczących seniorów zamieszkałych na terenie Gminy, współpraca z organami Gminy, w tym opiniowanie aktów prawnych dotyczących spraw seniorów oraz przyjmowanie wniosków i postulatów w tym zakresie, tworzenie warunków aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym oraz wspieranie i pobudzanie środowisk senioralnych na rzecz podejmowania wspólnych inicjatyw lokalnych w Gminie.

Najważniejsze trudności w działaniach:

- a) brak Programu Wsparcia i Aktywizacji Osób Starszych,
- b) brak usług asystenckich świadczonych na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- c) brak profesjonalnie świadczonych usług opiekuńczych przez wykwalifikowaną kadrę,
- d) brak bazy sprzętu rehabilitacyjnego na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- e) brak usług świadczonych w ramach opieki wytchnieniowej dla opiekunów sprawujących całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi,

- f) brak bazy infrastrukturalnej do świadczenia profesjonalnej opieki wytchnieniowej na terenie gminy,
- g) brak w zasobach gminy Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego, Domu Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Szpitala z oddziałem geriatrycznym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

1. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez systematyczną pomoc finansową i rzeczową realizowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Objęcie pracą socjalną osób bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych kobiet), aby zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia im wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa i zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
3. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach i kursach umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych, organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
4. Systematyczne doszktałanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania instrumentów w pracy socjalnej - kontraktów socjalnych oraz ekonomii społecznej.
5. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie systemu dogodnych ulg podatkowych z tytułu podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.
6. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla organizacji pozarządowych mogących zorganizować Centrum Integracji Społecznej.
7. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.
8. Bieżący monitoring ofert programowych mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

Działania:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia i pomocy finansowej z powodu bezrobocia 95 rodzinom (co stanowi 260 osób w rodzinach),
- b) udzielano systematycznej pomocy w ramach programu „Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej” z Banku Żywności Nowe Bielice na podstawie zawartej umowy partnerskiej ze

Stowarzyszeniem „Odnaleźć Siebie” i porozumienia z GOPS, UG Darłowo w ramach podprogramu 2017/2018 oraz przez dystrybucję żywności w ramach podprogramu 2018/2019 przez GOPS Darłowo, organizowano transport i pośrednicząco w przekazywaniu sprzętów gospodarstwa domowego, mebli, ubrań (objęto pomocą 16 rodzin),

- c) pracownicy socjalni GOPS w Darłowie systematycznie informowali o ofertach pracy, stronach internetowych PUP Sławno, Koszalin, Słupsk, motywowali w ramach pracy socjalnej do podejmowania zatrudnienia z uwagi na dużą ilość ofert pracy, kierowali osoby bezrobotne z terenu gminy do CIS Rzyszczewo oraz do Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Powiatu Sławieńskiego w ramach projektu na rzecz osób bezrobotnych „Druza Szansa”,

d) Działania ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie: Prowadzono systematyczną współpracę z Urzędem Pracy w Darłowie w ramach promowania ofert pracy, programów aktywizujących Biura Pracy przez pracowników socjalnych. W porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy zorganizowano prace społecznie użyteczne dla 20 osób na łączną kwotę 30 650,40 zł (środki własne przeznaczone na ten cel: 12 357,36 zł; środki z Urzędu Pracy 18 293,04 zł). W ramach świadczonych prac zakupiono sprzęt t.j.: grabie, łopaty, haki, worki, rękawice, taczki, itp. na kwotę 4333,40zł. Popularyzowano oferty pracy w Punktach Pracy Socjalnej, na tablicy ogłoszeń GOPS Darłowo oraz w bezpośrednim kontakcie z Klientem.

Działania po stronie Powiatowego Urzędu Pracy

Powiatowy Urząd Pracy wykazał, że w 2018 roku zarejestrował z terenu gminy Darłowo 344 osoby, w tym 186 kobiet; z prawem do zasiłku 79 osoby, w tym 44 kobiety. Na staż skierowano 36 osób, w tym 3 osoby niepełnosprawne. Ponadto skierowano 26 osób na niżej wymienione szkolenia:

- a. kurs instruktorsko trenerski o specjalizacji jazda konna z elementami hipoterapii - 1 osoba,
- b. prawo jazdy kat. C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną dla kat. C - 3 osoby,
- c. prawo jazdy kat. D z kwalifikacją wstępną przyspieszoną dla kat. D - 1 osoba,
- d. ABC przedsiębiorczości - 12 osób,
- e. palacz CO - 1 osoba,
- f. kwalifikacja wstępna przyspieszona dla kat C - 1 osoba,
- g. kurs instruktora żeglarstwa o specjalizacji windsurfing oraz sporty motorowodne - 1 osoba,
- h. prawo jazdy kategorii C - 1 osoba,
- i. kierowca operator wózków jezdniowych kategorii II WJO - 3 osoby,
- j. obsługa komputera z elementami rachunkowości - 2 osoby.

Na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielono dotacji 13 osobom na łączną kwotę 271 812,84 zł. Zrefundowano koszty zatrudnienia bezrobotnego

dla 15 osób, pracę w ramach otrzymanego bonu na zasiedlenie podjęło 5 osób, z prac społecznie użytecznych skorzystało 25 osób, w tym osoba niepełnosprawna. Ponadto zorganizowano dostęp do podjęcia prac interwencyjnych dla 12 osób.

- e) pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie w miesiącach maj, czerwiec 2018 roku podnieśli swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniu zorganizowanym przez Koszalińską Agencję Rozwoju Regionalnego KARR. S.A. nt. „Tworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnych”,
- f) popularyzowano wśród osób bezrobotnych formy aktywizacji, t.j.: bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy, bon zatrudnieniowy, bon stażowy, pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej, staże, prace społecznie użyteczne,
- g) popularyzowano także EURES (Europejską Sieć Ofert Pracy).

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

- a) nie tworzone w gminie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie systemu dogodnych ulg podatkowych z tyt. podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej,
- b) nie tworzone w gminie sprzyjającego klimatu dla organizacji pozarządowych mogących zorganizować Centrum Integracji Społecznej,
- c) nie aplikowano w 2018 roku o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
3. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
5. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej, w szczególności osób młodych, odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.
6. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działania:

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie w 2018 roku prowadziła całorocznie proces ograniczania i zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych poprzez prowadzenie rozmów motywacyjno - wspierających dla osób nadużywających alkohol, współzależnionych oraz dorosłych dzieci alkoholików - łącznie przeprowadzono 96 rozmów,
- b) skierowano 29 osób do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

- c) podejmowano czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu względem 31 osób,
- d) prowadzono rozmowy z osobami dotkniętymi przemocą domową (sprawcy i ofiary przemocy) łącznie 113 rozmów,
- e) motywowano osoby uzależnione do podjęcia iniekcji zastrzyku przeciwalkoholowego w Centrum Medycznym Beta Tarnowski w Koszalinie ul. Traugutta 31/3, 75-578 Koszalin oraz podjęcia dobrowolnej psychoterapii leczenia uzależnienia od alkoholu (5 osób utrzymuje abstynencję),
- f) kierowano osoby z problemem alkoholowym do odbycia dobrowolnego leczenia w warunkach stacjonarnych (dwie osoby przeszły leczenie odwykowe, tj. w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień w Gdańsku (placówka w Smażynie) oraz Ośrodku Readaptacji EKO „Szkoła Życia” w Wandzinie),
- g) udzielano rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie – zatrudniono psychologa, który objął wsparciem 18 rodzin,
- h) prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności zajęcia pozalekcyjne sportowe skierowane do dzieci i młodzieży (z oferty skorzystało 415 dzieci i młodzieży),
- i) finansowano szkolne i środowiskowe programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, seniorów, niepełnosprawnych oraz rodzin z dziećmi (z oferty skorzystało 915 osób),
- j) finansowano w ramach wsparcia zadanie publiczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym na kwotę 20 000,00 zł (z ofert skorzystało 120 seniorów),
- k) ściśle współpracowano z Komisariatem Policji w Darłowie w zakresie form kontroli nad szkodliwymi czynnikami postępowania osób nadużywających alkohol (24 osoby zostały przewiezione do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w Sławnie),
- l) prowadzono liczne warsztaty profilaktyczne w szkołach na terenie gminy Darłowo skierowane do dzieci, młodzieży, rodziców oraz rad pedagogicznych (łącznie 46 godzin spotkań),
- m) podnoszono kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i konferencjach nt. najnowszych trendów w zakresie leczenia osób uzależnionych w Polsce i na świecie,
- n) opracowano i zrealizowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo na 2018 rok zgodnie z uchwałą Nr XLIII.406.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 22 grudnia 2017 roku.

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

- a) brak na terenie gminy i miasta Izby Wytrzeźwień,

- b) brak na terenie gminy profesjonalnych obiektów sportowych i sprzętu, w których możliwe byłyby do przeprowadzenia na większą skalę zajęcia pozalekcyjne sportowe,
- c) brak na terenie gminy Placówek Wsparcia Dziennego,
- d) brak specjalistów w zakresie profesjonalnej pomocy dzieciom na świetlicach (psycholog, socjoterapeuta, nauczyciele języków obcych, matematyki).

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu Gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

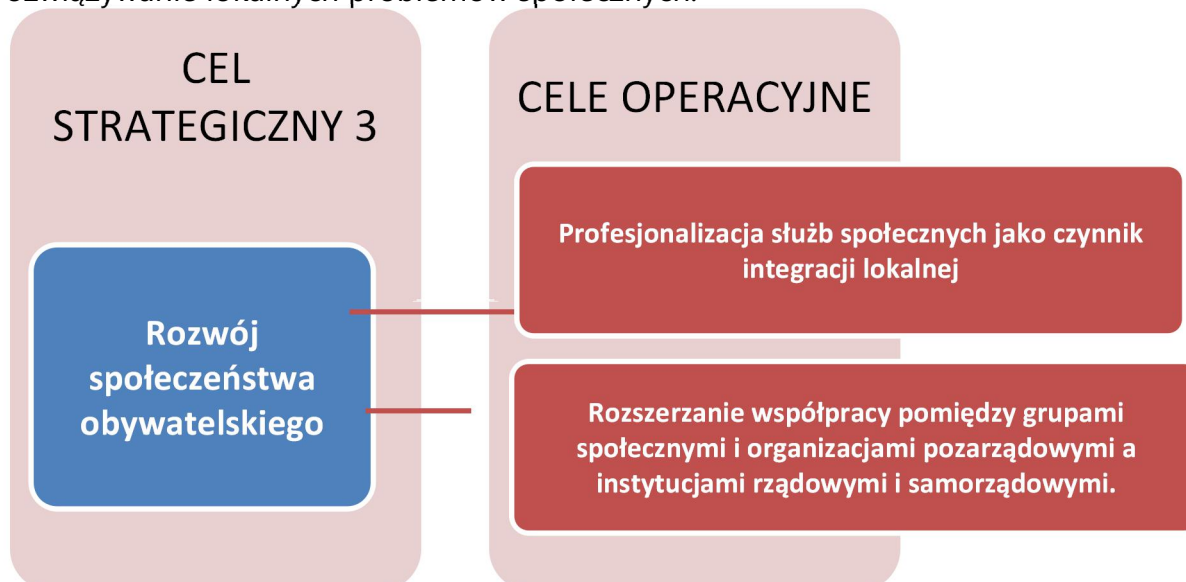
Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Problem 3:

Właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców. Ograniczona współpraca z sektorem pozarządowym na terenie gminy skutecznie utrudnia realizację nowatorskich rozwiązań oraz występowanie o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

CEL STRATEGICZNY 3

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Cele operacyjne:

1. Profesjonalizacja służb społecznych, jako czynnik integracji lokalnej.

2. Rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Systematyczne doszkadzanie pracowników socjalnych.
3. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z ustawą o pomocy społecznej.
4. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet.
5. Doskonalenie jakości pracy ośrodka pomocy społecznej poprzez ocenę pracy i rozwój kadr.

Działania:

- a) Gmina Darłowo posiada obowiązującą diagnozę problemów społecznych, którą przeprowadzono w 2016 roku. Badanie miało na celu zdiagnozowanie problemów takich jak spożywanie alkoholu przez pełnoletnich i niepełnoletnich mieszkańców, problemu nikotynowego wśród nieletnich oraz dorosłych mieszkańców, problemu narkotyków oraz dopalaczy w kontekście osób nieletnich oraz pełnoletnich, a także zjawiska przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym. Badanie również dotyczyło problemów takich jak uzależnienie od komputera, hazardu, a także przemocy w Internecie czyli cyberprzemocy. Badanie ankietowe objęło reprezentantów populacji dorosłych mieszkańców, uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej, a także sprzedawców alkoholu. Dane ilościowe zostały zebrane w lutym 2016 r. przez ankietera na miejscu w gminie. Łącznie zrealizowano 639 ankiet, w tym 200 ankiet wśród mieszkańców, 211 ankiet wśród uczniów szkoły podstawowej, 228 ankiet wśród uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 17 ankiet wśród sprzedawców alkoholu. Badanie ankietowe objęło szkoły takie jak: Zespół Szkół Społecznych w Dobiesławiu, Zespół Szkół Nr 2 w Starym Jarosławiu, Zespół Szkół im. Ratowników Morskich w Dąbkach, Zespół Szkół Nr 4 w Kopnicy, Zespół Szkół Społecznych w Jeżyczkach oraz Zespół Szkół Społecznych w Słownie,
- b) przeprowadzono ponadto badanie nt. analizy sytuacji rodzin na terenie Gminy Darłowo w zakresie takich zagadnień jak: autorytet rodzica, reakcja mieszkańców na sytuacje kryzysowe, przyczyny występowania uzależnień w rodzinie, schemat powielania złych wzorców w rodzinie i w środowisku oraz propagowania dobrych wzorców, agresja i przemoc w rodzinie, oczekiwania w kwestii leczenia odwykowego i stosunku mieszkańców do leczenia, metody i techniki ingerencji w sprawy rodziny,

- c) pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie na bieżąco podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez liczne szkolenia i warsztaty. Ponadto Ośrodek zapewnił odpowiednią liczbę zatrudnienia pracowników socjalnych zgodnie z poziomem wskazanym w ustawie o pomocy społecznej (tj. jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców lub 50 rodzin) W GOPS zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych na 7 817 mieszkańców gminy (stan na 31.12.2018r.),
- d) na bieżąco prowadzone są w gminie inicjatywy informujące mieszkańców o możliwościach walki z problemami i patologiami, prowadzona jest strona internetowa z aktualnymi informacjami, umieszczane są dane na tablicach informacyjnych GOPS i Urzędu Gminy Darłowo,
- e) w Ośrodku prowadzona jest na bieżąco kontrola zarządcza, w ramach której dokonywana jest ocena jakości pracy i rozwoju kadr,
- f) odbywają się spotkania bezpośrednie z przedstawicielami instytucji w związku z konkretnymi działaniami np. dot. organizacji wspólnych przedsięwzięć, planowania dalszej pracy, zawierania porozumień, wymiany korespondencji. Wszelkie spotkania organizowane są pod potrzeby.

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

Nie zauważa się problemów w realizacji celu: profesjonalizacja służb społecznych, jako czynnik integracji lokalnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
2. Opracowanie i realizacja rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.
3. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
4. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
5. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
6. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już funkcjonujących na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
7. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Działania:

- a) idea samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej była realizowana na bieżąco poprzez informowanie oraz propagowanie aktywnego uczestnictwa w dialogu, zgłaszania potrzeb i analizę możliwości sektora samorządowego publicznego. Jednocześnie Gmina zachęcała do podpisywania i realizowania umów partnerskich z sektorem publicznym, jak i organizacji między sobą,
- b) rokrocznie jest opracowywany, konsultowany oraz uchwalany przez Radę Gminy w Darłowie roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie pożytku publicznego określonego w ustawie o pożytku publicznym i o wolontariacie. W gminie uchwalono Roczny program współpracy Gminy Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zgodnie z Uchwałą Nr LIV.551.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku,
- c) Gmina Darłowo na podstawie podpisanego porozumienia z Koszalińską Agencją Rozwoju Regionalnego w Koszalinie współpracuje na bieżąco z organizacjami pozarządowymi. Organizowane są szkolenia, warsztaty dot. konkursów grantowych oraz zasad wypełniania wniosków np. Społecznik, Granty Sołeckie, Działaj Lokalnie oraz innych źródeł dofinansowania na działania miękkie. Na bieżąco Gmina Darłowo informuje o ogłoszonych konkurach na stronie www.gminadarlowo.pl, fanpage Facebook na stronie Wieści Gminy Darłowo, aktualizuje bazę organizacji działających na terenie, a także w formie biuletynu elektronicznego (newsletter),
- d) walory i możliwości, prowadzone przez organizacje, realizowane projekty, działania były promowane na stronach internetowych samorządu, tablicy ogłoszeń,
- e) wspieranie organizacji w formie udostępniania pomieszczeń na intratnych warunkach odbywało się na potrzeby organizacji pozarządowych, a także na podstawie podpisanych umów partnerskich, użyczenia. Poradnictwo w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych było realizowane na bieżąco w ciągu roku kalendarzowego w sposób ciągły,
- f) koordynacja o podejmowanych inicjatywach, spotkania z organizacjami w ramach doradztwa oraz spotkań otwartych oraz wymiana doświadczeń odbywa się w ciągu każdego roku kalendarzowego w sposób ciągły i usystematyzowany tzn. w trakcie trwania naborów,
- g) wolontariat jest realizowany przez szkolne Kluby Wolontariatu przy szkołach działających na terenie Gminy Darłowo, a także promowanie idei Wolontariatu.

Najpoważniejsze trudności w działaniach:

Nie zauważa się problemów w realizacji celu: rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu Gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

G. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień jest zapisem działań, które realizowane są w ramach zadań własnych Gminy Darłowo w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, behawioralnych, przemocy w rodzinie oraz innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Ponadto odnosi się do integracji społecznej osób uzależnionych i innych grup społecznych Gminy Darłowo stanowiąc część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo. Program uwzględnia również cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo jest kompleksowym planem, który obejmuje system zintegrowanych działań prowadzonych równolegle w obszarach:

- 1) ochrony zdrowia,
- 2) polityki społecznej,
- 3) edukacji i wychowania,
- 4) kultury i sportu,
- 5) rozwoju aktywności i samorządności obywatelskiej,
- 6) bezpieczeństwa publicznego.

Dodatkowo Program opiera się na wynikach Diagnozy Problemów Społecznych zrealizowanej w Gminie Darłowo przez Oficynę Profilaktyczną z Krakowa. Jest on otwarty i ma charakter ramowy. W trakcie realizacji ulega modyfikacji i jest wzbogacany o nowe treści w zależności od zaistniałych potrzeb. Opisane w nim cele i sposoby ich realizacji mają charakter długofalowy.

Działania w ramach Programu obejmowały:

- 1) tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego stylu życia (miejsca do uprawiania sportu i zabawy, rozwijania zainteresowań, zajęć pozalekcyjnych, wypoczynku zimowego i letniego),
- 2) realizację środowiskowych i szkolnych programów profilaktycznych,
- 3) system pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz z grup ryzyka,
- 4) system przeciwdziałania przemocy w rodzinie skoordynowany z zadaniami ujętymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2014 - 2020 oraz celami operacyjnymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 - 2020.

Dla uzyskania pozytywnych efektów, model działań profilaktycznych i pomocowych powinien być interdyscyplinarny oraz kompleksowy. Dlatego też podejmowane działania były kierowane równoległe do dzieci i młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci i młodzież zagrożoną i niedostosowaną do ich środowiska rodzinnego oraz do społeczności lokalnej.

Wskaźniki obrazujące skalę zjawiska uzależnień i przemocy w Gminie Darłowo.

Rynek napojów alkoholowych w Gminie Darłowo regulują:

- 1) Uchwała Nr L.508.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Darłowo,
- 2) Uchwała nr L.509.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Darłowo.

Na terenie Gminy Darłowo uchwalono w 2018 roku limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 180 oraz w miejscu sprzedaży - 220. Powyższy limit uwzględnia zezwolenia na poszczególne rodzaje alkoholi: o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo - 180, o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa - 100, o zawartości powyżej 18% alkoholu - 120.

Poniżej zobrazowano limity punktów sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2018:

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie w 2018 r.	
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	41
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	71
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ważnych w 2018 r.	
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	109
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu	126

sprzedaży (lokale gastronomiczne)	
Liczba zezwoleń wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć wydanych w 2018 r.	0
Liczba interwencji podjętych przez gminę w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	0

Adresaci Programu

Adresatami przedstawionego Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Darłowo w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku od 0-17 lat.

Liczba mieszkańców Gminy Darłowo	2018
w wieku od 0-6 r.ż.	559
w wieku od 7 r.ż. – 17 r.ż.	938
kobiety w wieku od 18 r.ż. – 59 r.ż.	2336
mężczyźni w wieku od 18 r.ż. – 64 r.ż.	2721
kobiety od 60 r.ż. i powyżej	853
mężczyźni od 65 r.ż. i powyżej	410

Czynniki sprzyjające uzależnieniu

1. Sytuacja materialna

Osoby uzależnione od alkoholu często charakteryzują się niezaradnością życiową, brakiem umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego oraz brakiem sumienności w wykonywaniu obowiązków zawodowych. Pozostając często poza rynkiem zatrudnienia większość posiadanych środków przeznaczają na alkohol przez co pozbawiają siebie i rodzinę dostępu do podstawowych środków materialnych.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie wynika, że według stanu na 31.12.2018 rok z pomocy ośrodka korzystało 281 rodzin. Z powodu uzależnienia pomoc przyznano 11 z nich:

2. Bezrobocie

Na terenie gminy Darłowo według stanu na 31.12.2018 roku zamieszkiwało 7 817 mieszkańców, z czego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy było 344 osób, co stanowi 6,7% stopy bezrobocia w gminie. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne tj. pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy. Grupa ta liczyła 156 osób. Długotrwale bezrobocie stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilenia się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego, co w konsekwencji może prowadzić do nadużywania alkoholu, zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej rodziny w sposób szczególny naraża dzieci na poszukiwanie alternatywnych, w tym destrukcyjnych form aktywności, związanych ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

3. Przemoc

Zjawisko przemocy jest w nierozłączny sposób związane z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych statystycznych policji większość sprawców fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Systematyczne działania informacyjno - edukacyjne podejmowane w skali całego kraju lub lokalnie, cykliczne kampanie „przeciw przemocy”, przyczyniają się do zwiększenia wśród ofiar i świadków przemocy świadomości w zakresie swoich praw oraz miejsc i instytucji, w których mogą uzyskać i uzyskać pomoc.

Z badań przeprowadzonych na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy w Darłowie wynika, że w roku 2012 spośród 10% liczby ludności mieszkańców Gminy Darłowo (800 osób) 6,75% zetknęło się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie jako świadek, natomiast 93,25% nie spotkało się z nim. Świadcami przemocy domowej najczęściej były kobiety, jak również osoby w wieku od 15 do 17 roku życia oraz powyżej 65 lat.

Procedura „Niebieska Karta” obejmująca ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych dedykowanych do niesienia pomocy w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie została w 2018 roku wdrażana 25 razy.

Rozpoznanie problemu w ujęciu krajowym

Pod względem ilości spożywanego alkoholu na osobę (od 15 roku życia) Polska znajduje się na 7 miejscu UE. Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, że problem uzależnienia od alkoholu dotyczy bezpośrednio i pośrednio w sumie około 6,3 mln Polaków, czyli 16% całej populacji. Samych uzależnionych od alkoholu jest w Polsce około 800 tys. osób (2% populacji). Osoby pijące szkodliwie to populacja 2-2,5 miliona osób (5-7% społeczeństwa). W wyniku uzależnienia członka rodziny od alkoholu około 3 miliony osób (małżonkowie, dzieci, rodzice, krewni) ponosi konsekwencje tego zjawiska.

W Polsce problem picia alkoholu w bardzo istotnym zakresie dotyczy dzieci i młodzieży, a napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną. Badania dzieci i młodzieży z terenu gminy Darłowo przeprowadzone w 2016 roku przez Oficynę Profilaktyczną z Krakowa na grupie 211 uczniów szkoły podstawowej i 228 uczniów szkoły gimnazjalnej wskazują, że wśród uczniów szkoły podstawowej 17% spożywa alkohol, w tym 12% piło jednokrotnie, zaś 4% pije kilka razy w roku. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych nie przyznaje się do tego typu zachowań (84%). Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej spożywanie alkoholu deklaruje 43% ankietowanych, wśród nich 25% pije kilka razy w roku, 11% piło jednokrotnie, 4% pije parę razy w miesiącu, zaś 2% pije codziennie oraz kilka razy w tygodniu (1%). Dane pokazują, że odsetek wskazań osób spożywających alkohol zwiększył się wraz z wiekiem, co świadczy o narażeniu nadużywania alkoholu

wśród klas starszych. Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów.

Kolejnym z problemów poruszonym w ww. dokumencie było zbadanie jaki jest odsetek narażenia uczniów szkoły podstawowej i gimnazjalnej na kontakt z narkotykami i dopalaczami w najbliższej okolicy. Zdecydowana większość w obu grupach wskazuje, że nie zażywa narkotyków (99% uczniów szkoły podstawowej oraz 94% uczniów szkoły gimnazjalnej). Do zażywania narkotyków przyznał się 1% uczniów szkoły podstawowej. Z badań wynika ponadto, że 6% uczniów szkoły gimnazjalnej zażywa narkotyki, w tym 3% brało jednokrotnie, natomiast po 1% zażywa parę razy w roku, kilka razy w miesiącu oraz codziennie. 99% ankietowanych deklaruje, że nie ma doświadczenia w zażywaniu dopalaczy. Do tej czynności przyznało się 1% uczniów szkoły podstawowej. Zdecydowana większość klas starszych ich nie zażywa (99%). Do korzystania z dopalaczy przyznaje się ponad 1% ankietowanych, którzy zażywają je codziennie. Niewielki odsetek wskazuje również na jednokrotne oraz sporadyczne (kilka razy w roku) zażywanie narkotyków przez uczniów szkoły gimnazjalnej.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4¹ ust. 1) nakłada na gminę obowiązek realizowania - jako zadania własnego gminy - następujących przedsięwzięć:

1. zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przez przemocą w rodzinie;
3. prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 *ustawy* oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Powyższe działania zrealizowane zostały w oparciu o trzy rodzaje profilaktyki:

1) PROFILAKTYKĘ UNIWERSALNA – to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia uzależnienia. Ich celem jest zmniejszenie

lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów uzależnień w danej populacji. To poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

2) PROFILAKTYKĘ SELEKTYWNA – to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów uzależnień lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka ta jest przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. To poszerzenie i udoskonalenie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe lub lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających i substancji psychotropowych.

3) PROFILAKTYKĘ WSKAZUJĄCA - to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup), które demonstrują wczesne symptomy problemów uzależnień lub innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale nie spełniają jeszcze kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub narkotyków lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD- 10.

Zadania te, dostosowane do potrzeb oraz możliwości gminy zawarto w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo na 2018 rok i wpisano w cele strategiczne oraz cele szczegółowe Programu.

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku zaplanowano w budżecie gminy środki w wysokości **390.000,00 zł**, z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uzyskano wpływy w kwocie **275.430,73 zł**. Na całkowite wykonanie zadań w ramach ww. Programu wydatkowano środki finansowe w wysokości **382.678,94 zł**.

Wójt Gminy Darłowo, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, zawarł umowę z organizacją pozarządową, zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym .na kwotę **20 000,00 zł**.

Realizacja celów zawartych w Programie nastąpiła przez:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

1. W 2018 roku żadna z osób uzależnionych nie złożyła wniosku o badania okresowe i terapię podtrzymującą w ramach zawartego kontraktu terapeutycznego i rocznego programu zdrowienia po odbytym leczeniu w placówce stacjonarnej.
2. Skierowano 29 osób do biegłych sądowych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - na podstawie przeprowadzonych rozmów wydano 20 opinii psychiatryczno -psychologicznych.
3. Złożono 31 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób, u których istnieje przypuszczenie, że posiadają Zespół Zależności Alkoholowej. W toku procedury przeprowadzono 98 rozmów motywacyjno - wspierających z ww. osobami oraz pozostałymi osobami posiadającymi prawomocne orzeczenie Sądu Rejonowego w Koszalinie o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
4. Skierowano 15 wniosków do sądu o wydanie orzeczenia o przymusowym leczeniu odwykowym, pozostałe osoby realizują dobrowolne leczenie w niestacjonarnych placówkach leczenia uzależnień w Darłowie.
5. W ramach Programu trzy osoby skorzystały z iniekcji zastrzyku przeciwalkoholowego w Centrum Medycznym Beta Tarnowski w Koszalinie ul. Traugutta 31/3, 75-578 Koszalin, po którym podjęły dobrowolną psychoterapię leczenia uzależnienia od alkoholu i utrzymują abstynencję.
6. Dwie osoby przeszły dobrowolne leczenie odwykowe, tj. w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień w Gdańsku (placówka w Smażynie) oraz Ośrodku Readaptacji EKO „Szkoła Życia” w Wandzinie.
7. Na stronie internetowej GOPS w Darłowie aktualizowano zakładkę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez umieszczanie bieżących informacji dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz możliwości uzyskania pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA itp.
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wzięła udział w szkoleniu pn. „Kompendium wiedzy z zakresu kontroli sprzedaży napojów alkoholowych oraz wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych” zorganizowanym przez Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier”, ul. Krasickiego 27/1, 30-513 Kraków.
9. Przewodnicząca Komisji uczestniczyła w dwudniowej konferencji dot. uzależnień w Międzywodziu zorganizowanej przez Wydział Współpracy Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w partnerstwie z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Poruszana tematyka dotyczyła:
  - a) realizacji zadań związanych z uzależnieniami w województwie zachodniopomorskim (Anna Nowak Dyrektor WWS UM WZ),

- b) raportu z badań dot. GKRPA w woj. Zachodniopomorskim (Szczecińskie Towarzystwo Socjologiczne),
- c) roli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Dyrektor PARPA Krzysztof Brzózka),
- d) nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - praktyczne wskazówki dla samorządów (Anna Puchacz - Koziół, kierownik Działu Prawnego PARPA, radca prawny),
- e) profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży jako zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (Katarzyna Łukowska, psycholog, z -ca dyrektora PARPA),
- f) nowych trendów w leczeniu osób uzależnionych i członków ich rodzin (Jadwiga Fudała, specjalista psychoterapii uzależnień, Kierownik Działu Lecznictwa Odwykowego i Programów Medycznych PARPA),
- g) budowania i realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w kontekście Narodowego Programu Zdrowia - najczęściej popełniane błędy i uchybienia prawne i merytoryczne (Katarzyna Łukowska, psycholog, z -ca dyrektora).

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Udzielono wsparcia i pomocy psychologicznej dla 18 rodzin poprzez zatrudnienie psychologa (Pani Renata Lepper - Zalewska) świadczącego pomoc w miejscu zamieszkania rodziny (umowa nr 1160.1.2018).
2. Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie w 2018 roku uczestniczyła w cotygodniowych posiedzeniach grupy roboczej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (97 spotkań).
3. Gmina Darłowo włączyła się w ogólnopolskie i społeczne kampanie:
  - a) „Postaw na rodzinę”, w ramach której przekazano dla placówek oświatowych z terenu gminy Darłowo ulotki profilaktyczne (900 ulotek, 704 osoby)
  - b) „Przeciw pijanym kierowcom” - sfinansowano pokaz symulatora wypadków samochodowych podczas imprezy kulturalnej „Uzdrowski Wieczór Kabaretowy”. Dostęp do urządzenia był bezpłatny dla wszystkich osób chętnych (300 osób)
  - c) „One Billion Rising/Nazywam się miliard” - dofinansowano zakup art. spożywczych w ramach akcji przeciwko przemocy kobiet w Gminie Darłowo.
4. W ramach posiedzeń komisji ds. motywacji członkowie upowszechniali wiedzę na temat procedury „Niebieskiej Karty” oraz „Niebieskiej Linii”.
5. W 2018 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie nie uruchomiła procedury „Niebieskiej Karty”. Wnioski wszczęte zostały z inicjatywy Komisariatu Policji w Darłowie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Dofinansowano szkolne programy profilaktyczne w 6 placówkach oświatowych z terenu gminy Darłowo w zakresie:

1) profilaktyki uniwersalnej:

a) festyny rodzinne, promujące ogólnopolską kampanię „Postaw na rodzinę”,

2) profilaktyki selektywnej:

a) warsztaty przeprowadzone przez firmę Dialog Centrum Edukacji i Profilaktyki, ul. Smoluchowskiego 8/25, 30-069 Kraków (umowa nr 028.110.2018) na temat:

a. czy dokuczanie jest przemocą?,

b. jak pokonać stres,

c. depresja i zachowania autoagresywne,

d. asertywność – umiem mówić nie,

e. fonoholizm – jak zapobiegać,

f. wulgaryzmy – nie tylko pięścią stosujesz przemoc,

g. konflikt – problem okresu młodzieńczego.

2. Aktywnie zagospodarowano czas wolny dla dzieci i młodzieży w połączeniu z realizacją programu profilaktycznego oraz udziału autorytetu, jako alternatywy dla negatywnych zachowań. Dzieci uczestniczyły w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w ramach poniższych programów:

a) „Mała akademie piłki nożnej w Kowalewicach – edycja IV” – 20 dzieci w okresie od lipca do września 2018 roku brało udział w rozgrywkach piłki nożnej na boisku sportowym w miejscowości Kowalewice. Ponadto zakupiono im poczęstunek w ramach organizowanych cotygodniowo spotkań. Trenerem zespołu był Pan Mirosław Wolski (umowa nr 1160.24.2018). W ramach cotygodniowych treningów piłki nożnej dla dzieci w miejscowości Barzowice zakupiono budki zmianowe na boisko sportowe. Praca trenera odbywała się w formie wolontariatu. W rozgrywkach brało udział ok 15 dzieci.

b) **„Rowerowy szlak mistrzów”** – 150 dzieci i młodzieży w ramach trzech edycji w miejscowościach Stary Jarosław, Bukowo Morskie oraz Domasławice wzięło udział w zmaganiach sportowo – rekreacyjnych na rowerach. Zawody miały na celu propagowanie zdrowego stylu życia zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia oraz zasad fair play wśród uczestników. Dzieci miały możliwość spotkania i rozmowy z kolarskimi mistrzyniami, uczestniczkami Mistrzostw Świata i Igrzysk

Olimpijskich z terenu gminy Darłowo, które swoją postawą oraz osiągnięciami promowały wśród uczestników wzorzec trzeźwości i rozwoju pasji. Podjęte działania miały być także poszerzeniem oferty zajęć świetlicowych skierowanych całorocznie dzieci z terenu gminy Darłowo.

Na potrzeby realizacji zadania zakupiono namiot z nadrukiem, ławki i stoły oraz odblaski.

- c) **„Nadmorski Bieg Uzdrawiskowy w Dąbkach”** - 230 dzieci wzięło udział w biegach na dystansach:
- a. bieg dziewcząt na dystansie 500m - rocznik 2007-2008.
  - b. bieg chłopców na dystansie 500m - rocznik 2007-2008.
  - c. bieg dziewcząt na dystansie 1100m - rocznik 2005-2006.
  - d. bieg chłopców na dystansie 1100m - rocznik 2005-2006.
  - e. bieg dziewcząt na dystansie 1500m - rocznik 2003-2004.
  - f. bieg chłopców na dystansie 1500m - rocznik 2003-2004.
  - g. bieg dziewcząt na dystansie 300m - rocznik 2009-2011.
  - h. bieg chłopców na dystansie 300m - rocznik 2009-2011.
  - i. bieg dzieci w wieku do 7 lat (rocznik 2012 i młodszy) - 150m.

Celem zmagania była promocja zdrowego stylu życia oraz upowszechnienie biegania jako najprostszej formy ruchu. W ramach programu sfinansowano zakup nagród i pucharów.

- d) **„Robotyka”** - zajęcia z budowania i programowania robotów Lego dla dzieci w wieku 7-9 lat w świetlicach wiejskich z terenu gminy Darłowo w miejscowościach Jeżyczki, Słowino, Dobiesław, Kowalewice, Cisowo, Stary Jarosław. Spotkania poprowadziła Pani Lidia Wróblewska certyfikowany specjalista Lego Education (umowa nr 028.59.2018). W spotkaniach wzięło udział ok 50 dzieci.
- e) **„Profilaktyka zdrowotna”** - cykl zajęć edukacyjnych dla seniorów z terenu gminy Darłowo w 10 świetlicach wiejskich na temat promocji zdrowia oraz rangi badań profilaktycznych w społeczeństwie. Spotkania poprowadziła Pani Elżbieta Betlińska (umowa nr 1160.35.2018). W spotkaniach uczestniczyło ok. 120 osób.
- f) Zorganizowano wypoczynek letni dla 16 dzieci zagrożonych problemem uzależnień w rodzinie oraz objętych wsparciem asystentów rodzin z terenu gminy Darłowo do miejscowości Murzasichle, powiat tatrzański, województwo zachodniopomorskie. (umowa nr 028.74.2018). Łącznie z terenu gminy udział w kolonii wzięło 51 dzieci.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie

1. W ramach środków finansowych z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielono jednej organizacji pozarządowej dotacji na zadanie publiczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w wysokości **20 000,00 zł.**

Z dofinansowania skorzystało Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” działające przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Darłowie, które jako jedyne złożyło wniosek o dofinansowanie działań. Złożony projekt skierowany był do osób starszych uczęszczających do 16 Klubów Seniora z terenu gminy Darłowo. Działania obejmowały, m.in.:

- a) spotkanie zmierzające do utworzenia na terenie gminy Darłowo Rady Seniorów,
- b) spotkanie z przedstawicielem policji z Komendy Powiatowej Policji ze Sławna, przedstawicielem PCPR Sławno nt. oszustw metodą „na wnuczka”, oferty na usługi i produkty, na których zakup seniorzy decydują się pod wpływem chwili oraz bezpieczeństwa na drogach,
- c) spotkanie dot. profilaktyki uzależnień nt. procedury zobowiązania osób do leczenia odwykowego, miejsc udzielania pomocy, zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu,
- d) audycje muzyczne, które poprowadzone zostały przez zawodowych muzyków z Koszalina w miejscowościach Bobolin i Kowalewice,
- e) spotkania zespołów muzycznych z miejscowości Jeżyce, Porzeczce, Stary Jarosław i Bukowo Morskie powiązane z nauką śpiewu, dzięki którym osoby zaangażowane w śpiew miały możliwość przygotowania się do występów podczas Gminnych Dożynek oraz Dni Gminy Darłowo,
- f) spotkanie w miejscowości Domaśławice w związku z 10- leciem istnienia Klubu Seniora,
- g) spotkania w ramach wieczorów andrzejkowych w miejscowościach Cisowo i Jeżyce,
- h) wyjazd integracyjny seniorów do Kołobrzegu.

2. Członkowie Komisji w ramach rozmów motywacyjnych kierowały osoby posiadające orzeczenie Sądu o przymusowym leczeniu odwykowym do odbycia psychoterapii w: „Amicus” Poradni Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia w Darłowie oraz Niepublicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „NO” s.c. Bożena i Mariusz Hrymniak. Współpracowano także z grupami samopomocowymi AA „Jutrzenka” i „Promyk”.

3. Przez cały 2018 rok była prowadzona obsługa kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (umowa nr 1160.22.2015 - aneks z dnia 01.01.2018 rok).

4. W ramach środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień sfinansowano wykonanie prac remontowych świetlicy w miejscowości Kopań na kwotę **223.000,00 zł**

5. W ramach profilaktyki selektywnej sfinansowano projekt socjalny dla rodzin z dziećmi pn. „Disney on ice” skierowany do rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie. Celem działań było umożliwienie dostępu rodzinom ze środowisk wiejskich do kultury oraz przełamanie barier komunikacyjnych tychże osób. W wyjeździe uczestniczyło 65 osób.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Straż Gminna nie udzieliła w 2018 roku pouczeń za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych. W 2018 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie prowadziła kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Komisji w zakresie naruszania zakazu reklamy i promocji alkoholowych oraz naruszania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnich na kredyt i pod zastaw. Z informacji uzyskanych z Komisarzatu Policji w Darłowie wynika, że 2018 roku zatrzymano 24 osoby nietrzeźwe z terenu gminy Darłowo w celu wytrzeźwienia w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. Nie finansowano również wspierania zatrudnienia socjalnego oraz nie organizowano i nie finansowano centrów integracji społecznej. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy na bieżąco udostępniali aktualne oferty pracy, jednakże osoby nadużywające alkoholu nie wykazywały zainteresowania składanymi propozycjami.

Zestawienie finansowe wydatkowania środków za 2018 rok

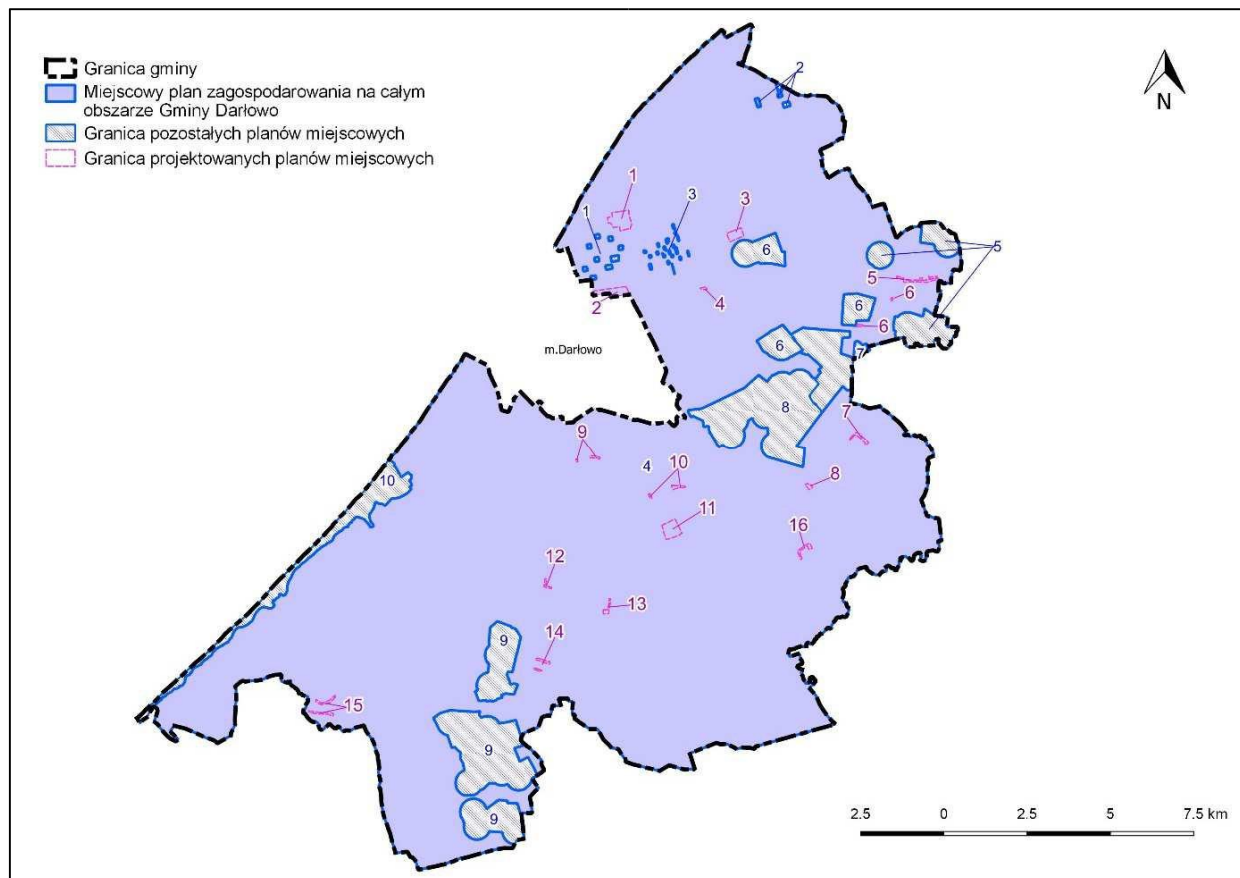
Lp.	Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	RAZEM WYKONANIE
1.	851	85153	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	0	0	8 944,00
			§ 4300 zakup usług pozostałych	9 000,00	8 944,00	
2.	851	85154	§ 4110 ZUS	3 676,30	3 675,64	353 734, 94
			§ 4120 Fundusz Pracy	481,37	474,03	
		§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	39 818,06	39 817,73		
		§4210 zakup materiałów i wyposażenia	43 385,27	43 363,58		
		§ 4300 zakup usług pozostałych	41 299,00	41 064,75		
		§ 4410 delegacje	2 339,21	2 339, 21		
		§ 6050 wydatki na zakupy inwestycyjne	223 000,00	223 000,00		
3.	Zadanie Publiczne: Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym					20 000,00
OGÓŁEM						382 678,94

VI. ŁAD PRZESTRZENNY

Gmina Darłowo posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą Nr XXXVII/503/2010 Rady Gminy Darłowo, z dnia 10 listopada 2010 roku. Jest to druga aktualizacja pierwotnego dokumentu Studium, który został przyjęty w 1997r. Uchwałą Nr XLI/373/97 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 grudnia 1997r. Zmiana ta dotyczyła jedynie obszarów uzdrowiska „Dąbki”, którego status został ustanowiony Uchwałą Nr XII/143/2007 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 listopada 2007 roku. Pierwsza aktualizacja dotyczyła z kolei umożliwienia lokalizacji elektrowni wiatrowych w granicach Gminy i została przyjęta Uchwałą nr XXI/284/08 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 listopada 2008r. W rezultacie obowiązujący dzisiaj dokument studium bazuje na studium przyjętym w 1997r. i sporządzonym na mocy nieobowiązującej już Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994r., co wpływa na jego szczegółowość i czytelność. Procedura zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo została zainicjowana uchwałą Nr XX/164/2012 z dnia 30 maja 2012 roku, jednak została wstrzymana z uwagi na uwarunkowania formalno – prawne powstałe w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Przepisy przywołanej ustawy w znaczny sposób ograniczyły możliwość przeznaczania nowych terenów pod inwestycje o funkcji mieszkalnej lub mieszanej, a mianowicie nie można ich lokalizować wokół siłowni wiatrowej w strefie o promieniu równym dziesięciokrotności wysokości wieży wraz ze śmigłem. Równocześnie ustawodawca dał możliwość uchwalenia planów zagospodarowania przestrzennego, nie uwzględniających przepisów ustawy, w terminie trzech lat od jej wejścia w życie, pod warunkiem ich zgodności z obowiązującym w gminie Studium uwarunkowań. W związku z powyższym w 2017 roku Rada Gminy Darłowo podjęła stosowne uchwały w sprawie uchwalenia planów miejscowych, do czasu zakończenia tych procedur prace nad zmianą Studium zostały wstrzymane.

W Gminie aktualnie obowiązuje 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stan na 31.12.2018r.), które pokrywają jej obszar w 100%. Największą powierzchnię posiada *Miejscowy plan zagospodarowania na całym obszarze Gminy Darłowo z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1, przyjęty Uchwałą Nr XXII/282/2005 Rady Gminy Darłowo, z dnia 30 czerwca 2005r., który swoim zakresem obejmuje niemalże cały obszar Gminy. Poza tym planem obowiązuje również jego zmiana sporządzona dla obszaru znajdującego się w granicach obrębu Dąbki oraz niewielkich fragmentów obrębów Bobolin oraz Bukowo Morskie. Obejmuje on częściowo obszar*

ochrony uzdrowiskowej uzdrowiska Dąbki. Pozostałe osiem planów miejscowych to uchwały umożliwiające lokalizację elektrowni wiatrowych. Granice wyżej wymienionych obowiązujących planów miejscowych, a także granice planów będących w trakcie sporządzania wskazuje **ryc. 1**.

Ryc.1. Obowiązujące i projektowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w granicach gminy Darłowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Darłowo

Numeracja poszczególnych planów z ryc. 1 odpowiada numeracji zawartej w tabeli 1, w której uwzględniono również numery uchwał uchwalających wraz z podaniem daty ich podjęcia. Tabela 2 przedstawia projektowane plany miejscowe, będące w trakcie sporządzania. Obecnie 16 z 18 sporządzanych planów jest na etapie opiniowania i uzgadniania.

Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w Gminie Darłowo

Nr	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy	Obręb
1	Miejscowy plan zagospodarowania części m. Cisowo, Kopań	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XVII/220/2000 z dnia 16.08.2000r.	Cisowo, Kopań
2	Miejscowy plan zagospodarowania dot. działek 168, 143/1, 159/2, 161/2 w obr. ew. Barzowice	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XVII/271/2001 z dnia 21.02.2001r.	Barzowice
3	Miejscowy plan zagospodarowania części m. Cisowo, Zakrzewo	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XVII/273/2001 z dnia 21.02.2001r.	Cisowo, Zakrzewo
4	Miejscowy plan zagospodarowania na całym obszarze Gminy Darłowo z wyłączeniem działek obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXII/282/2005 z dnia 30.06.2005r.	Wszystkie
5	Miejscowy plan zagospodarowania w obr. ew. Kowalewice, Kowalewiczki, Sulimice	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXI/285/2008 z dnia 26.11.2008r.	Kowalewice, Kowalewiczki, Sulimice
6	Miejscowy plan zagospodarowania w obr. ew. Kowalewice, Kopnica, Zakrzewo, Krupy	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXI/286/2008 z dnia 26.11.2008r.	Kowalewice, Kopnica, Zakrzewo, Krupy
7	Miejscowy plan zagospodarowania w obr. ew. Kowalewice, Krupy z wyłączeniem dz. nr 197/1, 197/2, 197/3, 197/4 w obr. Kowalewice	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXI/287/2008 z dnia 26.11.2008r.	Kowalewice, Krupy
8	Miejscowy plan zagospodarowania w obr. ew. Krupy, Sińczycza, Nowy Kraków	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXI/288/2008 z dnia 26.11.2008r.	Krupy, Sińczycza, Nowy Kraków
9	Miejscowy plan zagospodarowania w obr. ew. Boryszewo, Jeżyczki, Dobiesław, Wiekowice	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXI/290/2008 z dnia 26.11.2008r.	Boryszewo, Jeżyczki, Dobiesław, Wiekowice
10	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo dla obszaru obrębów Bobolin, Bukowo Morskie, Dąbki, Porzecze, Żukowo Morskie	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia planu nr XXXIII.308.2017 z dnia 27.03.2017r.	Dąbki, Bobolin, Bukowo Morskie

Projektowane plany miejscowe będące w trakcie sporządzania:

Numer planu	Nazwa projektowanego planu	Uchwała rady Gminy	Obręb
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Kopań	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.349.2017 z dnia 28.06.2017r.	Kopań
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Cisowo	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.350.2017 z dnia 28.06.2017r.	Cisowo
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Kopnica	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.351.2017 z dnia 28.06.2017r.	Kopnica
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części działek nr ewid. 112, 113, 116/6, w obrębie Zakrzewo	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.352.2017 z dnia 28.06.2017r.	Zakrzewo
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Kowalewiczki	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.353.2017 z dnia 28.06.2017r.	Kowalewiczki
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Kowalewice	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.354.2017 z dnia 28.06.2017r.	Kowalewice
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębów Stary Jarosław i Nowy Jarosław	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.355.2017 z dnia 28.06.2017r.	Stary Jarosław, Nowy Jarosław
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Nowy Jarosław	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.356.2017 z dnia 28.06.2017r.	Nowy Jarosław
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Rusko	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.357.2017 z dnia 28.06.2017r.	Rusko
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Domasławice	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.358.2017 z dnia 28.06.2017r.	Domasławice
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Zagórzyn	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.359.2017 z dnia 28.06.2017r.	Zagórzyn
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Jeżyce	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.360.2017 z dnia 28.06.2017r.	Jeżyce
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Jeżyce	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.361.2017 z dnia 28.06.2017r.	Jeżyce
14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Jeżyczki	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.362.2017 z dnia 28.06.2017r.	Jeżyczki
15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Gleźnowo	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.363.2017 z dnia 28.06.2017r.	Gleźnowo
16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Słowino - Słowinko	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr XXXVI.364.2017 z dnia 28.06.2017r.	Słowino - Słowinko
17	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Porzecze	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr Nr VI.55.2019 z dnia 27 lutego 2019r.	Porzecze

18	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Żukowo Morskie	Uchwała Rady Gminy Darłowo w sprawie przystąpienia do planu nr VI.54.2019 z dnia 27 lutego 2019r.	Żukowo Morskie
-----------	--	---	----------------

W związku z tym, że cały obszar Gminy pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w Gminie nie wydaje się decyzji o warunkach zabudowy, które stanowią alternatywną w stosunku do planów miejscowych drogę do uzyskania decyzji pozwolenia na budowę.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) [zwanej dalej „UPiZP”], *w celu oceny aktualności studium [studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy] i planów miejscowych [miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego] wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzenia w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.*

Taka ocena, zgodnie z obowiązującymi przepisami została dokonana na początku 2019 roku i Rada Gminy Darłowo w dniu 27 lutego 2019 roku podjęła uchwałę Nr VI.53.2019 w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Darłowo.

VI. ŚRODOWISKO

A. Program Ochrony Środowiska dla gminy Darłowo na lata 2018-2021.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Darłowo na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, porusza zagadnienia związane z szeroko rozumianą problematyką ochrony środowiska na terenie gminy Darłowo. Dokument ten określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy Darłowo oraz przyczynia się do zapewniania zrównoważonego rozwoju gminy.

Największą powierzchnię na terenie gminy Darłowo zajmują użytki rolne (59,55%), wśród nich przeważają grunty orne stanowiące 64,89%. Drugie miejsce pod względem powierzchni stanowią lasy oraz grunty leśne, które zajmują 23,95% ogólnej powierzchni gminy.

Stan zaopatrzenia gminy w sieć wodociągową jest dobry. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej na terenie Gminy w 2018 r. wynosiła 163,60 km. Z kolei długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2018 r. na terenie gminy Darłowo wynosiła 106,20 km. Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Rusko, jej przepustowość wynosi 3 056 m³/dobę. Zbiorowym zaopatrzeniem w wodę oraz zbiorowym odprowadzaniem ścieków zajmuje się Gminny Zakład Użyteczności Publicznej w Dąbkach.

Układ sieci komunikacyjnej na terenie gminy Darłowo tworzą: droga krajowa nr 37, drogi wojewódzkie nr 203 i 205, drogi powiatowe o łącznej długości 81,341 km oraz drogi gminne o łącznej długości 550 km.

Gmina Darłowo nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Obsługiwana jest przez lokalne systemy ciepłownicze zlokalizowane na terenie gminy. Na obszarach nieobjętych siecią ciepłowniczą zaopatrzenie w ciepło odbywa się z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ciepła w postaci lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych (pieców na opał stały) zasilanych m.in. gazem ziemnym wysokometanowym, węglem, drewnem, olejem opałowym oraz energią elektryczną.

Na terenie gminy Darłowo nie znajdują się gazowe sieci przesyłowe. Przez gminę Darłowo przebiega odcinek sieci wysokiego ciśnienia doprowadzający gaz do miasta Darłowa. W gminie Darłowo sieć gazowa doprowadza gaz do miejscowości: Dąbki, Rusko. Bobolin i Porzecze - zasilane są one z sieci średniego ciśnienia miasta Darłowo.

Dostawcą energii elektrycznej dla gminy Darłowo jest ENERGA-OPERATOR SA. Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez sieć linii napowietrznych i kablowych. Stan zaopatrzenia gminy Darłowo w energię

elektryczną jest dobry. Istniejąca infrastruktura pokrywa obecne zapotrzebowanie mieszkańców na energię elektryczną.

Na terenie gminy istnieje uporządkowany system gospodarki odpadami. Przedmiotowa jednostka należy do Regionu wschodniego gospodarki odpadami województwa zachodniopomorskiego. Na terenie gminy obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Darłowo* przyjęty na mocy uchwały Rady Gminy Darłowo.

W ramach regulaminu, właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości oraz porządku. Gmina zapewnia selektywną zbiórkę odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. W latach 2016 - 2018 Gmina osiągnęła poziomy recyklingu wymagane rozporządzeniami. Na terenie Gminy Darłowo obowiązuje *Program Usuwania Azbestu oraz Wyrobów Zawierających Azbest wraz z Inwentaryzacją dla gminy Darłowo* przyjęty Uchwałą Rady Gminy Darłowo. W 2018 r. usunięto 4133,2 m² odpadów zawierających azbest, głównie z pokryć dachowych budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Wśród mieszkańców gminy z roku na rok wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, głównie na potrzeby ciepłe budynków. W chwili obecnej na przedmiotowym terenie jest wykorzystywana energia wiatrowa, słoneczna i geotermalna oraz energia pochodząca z biomasy, jednak brak biogazowni.

Na obszarze gminy Darłowo znajduje się 7 obszarowych form ochrony przyrody, są to: Obszar Chronionego Krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski, Obszar Specjalny Ochrony Ptaków Natura 2000 Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Jezioro Kopań PLH320059, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Jezioro Bukowo PLH320041, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Słowińskie Błoto PLH320016, Rezerwat przyrody „Słowińskie Błota”. Ponadto, na terenie Gminy Darłowo znajdują się pomniki przyrody, korytarze ekologiczne oraz użytek ekologiczny.

Stan środowiska przyrodniczego na terenie gminy ogólnie można ocenić jako dobry. Stan powietrza atmosferycznego oraz stan wód powierzchniowych na terenie gminy poddawane są regularnym badaniom. Monitorowaniem w tym zakresie zajmuje się WIOŚ w Szczecinie. Gmina nie jest w dużym stopniu narażona na występowanie zagrożeń naturalnych tj. susze czy osuwiska. Występuje tutaj jednak poważne zagrożenie powodziowe ze strony rzeki Wieprzy, Grabowej, Bagiennicy, jeziora Kopań oraz Morza Bałtyckiego. W sierpniu 2017 r. z powodu obfitych opadów deszczu poziom wody na rzece Grabowej uległ znacznemu podniesieniu, co doprowadziło do pęknięcia jednego z wałów przeciwpowodziowych. W konsekwencji zalane zostały okoliczne tereny.

W dokumencie został sformułowany nadrzędny cel *Programu Ochrony Środowiska dla gminy Darłowo* który brzmi: „ZÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY DARŁOWO, WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ ZACHOWANIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH GMINY”.

Ze względu na występujące walory przyrodniczo-krajobrazowe, jak również uzdrowiskowy charakter gminy Darłowo, niezwykle istotna dla zachowania i poprawy stanu środowiska jest realizacja zadań zaplanowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska.

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

Kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów interwencji

L.P.	OBSZAR INTERWENCJI	KIERUNKI INTERWENCJI
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy; • Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, zwłaszcza benzo(a)pirenu; • Poprawa efektywności energetycznej budynków; • Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej; • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie zagrożenia polami elektromagnetycznymi;
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych; • Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych; • Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi; • Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki; • Realizacja programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na wyznaczonych obszarach szczególnie narażonych (OSN);
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie presji na wykorzystanie zasobów powierzchni ziemi; • Zabezpieczenie przestrzenne obszarów pod kątem ochrony zasobów powierzchni;
7.	GLEBY	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą;
8.	GOSPODARKA ODPADAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na

L.P.	OBSZAR INTERWENCJI	KIERUNKI INTERWENCJI
	I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	<ul style="list-style-type: none"> składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów; Zapewnienie mieszkańcom możliwości segregowania odpadów komunalnych; Likwidacja azbestu;
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	<ul style="list-style-type: none"> Wzmocnienie systemu obszarów chronionych; Promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki; Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; Ochrona lasów i jezior;
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	<ul style="list-style-type: none"> Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii; Zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnych.

Obszar interwencji dot. ochrony klimatu i jakości powietrza w 2018 r. zrealizowano poprzez budowę oświetlenia solarne w m.: Pęciszewko, Porzecze, Borszewo, Żukowo Morskie za łączną kwotę 24 917,74 zł.

Realizacja ograniczenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych opiera się głównie na modernizacji istniejących dróg (koszt poniesiony w 2018 r. - 3 355 966,02 zł) ale również na promowaniu ścieżek rowerowych jako alternatywy wobec ruchu samochodowego. W 2018 r. Gmina poniosła koszty w wysokości 158 787,67 zł na budowę sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego - trasa nadmorska Darłowo-Wicie. Ponadto, dużą popularnością w 2018 r. cieszyła się nowoutworzona stacja do obsługi rowerów w Dąbkach za kwotę 8 089,68 zł.

Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi w 2018 r, realizowane były głównie poprzez remonty istniejących urządzeń melioracyjnych za łączną kwotę 326 472,73 zł.

Obszar interwencji dot. gospodarki wodno-ściekowej w 2018 r. realizowano poprzez rozwój systemów kanalizacyjnych oraz rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej za łączną kwotę 3 977 634,18 zł

Rekultywacja i przywracanie wartości użytkowej terenom i gruntom zdewastowanym realizowana była w 2018 r. poprzez kontynuację rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów komunalnych w Krupach - poniesione koszty to 29 598,20 zł.

Obszar interwencji dot. gospodarki odpadami i zapobieganie ich powstawaniu realizowany był m.in. poprzez prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej promującej właściwe postawy i efektywną segregację. Przeprowadzono w 2018 r. V edycję zbiórki makulatury w szkołach i przedszkolach. Udało się zebrać ok. 15 Mg makulatury, a koszt przeprowadzenia akcji wyniósł 2 690,47 zł (nie licząc nagród od sponsorów biorących udział w akcji). Ponadto, w 2018 r. usunięto 4133,2 m² odpadów zawierających azbest (ok. 20 Mg) - głównie z pokryć dachowych budynków

mieszkalnych i gospodarczych - za łączną kwotę 63 683,44 zł. W 2018 r. wprowadzono system identyfikacji odpadów komunalnych poprzez kody kreskowe naklejane na worki do segregacji odpadów. Koszt wprowadzenia tego systemu, a także doposażenie nieruchomości w pojemniki na odpady oraz inne wydatki wyniósł łącznie w 2018 r. - 60 312, 27 zł.

Mając na uwadze potrzebę rozwoju obszarów zielonych, a także potrzebę edukacji społeczeństwa, czy zwiększanie dostępności różnego rodzaju miejsc wypoczynku i rekreacji - w 2018 r. powstały w gm. Darłowo nowe tereny zieleni urządzonej za łączną kwotę 69 668,44 zł. W minionym roku udało się przeprowadzić drugą edycję akcji „Drzewko za makulaturę”, której koszt wyniósł ok. 11 300,00 zł. Dzięki tej akcji udało się zebrać ok. 7 Mg makulatury, a nasi mieszkańcy otrzymali 713 drzew, krzewów, czy innych roślin ozdobnych, co miało wpływ na zwiększenie estetyki terenów wiejskich.

Realizacja wykazanych powyżej zadań jest kontynuacją prowadzonych działań w przedstawionych obszarach interwencyjnych środowiska i stanowi o wykonaniu wniosków z ostatniego raportu z realizacji programu ochrony środowiska

B. Gospodarka komunalna

W dniu 1 lipca 2013 r. uruchomiony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Od tego dnia zaczęły obowiązywać nowoczesne standardy gospodarowania odpadami komunalnymi, które zgodnie z zaleceniami ustawowymi i unijnymi oznaczają większą odpowiedzialność za środowisko, konieczność segregowania odpadów i bez wyjątku ponoszenie opłat przez wszystkie osoby wytwarzające odpady. Nowe przepisy, wzorowane na doświadczeniach innych krajów europejskich zmieniły diametralnie dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. W nowym systemie większość odpadów komunalnych zamiast na składowisko - trafić ma do odzysku lub ponownego użycia, abyśmy zgodnie z założeniami dyrektyw europejskich stali się „społeczeństwem recyklingu”. Gmina jest zobligowana do zorganizowania nowego systemu zbierania i odbierania odpadów w taki sposób, aby zapewnić ich selekcję już w miejscu powstawania. Postępowanie z odpadami musi się odbywać zgodnie z hierarchią: po pierwsze - zapobieganie powstawaniu, po drugie - ograniczanie wytwarzania, po trzecie - ponowne wykorzystywanie, po czwarte - segregowanie, aby odpady trafiły w pierwszej kolejności do odzysku i recyklingu, a na końcu dopiero do składowania!

Funkcjonujący obecnie system gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe zagospodarowanie odpadów ponosi gmina. Przy tym gmina w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone od właścicieli nieruchomości. Odpady te następnie przekazywane są do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach to na gminie spoczywa obowiązek:

- ustanowienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmujący, co najmniej takie frakcje odpadów jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji; oraz
- tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych tak, aby wszystkim mieszkańcom gminy zapewniony był do nich łatwy dostęp,
- wskazanie miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w tym odpady wielkogabarytowe.

Gminy pod rygorem kar zobowiązane są również do ograniczenia masy składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz do osiągnięcia poziomów odzysku frakcji odpadów komunalnych zawierających papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło, a także innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

System gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Darłowo obejmuje właścicieli nieruchomości w całości zamieszkałych oraz właścicieli nieruchomości częściowo zamieszkałych (tzw. "mieszanych"), tj. np. budynki wielolokalowe, w których oprócz lokali mieszkalnych występują lokale użytkowe, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna lub inna, a także inne budynki, gdzie zamieszkują mieszkańcy i jednocześnie prowadzona jest działalność, a także właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, jak np. hotele, pensjonaty, domki letniskowe, czy inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjne, szkoły, przedszkola, obiekty handlowe, restauracje, kramy z pamiątkami, na terenie których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Za właściwy odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych odpowiedzialna jest Gmina, a nie jak dotychczas, firma odbierająca odpady. Za wywóz i zagospodarowanie odpadów mieszkańcy gminy ponoszą ujednoliczoną opłatę na rzecz Gminy. W zamian za opłatę firma wyłoniona w przetargu - w imieniu Gminy - opróżni pojemniki na odpady, a ich zawartość wywiezie i podda dalszemu zagospodarowaniu.

Każdy mieszkaniec Gminy może nieodpłatnie oddać zebrane odpady do specjalnie zorganizowanych punktów selektywnego zbierania odpadów. Właściciel nieruchomości musi przestrzegać zasad zbierania tych odpadów, zgodnie z gminnym regulaminem utrzymania czystości i porządku. W celu naliczenia opłaty właściciel nieruchomości ma obowiązek złożyć do Gminy deklarację, która jest podstawą do naliczenia opłaty ponoszonej przez mieszkańców nieruchomości. W przypadku niezłożenia deklaracji Gmina w drodze decyzji samodzielnie określi opłatę jaką powinien ponieść właściciel nieruchomości. Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi należy uiszczać bez wezwania do dnia 15 - go każdego miesiąca.

Wysokość opłaty za nieruchomość zamieszkałą będzie zależna od ilości (prognozy) zadeklarowanego zużycia wody w danej nieruchomości oraz sposobu zbiórki odpadów:

- w przypadku nieselektywnej zbiórki odpadów komunalnych - **5,50 zł** od 1m³ zużytej wody;
- w przypadku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych - **3,50 zł** od 1 m³ zużytej wody.

Właściciel gospodarstwa rolnego (powyżej 1ha), który nie prowadzi dodatkowej działalności niezwiązanej z produkcją rolną, może rozliczać się za odpady ryczałtowo, przyjmując zużycie wody 3 m³ na osobę, tj.:

- w przypadku nieselektywnej zbiórki odpadów komunalnych
5,50 zł x 3 m³ zużytej wody = 16,50 zł;
- w przypadku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
3,50 zł x 3 m³ zużytej wody = 10,50 zł.

Właściciel nieruchomości niezamieszkałej również ma obowiązek przedłożenia deklaracji, która pozwoli naliczyć opłatę zgodnie z poniższymi stawkami:

- I. Stawka opłaty za pojemnik z odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny o pojemności:
  - 100 l - 120 l - w wysokości **13,50 zł;**
  - 1100 l - w wysokości **123,80 zł.**
- II. Stawka opłaty za pojemnik z odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób nieselektywny, powstałymi na nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne o pojemności:
  - 100 l - 120 l - w wysokości **18,40 zł;**
  - 1100 l - w wysokości **168,90 zł.**

Roczna, ryczałtowa stawka opłaty dla domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe z przeznaczeniem na użytek własny, niezwiązany z wynajmowaniem ich osobom trzecim - wynosi:

- **170,0 zł** za rok w odniesieniu do jednego domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny);
- **220,0 zł** za rok w odniesieniu do jednego domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób nieselektywny).

W wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej ostatecznie odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Darłowo, zajmuje się Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą Krupach. Umowa obowiązywała do końca roku 2018.

Na terenie jednostki odpady komunalne gromadzone „u źródła” i odbierane są z uwzględnieniem następujących frakcji:

- zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne / pozostałości po segregacji są odbierane co dwa tygodnie (w sezonie letnim dwa razy w tygodniu - z nieruchomości „mieszanych” i niezamieszkałych);
- odpady segregowane (papier, szkło, tworzywa sztuczne i odpady wielomateriałowe) są odbierane raz w miesiącu;
- odpady ulegające biodegradacji (gł. gromadzone w przydomowych kompostownikach).

Na terenie gminy utworzono Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy gminy w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczać wszelkie komunalne odpady problemowe, takie jak: zużyte baterie, przeterminowane leki oraz gruz, a także odpady zielone. Punkt zlokalizowany jest w miejscowości Krupy 72 i pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7 - 15.

Dwukrotnie w ciągu roku organizowana jest mobilna zbiórka odpadów. Wiosną i jesienią mieszkańcy mogą w ten sposób oddać zużyty sprzęt elektryczny, świetlówki, elektronarzędzia oraz odpady wielkogabarytowe.

Dochody z tytułu opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości w zamian za odbiór i zagospodarowanie wyniosły **2.198.597,66 zł**. Część mieszkańców nie wniosła opłat w wyznaczonym terminie wobec czego zaległości wyniosły **296.386,02 zł**. Ściągalność „opłaty odpadowej” ukształtowała się na poziomie **86,52 %**. Tabela poniżej przedstawia porównanie ściągalności opłat za lata 2016-2018, które wykazują zbliżoną ściągalność za niniejsze lata.

Porównanie ściągalności opłat w latach 2016-2018.

rok	naliczenia	wpływy	zaległości	ściągalność
2016 r.	2 029 040,60 zł	1 830 718,73 zł	215 131,23 zł	90,20 %
2017 r.	2 382 698,94 zł	2 107 188,29 zł	275 510,65 zł	88,44 %
2018 r.	2 494 983,68 zł	2 198 597,66 zł	296 386,02 zł	86,52 %

Koszty funkcjonowania systemu odbioru odpadów komunalnych w 2018 roku

Podsumowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w roku 2018
1) koszty transportu, zbierania, odzysku, unieszkodliwiania oraz utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów wyniosły: 2 162 122,40 zł;
2) koszty administracyjne systemu: 158 250,84 zł;
3) koszty zakupu pojemników na śmieci, materiałów, doposażenia: 60 312,27 zł

4) szacunkowe koszty edukacyjne / akcje promocyjne „sprzątanie świata”: 10 000,00 zł;
--

Razem: 2 390 685,21

Wzrost dochodów w 2018 r w porównaniu z rokiem 2016 i 2017, jest wynikiem objęcia systemem gospodarowania odpadami nowo wybudowane nieruchomości (zamieszkałe i niezamieszkałe), oraz wykorzystywane na cele związane z rekreacją (domki letniskowe), a także zwiększenie turystycznej bazy noclegowej (zwiększona ilość odpadów). Mając na uwadze powyższe wyliczenia, z budżetu gminy należało dołożyć do systemu gospodarowania odpadami w 2018 r. kwotę **192 087,55 zł.**

Gmina może pokrywać koszty odbioru i zagospodarowania odpadów, co jednakże w przyszłości może wpłynąć na konieczność podwyższenia stawek.

VIII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Na terenie gminy Darłowo funkcjonuje 12 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 3 jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (KSRG)- Domasławice, Stary Jarosław oraz Wiekowice.

Lp	Jednostka	Liczba członków ogółem, w tym uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych	Pojazdy
1	Barzowice	40/19	Star 244 (1992 r.)
2	Bukowo Morskie	21/6	Fiat Ducato (
3	Cisowo	24/20	Fiat Ducato (2005 r.)
4	Dobiesław	50/17	Jelcz 004 (1988 r.)
			FS Lublin (1998 r.)
5	Domasławice	41/25	Mercedes BENZ (
6	Jeżyczki	32/15	Fiat Ducato (2005 r.)
7	Krupy	50/21	Star 266 (1985 r.)
8	Kowalewice	44/21	Star 244 (1998 r.)
9	Słowino	24/17	Lublin II (1998 r.)
10	Stary Jarosław	43/34	Star 266 (1978 r.)
			VW Transporter (1993 r.)*
11	Sulimice	25/13	Star 244 (1983 r.)
12	Wiekowice	35/23	Star 266 (1982 r.)
			Lublin II (1999 r.)

*- wycofany z podziału bojowego z dniem 01.01.2019 r.

W roku 2018 członkowie OSP brali udział w 191 interwencjach. Większość z nich stanowiły miejscowe zagrożenia. Ponadto członkowie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Darłowo biorą czynny udział w pokazach w szkołach oraz ośrodkach wypoczynkowych oraz w zabezpieczeniach imprez organizowanych przez Urząd Gminy Darłowo takich jak Puchar Polski Kobiet w Kolarstwie, Nadmorski Bieg Uzdrowiskowy w Dąbkach, Dni Gminy Darłowo, Festyn z Gwiazdą w Wiciu, Dożynki Gminne oraz inne imprezy okolicznościowe na terenie Gminy.

Lp.	JEDNOSTKA	P	MZ	AF	ĆW	SUMA
1	Barzowice	7	6	0	0	13
2	Bukowo Morskie	6	10	3	0	19
3	Cisowo	6	3	1	0	10
4	Domasławice	14	11	0	1	26
5	Dobiesław	20	10	1	0	31
6	Jeżyczki	3	5	0	0	8
7	Krupy	13	3	0	0	16
8	Kowalewice	5	3	0	0	8
9	Słowino	5	2	0	0	7
10	Stary Jarosław	11	11	0	1	23
11	Sulimice	5	7	0	0	12
12	Wiekowice	12	4	0	2	18
SUMA ZDARZEŃ						191

W zakresie działalności szkoleniowej w roku 2018 druhowie odbyli następujące szkolenia:

- szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP- 38 druhów,
- szkolenie dowódców OSP- 17 druhów,
- szkolenie ratownictwa technicznego- 12 druhów,
- organizowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Sławnie.
- szkolenie z zakresu Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy -12 druhów
- zrealizowane z budżetu Gminy Darłowo.

W ramach działalności jednostek OSP funkcjonują Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, których członkowie uczestniczą w eliminacjach Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.

Każda z jednostek OSP z terenu gminy Darłowo posiada podstawowy sprzęt ratowniczo- gaśniczy, środki ochrony indywidualnej czy uzbrojenie osobiste strażaka. W roku 2018 z budżetu Gminy Darłowo zakupiono:

- obuwie strażackie- 14 szt.
- rękawice ochronne- 13 kpl.
- umundurowanie koszarowe – 23 kpl.
- lanca gaśnicza- 1 szt.
- hełm strażacki- 2 szt.
- bosak składany aluminiowy- 1 szt.
- sito kominowa- 1 szt.
- wąż tłoczny W 75- 2 szt.
- wąż tłoczny W 52 -2 szt.
- pompa pływająca- 1 szt.

Z budżetu Gminy dofinansowano również zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP Stary Jarosław. Ponadto rozpoczęto remont remizy OSP w Cisowie, wymieniono bramę garażową w OSP w Starym Jarosławiu.

W ramach dotacji zakupiono:

- Dotacja Ministerstwa Sprawiedliwości:
  - 8 toreb PSP R1;
  - 2 średnie zestawy ratownictwa technicznego;
  - detektor wielogazowy;
  - 2 przenośne defibrylatory zewnętrzne AED
- Dotacja z Komendy Głównej PSP dla jednostek spoza KSRG:
  - pompę pożarniczą;
  - 2 sztuki umundurowania specjalnego NOMEX;
  - 1 komplet rękawic ochronnych;
  - 1 piła spalinowa;
- Dotacja z Komendy Głównej dla jednostek OSP z KSRG:
  - obuwie strażackie gumowe- 4 szt.
  - rękawice ochronne- 6 szt.
  - umundurowanie specjalne NOMEX- 1 szt.
  - hełm strażacki- 3 szt.
  - wąż W-52- 3 szt.

Dodatkowo w 2018 roku zakupiono automatyczny defibrylator wewnętrzny (AED) do siedziby Urzędu Gminy, a także pozyskano sprzęt przeciwpowodziowy, przekazany nieodpłatnie przez urząd Marszałkowski w Szczecinie.

IX. ROLNICTWO

W 2018 roku podczas wiosny i okresu letniego Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach (IUNG-PIB) na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogłosił Suszę Rolniczą. Zarówno kwiecień jak maj charakteryzowały się bardzo wysoką temperaturą powietrza oraz wysokim usłonecznieniem. Wartości tych elementów meteorologicznych były znacznie wyższe od norm wieloletnich i miały duży wpływ na uprawy. Jednocześnie w tym okresie wystąpiły stosunkowo niskie opady atmosferyczne co spowodowało duże obniżenie wartości Klimatycznego Bilansu Wodnego oznaczające znaczne niedobory wody dla roślin. Obecnie tak duży deficyt wody powoduje, że plony wielu upraw były niższe z powodu występującego deficytu wody co najmniej o 20% w stosunku do plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych. Odnotowano szkody w uprawach rolnych spowodowane suszą w następujących województwach zachodniopomorskim, pomorskim, lubuskim, podlaskim oraz wielkopolskim. Na terenie tych województw susza zajęła od 51,33 do 68,72% gruntów ornych.

W dniu 18 czerwca 2018 roku wójt Gminy Darłowo zwrócił się do Wojewody Zachodniopomorskiego o uruchomienie komisji do szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej. Szacowania szkód związane z wystąpieniem suszy w okresie letnim trwały do września 2018 roku. W związku z ogłoszoną suszą do Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Sławnie oraz do Urzędu Gminy w Darłowie zgłosiło się ok. 211 właścicieli gruntów rolnych z terenu naszej gminy, którzy złożyli wnioski o oszacowanie szkód w gospodarstwie rolnym, powstałych w wyniku niekorzystnego zjawiska atmosferycznego w 2018 roku. Została powołana komisja do szacowania szkód na terenie gminy. Wszystkie wnioski zostały oszacowane z zakresu szkód w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej spowodowanych wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

Susza rolnicza występowała wśród upraw:

- zbóż jarych,
- zbóż ozimych,
- kukurydzy na ziarno i na kiszonkę,
- rzepaku i rzepiku,
- trwałych użytków zielonych

Rolnicy specjalizują się w uprawach zbóż jarych, ozimych, kukurydzy oraz rzepaku. Producenci rolni po oszacowaniu strat w uprawach rolnych przez komisje powołane przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, mogli ubiegać się o pomoc w formie:

- kredytu preferencyjnego na wznowienie produkcji rolnej,

- poręczeń i gwarancji spłaty kredytów bankowych udzielonych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej, znajdujących się na obszarach, gdzie szkody powstały w związku z suszą;
- udzielania przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;
- zastosowania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa pomocy w formie odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;
- udzielania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotacji dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30 % danej uprawy.

W związku z suszą najczęstszą formą pomocy wybieraną przez producentów rolnych były wnioski do ARIMR oraz KRUS. Wypłata odszkodowań z ARIMR nastąpiła od września 2018 roku i trwa do dnia dzisiejszego.

W związku z zaistniałą sytuacją została także udzielona pomoc w formie umorzeń podatku rolnego dla osób wnioskujących. W ustaleniach z komisją rolnictwa została podjęta zasada o udzieleniu pomocy w kwocie podatku stanowiącą procent wartości strat z protokołu szacowania z III lub IV raty podatku rolnego. Z pomocy tej skorzystało 25 rolników. Kwota pomocy wyniosła 10415,00 zł.

W 2018 roku o zwrot podatku akcyzowego ubiegało się 583 osób posiadających na terenie Gminy Darłowo gospodarstwo rolne. Łączna wysokość udzielonej pomocy na realizację wypłat zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej producentom rolnym wynosiła 953.819,12 zł.

Rolnicy z terenu Gminy Darłowo, mają możliwość skorzystania ze wsparcia doradcy z Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Sławnie, który siedzibę ma w gminnym budynku w Darłowie na ul. O.D. Tynieckiego 2. Organizowane są szkolenia dla rolników dotyczące wypełniania wniosku do Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, szkolenia mające na celu zdobycie uprawnień na wyspecjalizowany sprzęt rolniczy

X. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Zadaniem gminy jest zapewnienie warunków działania szkół i przedszkoli, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. To gmina ustala sieć szkół, powołuje placówki oświatowe i określa granice ich obwodów. Na gminie również spoczywa obowiązek wykonywania remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie, a także zapewnienia obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej, a także wyposażenia szkół w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do realizacji programów nauczania.

Aktualny stan sieci szkolnej

Z dniem 1 września 2017 r. w wyniku reformy oświaty zespoły szkół działające na terenie Gminy Darłowo, stały się szkołami podstawowymi w strukturach których funkcjonują klasy gimnazjalne. Obecnie wszystkie szkoły podstawowe posiadają również oddziały przedszkolne, w tym Szkoła Podstawowa im. Ratowników Morskich w Dąbkach - oddział 8h.

Sieć szkół na terenie Gminy Darłowo.

Nazwa szkoły	adres	Organ prowadzący	struktura	Granice obwodu szkoły
1. Szkoła Podstawowa im. Ratowników Morskich w Dąbkach	76-156 Dąbki ul. Darłowska 6	Gmina Darłowo	1. Oddział Przedszkolny 2. Szkoła Podstawowa 3. klasa gimnazjalna	1) Dąbki, 2) Dąbkowice, 3) Gleźnowo, 4) Gleźnowko, 5) Bukowo Morskie, 6) Leśnica, 7) Bobolin, 8) Żukowo Morskie, 9) Słowino, 10) Słowinko, 11) Domasławice, 12) Zagórzyn, 13) Darłowiec, 14) Rózkowo, 15) Rusko, 16) Dobiesław, 17) Wiekowo, 18) Wiekowice, 19) Jeżyczki, 20) Boryszewo, 21) Kępka, 22) Jeżyce, 23) Czarnolas, 24) Gorzyca, 25) Nowy Kraków, 26) Porzecze,

				27) Pęciszewko
2. Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu	76-150 Darłowo Stary Jarosław 71	Gmina Darłowo	1. Oddział Przedszkolny 2. Szkoła Podstawowa 3. klasa gimnazjalna	1) Stary Jarosław, 2) Nowy Jarosław, 3) Kowalewice, 4) Kowalewiczki, 5) Gorzebądz, 6) Krupy, 7) Borzyszkowo, 8) Zielnowo, 9) Sińczycza.
3. Szkoła Podstawowa im. Ludzi Morza w Kopnicy	76-150 Darłowo Kopnica 24			1) Barzowice, 2) Cisowo, 3) Drozdowo, 4) Kopań, 5) Kopnica, 6) Palczewice, 7) Sulimice, 8) Wicie, 9) Zakrzewo, 10) Trzmielewo
4. Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu	76-150 Darłowo Dobiesław 3a	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju	1. Oddział Przedszkolny 2. Szkoła Podstawowa 3. klasa gimnazjalna	brak
5. Społeczna Szkoła Podstawowa w Słowinie	76-150 Darłowo Słowino 78		1. Oddział Przedszkolny 2. Szkoła Podstawowa 3. klasa gimnazjalna	brak
6. Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach	76-150 Darłowo Jeżyczki 29		1. Oddział Przedszkolny 2. Szkoła Podstawowa 3. klasa gimnazjalna	brak

Liczba uczniów wg. danych SIO z 30 września 2018 r.

szkoła	Liczba dzieci	Liczba oddziałów			
		poniżej „0”	„0”	SP	Gim.
Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu	203	20	10	152	21
Szkoła Podstawowa im Ludzi Morza w Kopnicy	140	12	11	106	11
Szkoła Podstawowa im. Ratowników Mor. w Dąbkach	172	15	22	115	20
Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach	122	12	20	82	8
Społeczna Szkoła Podstawowa w Słwinie	134	10	7	104	13
Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu	93	15	7	61	10

Zatrudnienie nauczycieli według stopnia awansu zawodowego Stan na 30-09-2018

Nazwa szkoły	Stopień awansu zawodowego			
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Szkoła Podstawowa im. Ratowników Mor. w Dąbkach	1	7	10	12
Szkoła Podstawowa im. Ludzi Morza w Kopnicy	1	3	11	11
Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu	1	4	14	6
Społeczna Szkoła Podstawowa w Słwinie	1	8	5	5
Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach	0	3	6	7
Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu	3	7	4	3

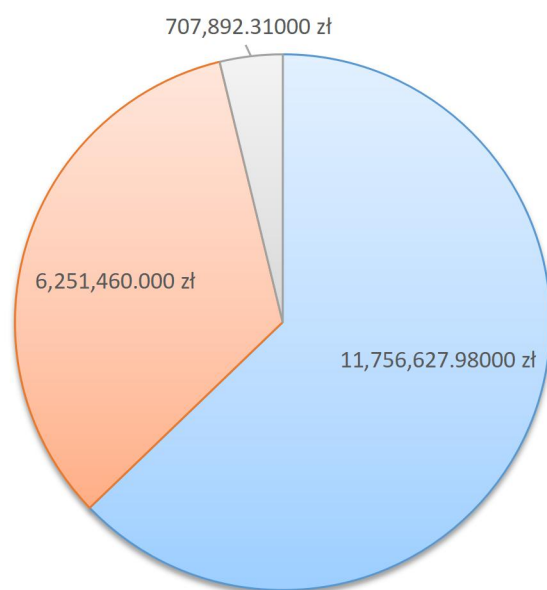
Finansowanie oświaty

Ostateczna kwota części ogólnej subwencji na rok 2018 wyniosła **6.251.460,00 zł**. Wydatki poniesione na oświatę **11.756.627,98 zł**. Opłata za dzieci uczęszczające do przedszkoli w innych gminach wyniosła **471.681,27 zł**. Dotacja dla szkół niepublicznych wypłacana jest zgodnie z podjętą 31 stycznia 2018 r. uchwałą Nr XLIV.425.2018 Rady Gminy Darłowo w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie wyższej dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych i niepublicznych przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Darłowo.. Zgodnie z treścią w/w uchwały dotacja na ucznia szkoły podstawowej i gimnazjum wynosi **130%** subwencji, natomiast ucznia oddziału przedszkolnego **100 %** podstawowej kwoty dotacji.

Kwota dotacji dla szkół niepublicznych w 2018 roku.

DOTACJA DLA SZKÓŁ SPOŁECZNYCH			
Szkoła	roczna subwencja	130%	Miesięcznie na ucznia
Szkoła Podstawowa	4.431.172,22 zł	5.760.523,88 zł	897,28 zł
Gimnazjum	905.100,60 zł	1.176.630,77 zł	797,18 zł

Wydatki na oświatę w 2018 r.

■ wydatki ogółem ■ 2. subwencja ■ 3. dowóz do szkół

Wyniki w nauce osiągnięte przez uczniów

Wyniki w nauce w szkołach podstawowych i gimnazjach na obszarze gminy Darłowo utrzymują się na dobrym poziomie. Testy kompetencji w 2018 r. w klasach gimnazjalnych procentowo przedstawia poniższa tabela:

Szkoła	Ilość uczniów	Historia WOS %	j. polski %	Przed m. Przyrodnicz. %	Mate m. %	Język angielski %		j. ang. Poziom rozsz. %		j. niem. %		j. niem. p. rozsz. %	
						Ucz		ucz					
Gimnazjum w Dąbkach	9	52,11	58,56	49,56	43,56	8	40,25	8	24,25	1	45	---	-----
Społeczne Gimn. w Dobiesławiu	5	46,80	52,40	44,20	38,40	5	35,80	5	17,20			---	-----
Społeczne Gimn. w Jeżyczkach	11	60,27	70,18	53,45	40,09	9	55,33	9	42,56	2	64		
Gimnazjum w Kopnicy	11	63,09	66,91	52,27	43,36	11	61,64	11	36,73			-	----
Społeczne Gimnazjum w Słownie	9	48,44	51,11	50,67	37,22	7	51,29	7	28,43	2	30,50	2	11,50
Gimnazjum w Starym Jarosławiu	20	51,85	63,80	52,80	48,30	20	52,05	20	41,05				
Średni wynik gminy		50,48	62,05	51,42	43,12		51,28		34,78		46,80	-	11,50
Średni wynik powiatu		53,81	63,74	51,88	46,37		59,96		45,97		51,79		32,63
Średni wynik wojewódz.		55,93	65,01	53,07	48,40		66,78		52,56		52,07		39,07
Średni wynik okręgu		57,29	65,51	54,35	49,68		66,47		51,29		51,61		37,22
Średni wynik kraju		59	68	56	52		68		52		52		42

Programy pomocowe.

1. Stypendia naukowe

Stypendia szkolne za wyniki w nauce wypłacane były zgodnie z Uchwałą Nr XXIX.261.2016 Rady Gminy Darłowo w sprawie uchwalenia Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w Gminie Darłowo z dnia 29 grudnia 2016 r. Wysokość przyznanego stypendium uzależniona od średniej ocen i tak w Szkole Podstawowej:

- 350 zł - za średnią ocen od 4,50 - 4,80
- 400 zł - za średnią ocen od 4,81 - 5,20
- 450 zł - za średnią ocen od 5,21 - 5,50
- 500 zł - za średnią powyżej 5,51

Stypendium naukowe przyznawane uczniom w gimnazjum wynosi:

- 350 zł - za średnią ocen od 4,20 - 4,50
- 400 zł - za średnią ocen od 4,51 - 4,80
- 450 zł - za średnią ocen od 4,81 - 5,20
- 500 zł - za średnią powyżej 5,21

Ponadto na zakończenie roku szkolnego wypłacono stypendia za:

- wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki lub osiągnięcia sportowe.
- za osiągnięcie najwyższej liczby punktów z egzaminu gimnazjalnego.

Łączna wartość wypłaconego stypendium za I i II semestr 2017/18 roku szkolnego wyniosła: **184.050,00 zł.**

2. Nauka pływania dla klas I-III w ramach wychowania fizycznego.

Nauka pływania objęła uczniów klas I-III publicznych SP oraz klas III SSP z terenu Gminy Darłowo. Zajęcia prowadzone były w ramach jednej godziny wychowania fizycznego przez instruktorów na basenie OW Govita w Dąbkach oraz Parku Wodnego Jan w Darłówku. Całkowity koszt programu w 2018 wyniósł **47.425,00 zł i w całości pokryty został z budżetu Gminy Darłowo.**

3. Program „szklanka mleka”.

Program szklanka mleka realizowany ze środków Unii Europejskiej za pośrednictwem Agencji Rynku Rolnego i ma na celu zapewnienie dzieciom szkół podstawowych i oddziałów „0” mleka i jego przetworów.

4. Program owoc w szkole.

Program realizowany z budżetu UE 75% i ze środków budżetu krajowego 25%, kierowany do uczniów klas I-III SP. Każde dziecko biorące udział w programie otrzymywało przez 10 wybranych tygodni określone porcje owocowo - warzywne.

5. Dowóz uczniów do szkół

Uczniowie uczęszczający do wszystkich szkół na terenie Gminy Darłowo, mają zapewniony dowóz. W autokarze nad bezpieczeństwem dzieci czuwa opiekunka, zatrudniona przez szkołę. Dojazdy zorganizowane są tak, aby czas oczekiwania był jak najkrótszy zarówno przed jak i po zakończeniu lekcji. Koszt dowozu dzieci w 2018 r. wyniósł **707.892,31 zł**.

6. Dożywianie.

We wszystkich szkołach funkcjonuje stołówka w której wydawane są posiłki przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy w Darłowie (punkt przygotowań w Bobolinie). Łącznie z oferowanej formy dożywiania korzysta ok. 600 osób.

XI. KULTURA I SPORT

A. Działania, imprezy i wydarzenia na terenie Gminy Darłowo

Mijający 2018 rok obfitował w wiele imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie gminy. Począwszy od współzawodnictwa sołectw, rozgrywek organizowane przez związki sportowe po wiele imprez rozrywkowych. Dużym sukcesem organizacyjnym i frekwencyjnym zakończył się organizowany w Dąbkach już po raz piąty Nadmorski Bieg Uzdrowski. Na starcie biegu głównego stanęło **533 osób**, a we wszystkich biegach wzięło udział **792** biegaczy. Bieg miał obsadę międzynarodową. W czerwcu w Dąbkach gościliśmy najlepsze polskie kolarki, które rywalizowały w zawodach w ramach Mistrzostw Polski LZS oraz Pucharu Polski w kolarstwie kobiet. W czerwcu również młodzi warcabiści z kraju rywalizowali na XXVI Drużynowych Mistrzostwach Polski Juniorów.

Oprócz imprez sportowych dla mieszkańców i turystów samorząd przygotował wiele imprez kulturalnych. Po raz trzeci obchodziliśmy Dni Gminy. Impreza zorganizowana przy współudziale sołectw Stary i Nowy Jarosław przyciągnęła kilkutyśniczną publiczność. Występy zespołów ludowych, zabawy dla dzieci, konkursy, zmagania sołeckie, wiele stoisk gastronomicznych oraz gwiazdy wieczoru – zespołu muzyki disco **Exelent, Playboys** oraz **Boys** zadbały o to by urodziny gminy były naprawdę huczne. Po raz kolejny w Uzdrowsku Dąbki zorganizowaliśmy Wieczór Kabaretowy. Na scenie prezentowały się kabarety **Czwarta Fala** oraz **Smile**. Przy współudziale ośrodków sanatoryjnych i wczasowych odbył się szereg imprez, które na stałe wpisały się w letni kalendarz. Na Świącie Ryby wystąpiła wokalistka **Lanberry** oraz zespół **Łzy**. W Wiciu odbył się festyn z gwiazdą, gdzie gwiazdą wieczoru był **Antek Smykiewicz**, a jak suport wystąpił zespół **Popovacula**. Sezon letni podsumowaliśmy w Dożynkami Gminnymi. Główną atrakcją wieczoru były występy zespołów muzyki disco **Top Girls, Masters** i **Defis**. W listopadzie w Słwinie na starcie IV Biegu Marchewkowego im. Andrzeja Żukowskiego stanęło 133 zawodników z regionu. Ponadto gościliśmy miłośników zimowych kąpeli podczas morsowania w Wiciu i Dąbkach. Wspomagaliśmy akcje charytatywne oraz zbiórki krwi.

Wykaz najważniejszych wydarzeń plenerowych i promocyjnych:

2018-02-03 Grand Prix Gminy i Miasta Darłowo w Tenisie Stołowym - Jeżyczki
2018-02-04 Trzecia Uzdrowska Kąpiel Morsów - Dąbki

- 2018-02-14 One Billion Rising - Nazywam się Miliard - Gmina Darłowo
- 2018-02-17 Zmagania Sołeckie - Halowa Piłka Nożna - Stary Jarosław
- 2018-03-11 Zbiórka Krwi w Kopnicy - Kopnica
- 2018-04-07 V Skarbnica Kultury Wiejskiej - Dobiesław
- 2018-04-21 Zbiórka Krwi w Jeżyczkach - Jeżyczki
- 2018-06-10 Zbiórka Krwi w Kopnicy - Kopnica
- 2018-06-16 Gminne Zawody Sportowo - Pożarnicze - Barzowice
- 2018-06-23 Dni Gminy Darłowo - Powitanie Lata Eratox, Playboys, Boys - Stary Jarosław
- 2018-07-15 Festyn z Gwiazdą - Antek Smykiewicz - Wicie

2018-07-28 Uzdrowskova Zumba Party - Dąbki

2018-07-29 5. Nadmorski Bieg Uzdrowskiowy <http://bieguzdrowskiowy.pl/> - Dąbki

2018-07-29 IV Uzdrowskiowy Wieczór Kabaretowy Czwarta Fala, Smile - Dąbki

2018-08-05 Folk Wicie - Wicie

2018-08-12 Festyn Wakacyjny Lanberry Łzy - Dąbki

- 2018-08-18 II Festiwal Melodii Kresowej - Jeżyczki
- 2018-09-01 Festyn na zakończenie wakacji - Nowy Jarosław
- 2018-09-02 Zbiórka Krwi w Kopnicy - Kopnica
- 2018-09-08 Zbiórka Krwi w Jeżyczkach - Jeżyczki
- 2018-09-15 Dożynki Gminne Top Girls, Masters, Defis - Wiekowice
- 2018-11-24 IV Bieg Marchewkowy im. Andrzeja Żukowskiego - Słowino
- 2018-11-25 Kąpiel Morsów na Środku Polskiego Wybrzeża - Wicie
- 2018-12-02 Zbiórka Krwi w Kopnicy - Kopnica
- 2018-12-08 Zbiórka Krwi w Jeżyczkach - Jeżyczki

B. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Domasławicach

Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Darłowo w formie samorządowej instytucji kultury funkcjonuje od lipca 2005 roku.

Przedmiotem działania placówki jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz obsługa użytkowników z terenu gminy Darłowo. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury oraz dba o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej w filiach w Jeżyczkach, Dąbkach, Barzowicach i Starym Jarosławiu.

Czytelnicy i wypożyczenia w 2018 roku.

1. Czytelnictwo

- **GBP w Domasławicach:** liczba czytelników 169,
wypożyczenia książek 1485
wypożycz. czasopism bieżących 64
- **Filia nr 1 w Jeżyczkach:** liczba czytelników 62,
wypożyczenia książek 398,
wypożycz. czasopism bieżących 0
- **Filia nr 2 w Dąbkach:** liczba czytelników 277,
wypożyczenia książek 6922,
wypożycz. czasopism bieżących 376
- **Filia nr 3 w Barzowicach:** liczba czytelników 16,
wypożyczenia książek 212,
wypożycz. czasopism bieżących 0
- **Filia nr 4 w Starym Jarosławiu:** liczba czytelników 27,
wypożyczenia książek 277,
wypożycz. czasopism bieżących 0

W 2018 roku w czterech placówkach bibliotecznych na terenie gminy prowadzone były wypożyczenia i rejestracja czytelników za pomocą systemu MAK+.

2. **Liczba odwiedzin w bibliotekach – 22.103** osób,
3. **Liczba odwiedzin w czytelniach – 6.587** osób,
w czytelniach internetowych **1.892** osoby.
4. **Liczba wypożyczeń na zewnątrz – 9.017 wol.**,
wypożyczenia międzybiblioteczne: **146 wol.**
wypożyczenia czasopism: **440** jednostek.
5. **Liczba wypożyczeń w czytelniach:** książek **8.059 wol.**,
czasopisma nieoprawne **880** jednostek.

Praca upowszechniająca kulturę i czytelnictwo w bibliotekach na terenie gminy Darłowo.

Placówki biblioteczne działające na terenie gminy starały się włączyć poprzez swoją działalność do życia społecznego gminy, będąc organizatorem wielu imprez o charakterze kulturalnym i edukacyjnym skierowanych do wszystkich grup wiekowych. Gminna Biblioteka Publiczna w Domasławicach w roku 2018 na realizację tych działań przeznaczyła kwotę 5.907,63 zł.

Zorganizowano **239 spotkań, w którym wzięło udział 3954 uczestników**, w tym zorganizowano:

- zajęcia plastyczne podczas ferii zimowych.
- zabawa choinkowa dla dzieci.
- zabawa karnawałowa w Senior +
- spotkanie autorskie z Magdą Omilianowicz

- spotkanie autorskie z Dorotą Schrammek
- spotkanie z podróżnikiem Piotrem Kowalczykiem
- organizacja Dnia Dziecka
- spotkanie z panią Danutą Siwiec
- Narodowe Czytanie
- Europejskie Dni Dziedzictwa
  - przedstawienie teatralne dla pacjentów hospicjum
- Urodziny Kubusia Puchatka
- Dzień Ziemniaka
- Przygotowanie 100 kotylionów na setną rocznicę Odzyskania Niepodległości
- Odbyły się warsztaty i prelekcja budownictwa ryglowego
- Andrzejki w Senior +
- loteria z okazji Mikołajek
- spotkanie Wigilijne
- dzięki współpracy bibliotek ze szkołami , prowadzone są lekcje biblioteczne.

W roku 2018 zakupiono **1.705 wol.** książek tj. 21 książek w przeliczeniu na 100 mieszkańców gminy, w woj. zachodniopomorskim, jesteśmy na szóstym miejscu bibliotek, które mają najwyższy wskaźnik zakupu nowości.

C. Działalność świetlic wiejskich

Na terenie gminy wiejskiej Darłowo świetlice wiejskie funkcjonują na zasadzie centrum kulturalnego wsi. W struktury gminy Darłowo wchodzi 31 Sołectw, z czego na dzień 31 grudnia 2018 r. funkcjonowały 22 świetlice. W każdej ze świetlic zatrudniona jest osoba - jako animator czasu wolnego - który prowadzi zajęcia opiekuńcze dla dzieci i młodzieży, oraz inicjuje wspólnie z mieszkańcami szereg inicjatyw, wydarzeń kulturalnych m.in. Dzień Kobiet, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Ojca i Matki, Dzień Dziecka, czy Piknik Rodzinny, festyn w okresie letnim i in. Ponadto organizuje różnorodne wyjazdy kulturalne (kino, teatr), poznawczo-krajoznawcze, sportowo-ruchowe (turnieje, zawody, basen, kręgielnie i in.).

W związku z pracą w świetlicy realizowany jest plan pracy rocznej zatwierdzony do realizacji przez organ prowadzący. Pracownicy świetlic pracują 40 godz. tygodniowo. W 2018 r. przy jednoetatowym zatrudnieniu od wtorku do soboty, a gdy etatów jest więcej to od poniedziałku do soboty. Ponadto pracownicy świetlic pomagają przy organizacji szeregu imprez plenerowych, których patronem jest Gmina Darłowo m.in. dni gminy, dożynki, i etc. Praca takiego animatora wymaga pewnej dyspozycyjności dla potrzeb środowiska lokalnego. W ofercie tygodniowej mamy zajęcia zorganizowane: dzień plastyczno-kreatywny; dzień gier planszowych; dzień zajęć ruchowych; dzień gier komputerowych; dzień kulinarny -wiodącą grupą odbiorców są dzieci w wieku powyżej 5 lat-18 r.ż. - średnio ze świetlic korzysta stale ok. 264 osoby. W świetlicach prowadzone są zajęcia międzypokoleniowe tzn. w dniu komputerowym przychodzą do świetlicy seniorzy, a młodzież uczy ich jak

założyć pocztę e-mail, czy założyć konto w mediach społecznościowych. Do zajęć kulinarnych angażują się nie tylko dzieci, ale często przychodzą do świetlic mamy z dziećmi i wspólnie przygotowują posiłki.

Raz w tygodniu/raz na dwa tygodnie odbywają się spotkania seniorów z 17 Klubów seniora w świetlicach.

W rocznym planie pracy w świetlicach wiejskich mieści się szereg ofert kulturalnych dla różnych grup wiekowych:

- dzieci i młodzież m.in. wyjazdy do kina, teatru, wyjazdy,
- osoby dorosłe m.in. wyjazdy do kina, teatru, spotkania autorskie, wycieczki przyrodniczo-krajoznawcze, zajęcia komputerowe
- seniorzy m.in. wyjazdy do kina, teatru, spotkania autorskie, wycieczki przyrodniczo-krajoznawcze, zajęcia komputerowe,
- zajęcia aerobiku/zajęcia interwałowe w świetlicach w Jeżycach, Zakrzewie, Krupach.

Odbywają się również wyjazdy międzypokoleniowe, wyjazdy rodzinne np. do: Łeby, Dobrzycy, Parku Owadów, Parku Dinozaurów i innych atrakcyjnych pod względem turystycznym miejsc, które odbyły się w 2018 r.

W okresie od 15 stycznia do 26 stycznia 2018 r. zorganizowane były Ferie zimowe w województwie zachodniopolskim dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Darłowo, którym zorganizowano tydzień zajęć pt. „Teatr uczy nas żyć” oraz drugi tydzień pn. „Sport to zdrowie”. Podczas teatralnego tygodnia świetlice przygotowywały przedstawienie teatralne poprzez tworzenie scenariusza, robienie strojów, rekwizytów. Przygotowane przedstawienia zaprezentowano podczas Dnia Babci i Dziadka – zgromadzono 176 widzów, zaś występowało 118 osób. W sumie udało się zgromadzić 294 osoby. W drugim tygodniu ferii dzieci i młodzież była nastawiona na dużą porcję rozgrywek sportowych. Udało się przeprowadzić III Świetlicowe Nadzieje Warcabowe, które zgromadziły 74 uczestników w poszczególnych kategoriach wiekowych. Rozgrywano międzyświetlicowe turnieje w tenisa, mecze w piłkę nożną oraz różnorodne konkurencje. Ponadto odbyły się indywidualne wyjazdy zaplanowane przez świetlice wyjazdy do parku trampolin, na basen, do sali zabaw – wg potrzeb środowiska lokalnego. W drugim tygodniu z atrakcji skorzystało 254 osoby.

W lutym z okazji tłustego czwartku - została zorganizowana dyskoteka dla dzieci i młodzieży. W skali Gminy udział wzięło 279 osób.

14 lutego 2018 r. po raz pierwszy w gminie Darłowo odbyło się wydarzenie pod nazwą One Billion Rising/Nazywam się Miliard – lokalnie i solidarnie przeciwko przemocy wobec kobiet. W tańcu wzięło udział 25 kobiet oraz 15 osób towarzyszących w wydarzeniu oraz podczas panelu dyskusyjnego nt. przemocy.

17 marca 2018 r. odbył się II Regionalny Kongres Kobiet w gminie Darłowo. W wydarzeniu poświęconym kobietom wzięło udział 150 osób, przedstawiciele samorządu, lokalnych liderek, aktywistek.

W marcu odbyły się wydarzenia takie jak: Światowy Dzień Lasu – wycieczka do lasu połączona z dokarmianiem zwierzęcy – 88 osób, a także trwały przygotowania do jarmarku wielkanocnego, który zgromadził ok. 200 osób.

W kwietniu obchodzony był Światowy dzień sportu, od księżniczki do wojowniczk, dzień rowerowy, Dzień Ziemi – nasza planeta, nasza wieś – 320 osób.

Maj odbył się pod hasłem świąt patriotycznych oraz organizacji występu z okazji Dnia Matki i Tatki – „W krainie bajek z życzeniami”, w którym wzięło udział 273 uczestników. W okresie wakacyjnym poza tygodniowym planem pracy odbywały się tygodnie tematyczne: „Wakacje na sportowo”, „Baśniowy tydzień”, „Moje hobby”, „Master Chef”, „Cudze chwalicie, swego nie znacie”, „Gry i zabawy edukacyjne i konstrukcyjne”, „Mam talent”, „Mali Giganci zapraszają – tydzień otwarty”, „Kim będę jak dorosnę”, „Za rok znów wakacje”. Były to zajęcia, warsztaty twórcze z różnych dziedzin, które służyły stymulowaniu indywidualnego potencjału każdej świetlicy.

We wrześniu społeczność Gminy, w tym świetlice wiejskie przygotowywały się do Dożynek Gminnych.

W październiku 2018 obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Bez Przemocy, Po imieninach Tekli ziemniaki będziem piekli, Od rycerza do żołnierza – patriotycznie oraz przeprowadzono akcję liść przy kościołach parafialnych i cmentarzach.

Od października 2018 r. w Gminie Darłowo prowadzone są szkolenia z zakresu podnoszenia kompetencji cyfrowych „Ja w Internecie” w ramach których z modułowych szkoleń: Rolnik w sieci, Rodzic w sieci, Kultura w sieci, Tworzę własną stronę internetową (Blog), Moje finanse w sieci, Mój biznes w sieci, Działam w sieciach społecznościowych swoje kompetencje podniosło 170 uczestników – mieszkańców gminy.

W listopadzie w świetlicach przygotowywano lokale na wybory samorządowe, odchodzono Dzień Seniora, Dzień moła książkowego, bieg marchewkowy, andrzejkowy wieczór wróżb.

Grudzień 2018 r. to okres przygotowań do jarmarku bożonarodzeniowego oraz I Przeglądu Jasełek, w którym wzięło udział 146 dzieci i młodzieży.

W 2018 r. w spotkaniach autorskich z pisarką Moniką A. Oleksa – organizowanych w świetlicach: Palczewice, Bukowo Morskie, Dobiesław, Porzecze – udział wzięło 145 osób.

Konkursy realizowane w 2018 r. w świetlicach wiejskich:

- KONKURS PLASTYCZNY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY zorganizowany przez Szkołę Podstawową w Kopnicy pt. „Ludzie morza” – udział w konkursie wzięło 220 uczestników.

- Konkurs dla świetlic realizowany w czerwcu pt. Cuda z odpadów zorganizowany przez Fundatora inicjatywę „Żyj w Energią” i Wind Service sp. zo.o. – udział wzięło 21 świetlic, (105 dzieci i młodzieży).

- Konkurs dla świetlic realizowany w grudniu 2018 r. pt. Ozdoba bożonarodzeniowa zorganizowany przez Fundatora inicjatywę „Żyj z energią” i Wind Service sp. zo.o. – udział wzięły 22 świetlice wiejskie, a nad pracami konkursowymi pracowało 116 osób pod nadzorem kadry zatrudnionej w świetlicach.

Na świetlicach realizowane są zajęcia warsztatowe – trener dojeżdża do miejscowości: Drozdowo, Zakrzewo, Bukowo Morskie, Słowino i przeprowadza treningi 1 godz./tydzień w poszczególnych świetlicach. Jednocześnie prowadzimy rozgrywki warsztatowe np. Liga warsztatowa, która odbywa się raz w miesiącu, uczestniczy średnio ok. 50 osób; prowadzimy turnieje okazjonalne połączone ze zbiórkami charytatywnymi np. Turniej o Renifera Świętego Mikołaja – 48 osób, a także realizujemy rozgrywki na szczeblu gminnym – 83 osoby; na szczeblu powiatowym – 72 osób; szczeblu wojewódzkim – 65 osób. W 2017 roku byliśmy głównym organizatorem Mistrzostw Świata w warsztatach 100-polowych.

D. Dotacje celowe – kultura fizyczna, sport oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym w 2018 r.

Gmina Darłowo w ramach otwartych konkursów ofert w 2018 r. przyznała dotacje celowe w zakresie:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu;
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Dofinansowania ofert na realizację priorytetowych zadań publicznych ujęte były w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na dany rok kalendarzowy.

W drodze konkursu ofert w 2018 r. wyłoniono 7 organizacji, którym przyznano dotację celową na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu, wg poniższego wykazu:

- 1) Klub Kolarski „Ziemia Darłowska” na zadanie pt.: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez kolarstwo” na kwotę 41.000,00 zł;
- 2) Fundacja Rozwoju Sportowego Dzieci i Młodzieży w Darłowie na zadanie pt.: „Organizacja zajęć w szkółce kolarskiej pn. „Gmina Darłowo” w ramach Narodowego Programu Rozwoju Kolarstwa na kwotę 5.000,00 zł;
- 3) Klub sportowy „Stocznia Darłowo M&W” na zadanie pt.: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2018 r. na kwotę 4.000,00;
- 4) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły w Dobiesławiu i Wsi Dobiesław, Wiekowo, Wiekowice na zadanie pt.: Gra o zdrowie zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży” na kwotę 4.000,00 zł;

- 5) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły i Wsi w Słownie „Ku Przyszłości” na zadanie pt.: Misja Specjalna - wyścig po zdrowie 2” na kwotę 5.000,00 zł;
- 6) Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe na zadanie pt. „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez piłkę nożną” na kwotę 236.000,00 zł;
- 7) Stowarzyszenie „Błękitna Fala” na zadanie pt.: „Zdrowe ciało, sprawny umysł” na kwotę 5.000,00 zł.

Łącznie w 2018 roku przyznano dofinansowanie w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu na kwotę 300.000,00 zł.

W drodze konkursu ofert w 2018 r. wyłoniono 1 organizację, której przyznano dotację celową na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Dotację otrzymało Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” na zadanie pt.: Profilaktyka - Aktywni 55+ w gminie Darłowo” z kwotą dofinansowania w wysokości 20.000,00 zł.

W trybie pozakonkursowym tzw. małej dotacji w ramach art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie podpisała umowę na realizację zadania publicznego ze Stowarzyszeniem „Odnaleźć siebie” na zadanie w sferze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pt. „Rehabilitacja przez taniec” na kwotę 4.050,00 zł.

Ponadto przyznano dofinansowanie - w ramach inicjatywy lokalnej - w trybie pozakonkursowym - w sferze podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na realizację zadania publicznego w 2018 r. pn. „Pionierzy Małej Ojczyzny” z Mieszkańcami Wsi Słowo. Z budżetu Gminy dofinansowano inicjatywę lokalną na łączną kwotę 2.000,00 zł.

XII. POLITYKA SPOŁECZNA

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2018 roku z pomocy społecznej GOPS w Darłowie skorzystało 281 rodzin (688 osób w tych rodzinach). Pomoc obejmowała świadczenia materialne (zasiłki) i niematerialne (usługi opiekuńcze, posiłki, pomoc rzeczowa) łącznie wydano 1138 decyzji. Na terenie gminy Darłowo pracę socjalną wykonuje 4 pracowników socjalnych. Teren gminy został podzielony na cztery rejony pracy socjalnej.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w 2018r.:

- poradnictwo indywidualne poprzez dostarczanie wiedzy, informacji do rozwiązywania sytuacji trudnej osoby lub rodziny w oparciu o jej predyspozycje i kompetencje społeczne.
- wspierania inicjatyw oddolnych m.in. w zakresie tradycji muzycznych (8 zespołów),
- współpraca ze szkołami, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach.
- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Darłowie odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń dla beneficjentów GOPS.
- współpraca z Seniosem + w Wiekowie (dyżury pracowników socjalnych).
- współpraca z lekarzami rodzinnymi oraz pielęgniarkami środowiskowymi w celu zaspokojenia potrzeb klientów GOPS.
- dyżury w 3 Punktach Pracy Socjalnej w miejscowościach Dobiesław, Domasławice, Kowalewice oraz w 15 Klubach Seniora działających na terenie gminy Darłowo.
- działania w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- pisanie projektów o pozyskanie ze źródeł zewnętrznych środków na realizację działań na rzecz mieszkańców gminy Darłowo.
- zawieranie i realizacja kontraktów socjalnych z osobami podejmującymi prace społecznie użyteczne, uzależnionymi od alkoholu.
- konsultacje, kierowanie do innych specjalistów zatrudnionych przez GOPS jak i również zatrudnionych w innych instytucjach, organizacjach.
- informowanie ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy.
- udział pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, Domu Dziecka oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do domu rodzinnego.
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie sądu, referatu spraw społecznych UG Darłowo (specjalnych świadczeń opiekuńczych i świadczeń pielęgnacyjnych).

- wydawanie żywności w ramach programu „ DOSTARCZANIE ŻYWNOŚCI DLA NAJUBOŻSZEJ LUDNOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ dla mieszkańców gminy Darłowo,
- kierowanie do specjalistów zatrudnionych przez GOPS Darłowo oraz zatrudnionych w innych instytucjach (psycholog, kurator, pedagog, psychiatra).

GOPS Darłowo i Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” od wielu lat współpracuje ze Stowarzyszeniem Europejskiego Banku Żywności w Nowych Bielicach. Współpraca ta polega w szczególności na dostarczaniu żywności dla najbardziej potrzebujących osób i rodzin z terenu gminy. W ramach programu „DOSTARCZANIE ŻYWNOŚCI DLA NAJUBOŻSZEJ LUDNOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ” otrzymaliśmy w 2018 roku pomoc rzeczową tj. makaron kukurydziany, jajeczny, mleko, groszek z marchewką, fasolę białą, koncentrat pomidorowy, buraczki, powidła śliwkowe, ryż biały, gulasz wieprzowy, szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, filet z makreli w oleju, pasztet wieprzowy, cukier, dżemy, kasza, olej rzepakowy, ser podpuszczkowy, herbatniki maślane. Ogółem wydano 29 ton żywności dla 498 mieszkańców z terenu gminy Darłowo. Pozyskiwana żywność zwiększa zakres pomocy jaką udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej dla rodzin wymagających wsparcia, znajdujących się często w trudnej sytuacji finansowej, a w szczególności rodzin wielodzietnych, niepełnych, czy rodzin z niskimi dochodami. W ramach tego programu zrealizowano warsztaty kulinarne mające na celu zapoznania się z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności oraz poznania różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem artykułów spożywczych otrzymywanych z Banku Żywności.

I. ZADANIA ZLECONE

1. Ochrona zdrowia wydatkowano kwotę 1 244,50 zł.

Środki finansowe przeznaczone zostały na pokrycie kosztów dotyczących wydawania decyzji dla świadczeniobiorcy, który nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego (spełniających kryterium dochodowe, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej).

2. Dodatek energetyczny wydatkowano kwotę 736,63 zł.

W 2018 roku z dodatku energetycznego skorzystało 5 rodzin, składających się z 2 do 4 osób w kwocie 15,77 zł. miesięcznie.

II. Program dla rodzin wielodzietnych pn. „KARTA DUŻEJ RODZINY” wydatkowano kwotę 119,72 zł.

Jest to Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przewiduje system zniżek dla rodzin wielodzietnych, posiadających 3 i więcej dzieci w rodzinie, niezależnie od dochodu.

III. ZADANIA POWIERZONE – są to dotacje z budżetu wojewody.

1. Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny - wykonanie 40 068,00 zł są to przyznane dodatkowe środki finansowe w ramach programu resortowego w celu wspierania rodzin przez prace asystentów rodziny, środki zostały wykorzystane na wynagrodzenia.

2. Składka zdrowotna - wykonanie – **19 128,21 zł.** środki zostały przeznaczone na opłacenie składki zdrowotnej dla osób pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej, z tej formy pomocy skorzystało 44 osób.

3. Zasiłki okresowe - wykonanie – **154 097,66 zł.**

Środki zostały wypłacone na zasiłki okresowe dla 121 osób. Zasiłki okresowe przyznawane są w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

4. Zasiłki stałe - wykonanie – **235 524,08 zł.**

Środki zostały przyznane na wypłacenie zasiłku stałego dla 52 osób.

IV. ZADANIA WŁASNE

1. Zwalczanie narkomanii - wykonanie **8 944,00zł.**

Przeprowadzono warsztaty teatralne w szkołach na terenie gminy Darłowo

2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi - wykonanie **130 734,94 zł.**

środki zostały wydatkowane na:

- wynagrodzenia i pochodne dla GKRPA
- zakup materiałów
- zakup usług pozostałych
- podróże służbowe

3. Zasiłki i pomoc w naturze - wykonanie – **505 962,47 zł.**

Środki zostały przeznaczone na zabezpieczenie niezbędnej potrzeby bytowej w formie zasiłku celowego na:

- zakupu opału wydatkowano kwotę **17 812,00 zł**
- zakup leków oraz zasiłki na leczenie w ramach tej pomocy są realizowane recepty wydatkowano kwotę **1 809,73 zł**
- inne formy pomocy jak zasiłek celowy specjalny wydatkowano kwotę **55 699,62 zł**
- sprawienie pogrzebu wydatkowano kwotę **1 720,00 zł**
- Domy Pomocy Społecznej, opłacany pobyt za 14 osób które zostały umieszczone w miejscowościach: Machowino, Mielno, Żydowo, Cetuń, Machowinko, Parsowo. Są to osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i nie mają wsparcia drugiej osoby wydatkowano kwotę **386 530,54 zł**
- zasiłki okresowe w ramach zadań własnych, zasiłki przyznawane są dla osób i rodzin ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie, niepełnosprawność itp. wydatkowano kwotę **130,67 zł**
- opłata za pobyt w schronisku dla bezdomnych wydatkowano kwotę **42 259,91 zł.** Z tej formy pomocy skorzystało 7 osób.

4. Dodatki mieszkaniowe – wypłacono kwotę – **14 177,99 zł.**

- odpis na ZFŚS

8. Pozostała działalność - wykonanie 137 270,21 zł

1) prace społecznie użyteczne

W ramach podpisanego porozumienia pomiędzy Urzędem Gminy a Powiatowym Urzędem Pracy uzyskano refundację w wysokości 60 % a 40 % to koszty gminy. Zostało zatrudnionych 27 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, wykonujących prace porządkowe w sołectwach na terenie gminy.

W ramach wykonywania prac wypłacono wynagrodzenie i zakupiono worki, rękawice

2) punkty pracy socjalnej

W utworzonych punktach pracy socjalnej w miejscowości Domasławice, Dobiesław, Kowalewice oraz Sińczyca w ramach metody pracy środowiskowej podjęto działania aktywizowania środowiska wśród seniorów. Na działalność punktów wydatkowano kwotę **12 062,50 zł.**

3) dowóz osób niepełnosprawnych

Został opłacony dowóz osób niepełnosprawnych na warsztaty terapii zajęciowej do miejscowości Sławno, wydatkowano **74 905,02 zł.**

4) działalność zespołu interdyscyplinarnego

Opłacono szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego wydatkowano

2 822,65 zł

5) na terenie gminy Darłowo działa 15 Klubów Seniora oraz 8 zespołów. Na działalność Klubów wydatkowano kwotę 34 402,33 zł.

Zostało opłacone zatrudnienie osób do prowadzenia zajęć muzycznych w Dobiesławiu, Domasławicach, Porzeczcu, Cisowie, Bukowie Morskim, Jeżycach, Wiekowicach, Starym Jarosławiu , zorganizowano wycieczkę po regionie, wyjazd do kina.

9. Karta Dużej Rodziny – wykonanie 6 022,89 zł.

dopłata do opłat w ramach Karty Dużej Rodziny za:

- zbiorowe odprowadzanie ścieków 20% ponoszonej kwoty,
- gospodarowanie odpadami 30% ponoszonej kwoty,
- zapotrzebowanie w wodę 20% ponoszonej kwoty

10. Rodziny zastępcze (wspieranie rodziny przez asystenta rodziny)

wykonanie - **182 737,45 zł.** Środki finansowe zostały przeznaczone na:

- nagrody i wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń
- wynagrodzenia i pochodne
- zakup materiałów
- zakup usług pozostałych
- opłata za pobyt dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych
- usługi telekomunikacyjne
- delegacje dla pracowników (praca w terenie)
- odpis na ZFŚS
- szkolenia pracowników

V. POZYSKANO ŚRODKI FINANSOWE W RAMACH PROJEKTÓW

„Program Osłony Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” pn. „Przemocy w rodzinie mówimy Nie”. Na ten cel otrzymaliśmy środki finansowe z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w kwocie **27 000,00 zł.**, a wkład własny wyniósł **13 814,00 zł**, całkowity koszt projektu wyniósł **40 814,00zł** wykonanie **40 794,59 zł.**

Działalność Referatu Spraw Społecznych

Referat Spraw Społecznych w 2018 r. realizował następujące zadania zlecone:

1. Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego – realizowane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

• ŚWIADCZENIA RODZINNE

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie uczącej się. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł, w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

Wykonanie: 2.889.855,47 zł.

-wypłata świadczeń rodzinnych wydano kwotę: 2.457.244,91 zł, wypłacając świadczenia dla 441 rodzin.

-wypłata świadczeń funduszu alimentacyjnego wydatkowano kwotę 212.895,00 zł wypłacając świadczenia dla 40 osób.

-wydatki bieżące związane z realizacją świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych wyniosły: 83.434,56 zł

-składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń opiekuńczych wyniosły: 136.281,00 zł i opłacono składkę za 53 osoby uprawnione.

2. Program Rodzina 500+ /świadczenie wychowawcze/

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom uprawnionym do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w kwocie 500 zł miesięcznie.

Świadczenie przysługuje na drugie i kolejne dziecko w rodzinie bez względu na dochód rodziny. Natomiast na pierwsze dziecko w rodzinie, świadczenie przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł a w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym 1.200 zł.

Wykonanie: 4.808.195,70 zł.

-wydatki na wypłatę świadczenia wychowawcze wyniosły: 4.740.930,80 zł.

-koszty obsługi wyniosły: 67.264,90 zł.

Pomocą objęto 832 osoby.

3.Program Dobry Start

Świadczenie Dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych raz w roku na dziecko. Świadczenie przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko 20 roku życia lub 24 roku życia w przypadku legitymowania się orzeczeniem o niepełnosprawności. Świadczenie przysługuje w wysokości 300 zł.

Wykonanie: 291.470,00 zł

-Wypłata świadczenia Dobry Start: 282.000,00 zł

Koszty obsługi: 9.470,00 zł

Realizacja programu „ Dobry Start” nastąpiła w II półroczu 2018 roku. Skorzystało 940 świadczeniobiorców.

4. Ochrona Zdrowia

Mieszkańcy gminy mają dostęp do podstawowej opieki medycznej, którą na terenie gminy zapewnia Spółka Lekarska „ Dec i partnerzy”.

Ochrona zdrowia

W 2018 r. przeprowadzone zostały trzy programy profilaktyki zdrowotnej:

Rehabilitacja lecznicza mieszkańców Gminy Darłowo.

Biorąc pod uwagę starzejące się społeczeństwo a także liczne sygnały mieszkańców o potrzebie bezpłatnych zabiegów rehabilitacyjnych oraz ograniczenie negatywnych skutków przewlekłych schorzeń wprowadzono program zdrowotny: Rehabilitacja lecznicza mieszkańców Gminy Darłowo”.

Wykonanie: 37.700,00 zł

Objęto 243 osoby (w tym: 5210 zabiegów i 82 ćwiczeń indywidualnych)

Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w Gminie Darłowo dla 13-latek.

Rak szyjki macicy zaliczany jest do najczęściej występujących nowotworów złośliwych u kobiet. Szczepienia przeciwko wirusowi HPV znajdują się na wykazie szczepień zalecanych – niefinansowanych.

Wykonanie: 4.536,00 zł.

Objęto 12 dziewczynek Gminy Darłowo.

Program profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Darłowo po 65 roku życia.

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem grypy, przenoszonego drogą kropelkową.

Wskazania medyczne do szczepienia dotyczą głównie osób po 65 roku życia. Infekcje grypowe są szczególnie groźne dla osób w podeszłym wieku. W tej grupie pacjentów są one najczęstszą przyczyną zaostrzeń chorób układu oddechowego, mogą także prowadzić do powikłań.

Wykonanie: 1.900,00 zł

Objęto 50 mieszkańców Gminy Darłowo.

Ponadto w 2018 r. przeprowadzono akcję lekarza specjalisty na bezpłatne badania USG piersi i tarczycy z której skorzystało ok. 200 mieszkańców.

XIII. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY DARŁOWO

Rok 2018 obejmował prace dwóch kadencji VII i VIII Rady Gminy Darłowo. Kadencja VII w latach 2014- 2018 obejmowała następujący skład radnych:

- Grzegorz Hejno - Przewodniczący Rady Gminy
- Henryk Ignatowicz - Wiceprzewodniczący Rady Gminy
- Wiesław Moskwa
- Robert Ciszek
- Justyna Osses
- Waldemar Bonk
- Michał Górski
- Sławomir Dobrzański
- Edmund Surdel
- Mirosław Gałuszkiewicz
- Dariusz Bańczewski
- Henryk Noworolnik
- Łukasz Robak
- Antoni Szynkowski
- Piotr Szewczykowski

Skład Rady Gminy, która została wybrana w wyborach samorządowych na lata 2018-2023:

- Grzegorz Hejno - Przewodniczący Rady Gminy
- Henryk Ignatowicz - Wiceprzewodniczący Rady Gminy
- Wiesław Moskwa
- Robert Ciszek
- Justyna Osses
- Waldemar Bonk
- Marzena Drzewucka
- Anna Krawczuk Kiełb
- Joanna Lach
- Mirosław Gałuszkiewicz
- Dariusz Bańczewski
- Henryk Noworolnik
- Adam Wasieńko
- Bogdan Herbeć
- Piotr Szewczykowski

Łącznie w 2018 roku podjęto 175 uchwał na 15 sesjach Rady Gminy

Lp.	Numer i treść uchwały	Realizacja
1.	Uchwała Nr XLIV.417.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości od osoby fizycznej tj. działki oznaczonej numerem 453/1 położonej w obrębie ewidencyjnym Domasławice. Uchwała w trakcie realizacji.
2.	Uchwała Nr XLIV.418.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości od osoby prawnej tj. działki oznaczonej numerem 150/2 położonej w obrębie ewidencyjnym Jeżyczki. Podpisano akt notarialny umowy sprzedaży repertorium A 1628/2018 z dn. 11.07.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
3.	Uchwała Nr XLIV.419.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej położonej w miejscowości Rusko, Gmina Darłowo.	Uchwała dotyczyła nadania nazwy drodze wewnętrznej położonej w miejscowości Rusko, Gmina Darłowo. Przedmiotowej działce oznaczonej numerem 233 położonej w obrębie ewidencyjnym Rusko nadano nazwę „Wrzosowa”. Droga została ujęta w rejestrze ulic. Ponadto przedmiotowa droga została oznakowana zgodnie z wytycznymi. Uchwała została zrealizowana.
4.	Uchwała Nr XLIV.420.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości od Skarbu Państwa tj. działki oznaczonej numerem 47/40 położonej w obrębie ewidencyjnym Bukowo Morskie. Podpisano akt notarialny umowy przekazania nieruchomości repertorium A 2357/2018 z dn. 25.08.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
5.	Uchwała Nr XLIV.421.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie nabycie nieruchomości.	Uchwała dotyczyła uchylecia uchwały nr XXXVII/507/2010 z dn. 10.11.2010r. w sprawie nabycia nieruchomości od Skarbu Państwa tj. działki oznaczonej numerem nr 47/14 położonej w obrębie ewidencyjnym Bukowo Morskie. Działka nr 47/14 została podzielona m.in. na dz. 47/40, którą Gmina nabyła zgodnie z uchwałą Nr XLIV.420.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku. Uchwała została zrealizowana.
6.	Uchwała Nr XLIV.422.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo na lata 2017 - 2023.	Program Rewitalizacji dla Gminy Darłowo, został zmieniony uchwałą nr LII.530.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie zmiany uchwały nr XLIV.422.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo na lata 2017 - 2023. Gmina Darłowo realizuje wiele zadań objętych przedmiotowym programem. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
7.	Uchwała Nr XLIV.423.2018	Przedmiotowa uchwała utraciła moc obowiązywania

	<p>Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p> <p>w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, w oddziałach przedszkolnych funkcjonujących w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Darłowo.</p>	<p>w związku z wejściem w życie uchwały Nr LIII.540.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie określenia wymiaru godzin bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz zwolnienia z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Darłowo.</p>
8.	<p>Uchwała Nr XLIV.424.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p> <p>w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i niepublicznych przedszkoli oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.</p>	<p>Uchwała dotyczyła określenia trybu udzielania, rozliczania oraz kontroli przekazywanej dotacji dla szkół niepublicznych. Uchwał jest realizowana na bieżąco.</p>
9.	<p>Uchwała Nr XLIV.425.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie wyższej dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych i niepublicznych przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała dotyczyła określenia dotacji dla szkół niepublicznych w wysokości 130 % kwoty przewidzianej na ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Darłowo oraz w wysokości 100% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, tj. na poziomie dotychczasowym. Uchwała wymagała podjęcia w celu wypłaty dotacji w kwocie wyższej niż przewidziana w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych. Uchwał jest realizowana na bieżąco.</p>
10.	<p>Uchwała Nr XLIV.426.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p> <p>w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych Gminy Darłowo w ramach inicjatywy lokalnej.</p>	<p>Uchwała dotyczyła określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych Gminy Darłowo w ramach inicjatywy lokalnej. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
11.	<p>Uchwała Nr XLIV.427.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p> <p>w sprawie utworzenia Rady Seniorów Gminy Darłowo oraz nadania jej statutu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła utworzenia Rady Seniorów Gminy Darłowo oraz nadania jej statutu. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
12.	<p>Uchwała Nr XLIV.428.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p> <p>w sprawie przystąpienia Gminy Darłowo do stowarzyszenia o nazwie Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>Gmina Darłowo przystąpiła do stowarzyszenia o nazwie Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
13.	<p>Uchwała Nr XLIV.429.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku</p>	<p>Gmina Darłowo wystąpiła ze Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej. Uchwała została zrealizowana.</p>

	w sprawie wystąpienia Gminy Darłowo ze Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej.	
14.	Uchwała Nr XLIV.430.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie zmiany Statutu Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła aktualizacji wykazu jednostek organizacyjnych Gminy Darłowo, który stanowi załącznik do Statutu Gminy Darłowo. Uchwała została zrealizowana.
15.	Uchwała Nr XLIV.431.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie zmiany Statutu Biblioteki Publicznej w Domasławicach.	Uchwała dotyczyła rozszerzenia katalogu zadań własnych Biblioteki Publicznej w Domasławicach. Uchwała została zrealizowana.
16.	Uchwała Nr XLIV.432.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości na okres 3 lat na rzecz dotychczasowego dzierżawcy. Przedmiotem uchwały była działka nr 42 o powierzchni 0,0180 ha, obręb ewidencyjny Sulimice. W dniu 01.03.2018r. podpisano umowę dzierżawy. Uchwała została zrealizowana.
17.	Uchwała Nr XLIV.433.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie ustalenia wstępnej lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego.	Uchwała dotyczyła ustalenia lokalizacji przystanku autobusowego w miejscowości Jeżyczki, gm. Darłowo. Uchwała została zrealizowana.
18.	Uchwała Nr XLV.434.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 7 marca 2018 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.	Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
19.	Uchwała Nr XLV.435.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 7 marca 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
20.	Uchwała Nr XLVI.436.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie podziału Gminy Darłowo na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym.	Uchwała dotyczyła podziału Gminy Darłowo na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
21.	Uchwała Nr XLVI.437.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie podziału Gminy Darłowo na stałe	Uchwała dotyczyła podziału Gminy Darłowo na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych. Uchwała jest realizowana na bieżąco.

	obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.	
22.	<p>Uchwała Nr XLVI.438.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p> <p>w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Darłowo na 2018 rok”.</p>	Uchwała dotyczyła przyjęcia programu mającego na celu uregulowanie warunków opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania ich bezdomności. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
23.	<p>Uchwała Nr XLVI.439.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany uchwały Nr VIII.65.2015 Rady Gminy Darłowo z dnia 27 kwietnia 2015 roku w sprawie wyznaczenia inkasentów do poboru podatków i opłat na terenie Gminy Darłowo.</p>	Uchwała dotyczyła wyznaczenia inkasenta do poboru podatków i opłat na terenie Gminy Darłowo. Uchwała została zrealizowana.
24.	<p>Uchwała Nr XLVI.440.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p> <p>w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.</p>	Uchwała dotyczyła przyznania Parafii Polskokatolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bukowie Morskim dotacji w wysokości 50 000,00 zł. na dofinansowanie nakładów koniecznych na prace konserwatorskie i restauratorskie oraz wykonanie badań ambony w kościele w Bukowie Morskim, gm. Darłowo. Uchwała została zrealizowana.
25.	<p>Uchwała Nr XLVI.441.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p> <p>w sprawie uchylenia uchwały nr XXVI/368/2009 Rady Gminy Darłowo z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.</p>	Uchwała dotyczyła uchylenia uchwały nr XXVI/368/2009 Rady Gminy Darłowo z dnia 15 czerwca 2009r. w sprawie sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo tj. działek oznaczonych numerami geodezyjnymi 63 o powierzchni 1,52 ha i 61/1 o powierzchni 1,57 ha położonych w obrębie ewidencyjnym Zagórzyn. Uchwała została uchylona ponieważ przedmiotowe działki stanowią przedmiot zamiany ze Skarbem Państwa. Uchwała została zrealizowana.
26.	<p>Uchwała Nr XLVI.442.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości.</p>	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości między Skarbem Państwa (nieruchomości położone w obrębach: Kowalewice działka nr 183, Kowalewice działka nr 195, Kowalewice działka nr 112/2, Krupy działka nr 347, Zagórzyn działka nr 61/1, Zagórzyn działka nr 63, a Gminą Darłowo (nieruchomości położone w obrębach: Nowy Jarosław działka nr 22/2, Słowino-Słowinko działka nr 91/4, Nowy Kraków działka nr 11/3). Podpisano akt notarialny umowy zamiany repertorium A3029/2018 z dn. 19.10.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
27.	<p>Uchwała Nr XLVI.443.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p>	Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.

	w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.	
28.	Uchwała Nr XLVI.444.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
29.	Uchwała Nr XLVI.445.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na występujący deficyt budżetu na 2018 rok.	Uchwała dotyczyła zaciągnięcia kredytu długoterminowego do kwoty 4 186 513,00 zł. na okres 10 lat z okresem spłaty od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2028 roku. Kredyt przeznaczony został na spłatę występujący deficyt budżetu w 2018 roku - finansowanie zadań inwestycyjnych. Uchwała została zrealizowana.
30.	Uchwała Nr XLVI.446.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek.	Uchwała dotyczyła zaciągnięcia kredytu długoterminowego do kwoty 3 140 311,00 zł. na okres 10 lat z okresem spłaty od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2028 roku. Kredyt przeznaczony został na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek. Uchwała została zrealizowana
31.	Uchwała Nr XLVI.447.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie zaciągnięcia pożyczki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie operacji „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Darłowo w miejscowości Zakrzewo etap II oraz w miejscowości Kowalewice wraz z przesyłem do Krup” realizowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.	Uchwała dotyczyła zaciągnięcia pożyczki z budżetu państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 1 973 176,00 zł. na wyprzedzające finansowanie zadania inwestycyjnego „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Darłowo w miejscowości Zakrzewo etap II oraz w miejscowości Kowalewice wraz z przesyłem do Krup” w ramach operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. Pożyczka została zaciągnięta do kwoty 1 031 189,45 zł. Uchwał została zrealizowana.
32.	Uchwała Nr XLVI.448.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Zachodniopomorskiego.	Uchwała dotyczyła udzielenia z budżetu Gminy Darłowo pomocy finansowej Województwu Zachodniopomorskiemu z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego - Trasa Nadmorska na odcinku Darłówko- Wicie” w 2018 roku. Pomoc finansowa została udzielona w formie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Darłowo w wysokości do kwoty 158 787,67 zł. Uchwałą Nr LIV.552.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku zmieniono wysokości udzielonej dotacji. Uchwała została zrealizowana
33.	Uchwała Nr XLVI.449.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie nadania imienia Ludzi Morza Szkole Podstawowej w Kopnicy.	Uchwała podjęta została na wniosek przedstawicieli Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego, którzy w dniu 15 lutego 2018r. złożyli wniosek do Wójta Gminy Darłowo o nadanie placówce imienia Ludzi Morza. Uchwała została zrealizowana.

<p>34.</p>	<p>Uchwała Nr XLVI.450.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku</p> <p>w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla logopedów, pedagogów, psychologów, terapeutów pedagogicznego i doradców zawodowych zatrudnionych w placówkach oświatowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Darłowo.</p>	<p>Podjęcie niniejszej uchwały było wynikiem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r., o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2203). Regulacje powyższej ustawy obligowały na nowo samorząd do ustalenia wymiaru pensum dla pedagogów, logopedów, psychologów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych, z tym, że wymiar ten nie może przekroczyć 22 godzin tygodniowo.</p> <p>Uzyskano pozytywne opinie związków zawodowych. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
<p>35.</p>	<p>Uchwała Nr XLVII.451.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 kwietnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.</p>	<p>Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>36.</p>	<p>Uchwała Nr XLVII.452.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 kwietnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.</p>	<p>Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>37.</p>	<p>Uchwała Nr XLVII.453.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 kwietnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Darłowo oznaczonych w ewidencji gruntów, jako działki numer 278/89, 278/90, 278/91 i 278/94, obręb ewidencyjny Bobolin.</p> <p>Podpisano umowy sprzedaży repertorium nr 1682/2018 z dn. 02.05.2018r. (dz. 278/91 i 278/94), nr 1863/2018 z dn. 17.05.2018 (dz. nr 278/90) i nr 4140/2018 z dn. 05.10.2018 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>38.</p>	<p>Uchwała Nr XLVII.454.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 kwietnia 2018 roku</p> <p>w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Powiatu Sławieńskiego.</p>	<p>Uchwała dotyczyła udzielenia pomocy rzeczowej dla Powiatu Sławieńskiego z przeznaczeniem na remont dróg będących własnością Powiatu Sławieńskiego w administrowaniu Starostwa Powiatowego w miejscowościach Kopań, Zakrzewo, Słowino - Słowinko, Leśnica. Wartość pomocy rzeczowej określono na kwotę 240 000,00 zł. brutto.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>39.</p>	<p>Uchwała Nr XLVIII.455.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie uchylenia uchwały Nr LV/461/2014 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 października 2014 roku w sprawie przyjęcia Programu Gminy Darłowo w zakresie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2014 - 2020.</p>	<p>Uchwała dotyczyła uchylenia uchwały Nr LV/461/2014 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 października 2014 roku w sprawie przyjęcia Programu Gminy Darłowo w zakresie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2014 - 2020.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>40.</p>	<p>Uchwała Nr XLVIII.456.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p>	<p>Uchwała dotyczyła przyjęcia sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie z działalności w 2017 roku wraz ze wskazaniem potrzeb w zakresie pomocy</p>

	w sprawie przyjęcia sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie z działalności w 2017 roku wraz ze wskazaniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej	społecznej. Uchwała została zrealizowana.
41.	Uchwała Nr XLVIII.457.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016 -2018 za 2017 rok	Uchwała dotyczyła przyjęcia sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie z działalności w 2017 roku wraz ze wskazaniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Uchwała została zrealizowana.
42.	Uchwała Nr XLVIII.458.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo za 2017 rok.	Uchwała dotyczyła przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo za 2017 rok. Uchwała została zrealizowana.
43.	Uchwała Nr XLVIII.459.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na wydzierżawienie części nieruchomości na okres 3 lat na rzecz dotychczasowego dzierżawcy. Przedmiotem dzierżawy była działka nr 181/3 o powierzchni 1,1500 ha, obręb ewidencyjny Dąbki. W dniu 22.05.2018r. podpisano umowę dzierżawy nr GP.68451.2.2018. Uchwała została zrealizowana.
44.	Uchwała Nr XLVIII.460.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki numer 43/6 i 43/7, obręb ewidencyjny Rusko. Podpisano umowę sprzedaży repertorium nr 830/2019 z dn. 09.04.2019 r. Uchwała została zrealizowana.
45.	Uchwała Nr XLVIII.461.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki numer 51/3, 51/4 i 51/5, obręb ewidencyjny Wicie. Podpisano umowę sprzedaży repertorium nr 5255/2018 z dn. 13.12.2018 r. (dz. nr 51/3) Uchwała jest w trakcie realizacji.
46.	Uchwała Nr XLVIII.462.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym przy rejestrze zabytków.	Uchwała dotyczyła przyznania Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Franciszka z Asyżu z siedzibą w Barzowicach, gm. Darłowo dotacji w wysokości 20 000,00 zł. na dofinansowanie opracowania dokumentacji remontu wieży wraz z wymianę dachu w kościele w m. Barzowice 43, gm. Darłowo. Uchwała została zrealizowana.
47.	Uchwała Nr XLVIII.463.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku	Uchwała dotyczyła przyjęcia wykazu kąpielisk na terenie gm. Darłowo oraz określenia terminu obowiązywania sezonu kąpielowego, który trwał od 01.07.2018r. do 31.08.2018r. Na mocy przedmiotowej

	w sprawie określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na terenie Gminy Darłowo w 2018 roku.	uchwały utworzono 6 kąpielisk. Uchwała została zrealizowana.
48.	Uchwała Nr XLVIII.464.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości od Skarbu Państwa, oznaczonej w ewidencji gruntów, jako działka numer 316/3, położonej w obrębie ewidencyjnym Porzecze. Uchwała została jest w trakcie realizacji.
49.	Uchwała Nr XLVIII.465.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Współpracy Gminy Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2017 roku.	Uchwała dotyczyła przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Współpracy Gminy Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego i o wolontariacie za 2017 rok. Uchwała została zrealizowana.
50.	Uchwała Nr XLVIII.466.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie przyjęcia „Oceny zasobów pomocy społecznej dla Gminy Darłowo za rok 2017”	Uchwała dotyczyła przyjęcia „Oceny zasobów pomocy społecznej dla Gminy Darłowo za rok 2017”. Uchwała została zrealizowana.
51.	Uchwała Nr XLVIII.467.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/192/2008 Rady Gminy Darłowo z dnia 25 stycznia 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo, zmienionej uchwałą Nr IX.75.2015 Rady Gminy Darłowo z dnia 12 czerwca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XIV.192.2008 Rady Gminy Darłowo z dnia 25 stycznia 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo	Przedmiotowa uchwała utraciła moc obowiązywania w związku z wejściem w życie uchwały Nr VI.54.2019 Rady Gminy Darłowo z dnia 27 lutego 2019 roku o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Żukowo Morskie w Gminie Darłowo.
52.	Uchwała Nr XLVIII.468.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Zachodniopomorskiemu.	Uchwała dotyczyła udzielenia z budżetu Gminy Darłowo pomocy finansowej Województwu Zachodniopomorskiemu z przeznaczeniem na pokrycie wypłaconej operatorowi przewozów rekompensaty, stanowiącej iloczyn wykonywanej pracy eksploatacyjnej oraz stawki dopłaty do jednego pociągokilometra z tytułu realizowania w okresie od 23 czerwca 2018r. do 2 września 2018r. połączenia kolejowego na trasie Sławno-Darłowo. Pomoc finansowa została udzielona w formie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok, w wysokości do 18.834,12 zł. Uchwała została zrealizowana.
53.	Uchwała Nr XLVIII.469.2018	Uchwała dotyczyła wprowadzenia regulacji

	<p>Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany Statutu Biblioteki Publicznej w Domasławicach.</p>	<p>dotyczących nadzoru nad Biblioteką Publiczną w Domasławicach. Zmiana dotyczyła wprowadzenia zapisu, iż nadzór merytoryczny nad Biblioteką sprawuje Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Szczecinie</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
54.	<p>Uchwała Nr XLVIII.470.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie uchylenia uchwały nr XXVI/210/2012 Rady Gminy Darłowo z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała dotyczyła uchylenia uchwały nr XXVI/210/2012 Rady Gminy Darłowo z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo. Sprzedaż działki nr 278/54 położonej w obrębie Bobolin miała nastąpić w trybie przetargowym. Jednakże podjęto decyzję o sprzedaży w drodze bezprzetargowej. W związku z powyższym należało uchylić przedmiotową uchwałę i podjąć uchwałę Nr XLVIII.470.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
55.	<p>Uchwała Nr XLVIII.471.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo oznaczonej numerem 278/54, obręb Bobolin. Podpisano umowę sprzedaży repertorium nr 2015/2018 z dn. 28.05.2018 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
56.	<p>Uchwała Nr XLVIII.472.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Darłowo, oznaczonych numerem 44/12, 44/13 i 44/14, obręb ewidencyjny Rusko. Podpisano umowę sprzedaży repertorium nr 1143/2018 z dn.29.05.2018 r. (dz. nr 44/12).</p> <p>Uchwała została częściowo zrealizowana.</p>
57.	<p>Uchwała Nr XLVIII.473.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.</p>	<p>Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
58.	<p>Uchwała Nr XLVIII.474.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.</p>	<p>Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
59.	<p>Uchwała Nr XLVIII.475.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Darłowo do projektu pod nazwą „Budowa szlaków kajakowych na rzekach Wieprzy i Grabowej” w ramach działania 4.9 Rozwój zasobów endogenicznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na współdziałanie Gminy Darłowo z gminami sąsiadującymi Powiatu Stawieńskiego w zakresie realizacji wspólnego zadania jakim jest budowa infrastruktury szlaków kajakowych na rzece Wieprzy i Grabowej. Zawiązано partnerstwo oraz złożono wniosek, który został uwzględniony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 - 2020.</p> <p>Uchwała jest zrealizowana na bieżąco.</p>

<p>60.</p>	<p>Uchwała Nr XLVIII.476.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 maja 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na współdziałanie z innymi gminami przez zawarcie umowy partnerskiej w zakresie realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Budowa szlaków kajakowych na rzekach Wieprzy i Grabowej” .</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na współdziałanie Gminy Darłowo z gminami sąsiadującymi Powiatu Sławieńskiego w zakresie realizacji wspólnego zadania jakim jest budowa infrastruktury szlaków kajakowych na rzece Wieprzy i Grabowej. Zawiązано partnerstwo oraz złożono wnioski, który został uwzględniony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014- 2020. Uchwała jest zrealizowana na bieżąco.</p>
<p>61.</p>	<p>Uchwała Nr XLIX.477.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Darłowo za 2017 rok</p>	<p>Uchwała dotyczyła rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Darłowo za 2017 rok. Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>62.</p>	<p>Uchwała Nr XLIX.478.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Darłowo z tytułu wykonania budżetu za rok 2017</p>	<p>Udzielono absolutorium Wójtowi Gminy Darłowo z tytułu wykonania budżetu za rok 2017. Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>63.</p>	<p>Uchwała Nr XLIX.479.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>zmieniająca uchwałę Nr XXV.233.2016 Rady Gminy Darłowo z dnia 17 października 2016 roku w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków stanowiących dochody budżetu Gminy Darłowo za pomocą innego instrumentu płatniczego</p>	<p>Uchwała dotyczyła wprowadzenia możliwości zapłaty podatków i opłat stanowiących dochody budżetu Gminy Darłowo za pomocą innego instrumentu płatniczego, w tym instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
<p>64.</p>	<p>Uchwała Nr XLIX.480.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na nabycie w drodze darowizny na rzecz Gminy Darłowo nieruchomości stanowiącej własność osoby fizycznej i prawnej.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nabycie w drodze darowizny na rzecz Gminy Darłowo nieruchomości stanowiącej własność osoby fizycznej i prawnej, oznaczonej numerem 309/20, obręb Bobolin. Podpisano umowę darowizny repertorium nr 1635/2018 z dn.11.07.2018 r. Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>65.</p>	<p>Uchwała Nr XLIX.481.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków</p>	<p>Uchwała dotyczyła przyznania Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Franciszka z Asyżu z siedzibą w Barzowicach dotacji w wysokości 15 055,00 zł. na dofinansowanie nakładów na opracowanie dokumentacji remontu wieży wraz z wymianą dachu w kościele w m. Barzowice 43, gm. Darłowo. Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>66.</p>	<p>Uchwała Nr XLIX.482.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p>	<p>Uchwała została podjęta w celu określenia rozmiaru obniżek nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze lub tym, którzy w/w</p>

	<p>w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek oraz przyznawania zwolnienia od realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze</p>	<p>stanowisko pełnią w zastępstwie lub zostało ono powierzone na określony czas. Proponowane godziny wynikają ze zmian organizacyjnych szkół, które z zespołów szkół przekształcone zostały w podstawowe szkoły ośmioletnie. Ustalone obniżki godzin zaakceptowane i uzgodnione zostały ze związkami zawodowymi. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
67.	<p>Uchwała Nr XLIX.483.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Darłowo.</p>	<p>Przedmiotowa uchwała utraciła moc obowiązywania w związku z wejściem w życie uchwały Nr L.492.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Darłowo.</p>
68.	<p>Uchwała Nr XLIX.484.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na obszarze strefy ochronnej A Uzdrowiska Dąbki, gm. Darłowo.</p>	<p>Uchwała została podjęta w celu uregulowania czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na obszarze strefy ochronnej A Uzdrowiska Dąbki. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
69.	<p>Uchwała Nr XLIX.485.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany uchwały Nr XXII/186/2012 Rady Gminy Darłowo z dnia 8 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego.</p>	<p>Uchwała dotyczyła określenia wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego pod sieć gazową:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w pasie drogowym na obszarze zabudowanym 10,00 zł; - w pasie drogowym poza obszarem zabudowanym 10,00 zł; - na drogowym obiekcie inżynierskim 50,00 zł. <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
70.	<p>Uchwała Nr XLIX.486.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Darłowo do projektu pod nazwą Budowa szlaku kajakowego na Jeziorze Kopań w ramach działania 4.9 Rozwój zasobów endogenicznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Darłowo do realizacji zadania w zakresie budowy infrastruktury szlaku kajakowego na Jeziorze Kopań. Złożono wniosek, który został zweryfikowany pozytywnie, jednak nie został uwzględniony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014- 2020 ze względu na niewystarczającą pulę środków przeznaczonych na realizację wszystkich wniosków złożonych w konkursie. Uchwała została zrealizowana.</p>
71.	<p>Uchwała Nr XLIX.487.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na współdziałanie z innymi podmiotami przez zawarcie umowy partnerskiej w zakresie realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Budowa szlaku kajakowego na Jeziorze Kopań”.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Darłowo do realizacji zadania w zakresie budowy infrastruktury szlaku kajakowego na Jeziorze Kopań. Złożono wniosek, który został zweryfikowany pozytywnie, jednak nie został uwzględniony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 - 2020 ze względu na niewystarczającą pulę środków przeznaczonych na realizację wszystkich wniosków</p>

		złożonych w konkursie. Uchwała jest w trakcie realizacji.
72.	Uchwała Nr XLIX.488.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie przyjęcia Planu działania Gminy Darłowo „Unikatowe walory Gminy Darłowo wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru gminy tworzącym produkty turystyczne”.	Uchwała dotyczyła przyjęcia Planu działania Gminy Darłowo „Unikatowe walory Gminy Darłowo wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru gminy tworzącym produkty turystyczne”. Plan działania został przyjęty na potrzeby realizacji zadania w zakresie budowy infrastruktury szlaku kajakowego na Jeziorze Kopań. Złożono wniosek, który został zweryfikowany pozytywnie, jednak nie został uwzględniony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014- 2020 ze względu na niewystarczającą pulę środków przeznaczonych na realizację wszystkich wniosków złożonych w konkursie. Uchwała w trakcie realizacji.
73.	Uchwała Nr XLIX.489.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXIV.219.2016 Rady Gminy Darłowo z dnia 13 września 2016 roku w sprawie przyjęcia Planu działania Gminy Darłowo wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru gminy tworzącym produkty turystyczne.	Uchwała dotyczyła zmiany przyjętego Planu działania Gminy Darłowo wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru gminy tworzącym produkty turystyczne. Plan działania został przyjęty na potrzeby realizacji zadania w zakresie budowy infrastruktury szlaków kajakowych na rzece Wieprzy i Garbowej. Złożono wniosek, który został zweryfikowany pozytywnie i został uwzględniony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
74.	Uchwała Nr XLIX.490.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok	Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
75.	Uchwała Nr XLIX.491.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
76.	Uchwała Nr L.492.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Darłowo	W Regulaminie określono zasady przyznawania dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków. Ponadto określono warunki wypłaty za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw. Wszelkie zapisy uzgodnione zostały na wspólnym spotkaniu ze związkami zawodowymi. Uchwał jest realizowana na bieżąco.
77.	Uchwała Nr L.493.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku	Uchwała dotyczyła zmiany uchwały nr XXXV.326.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 19 maja 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na

	w sprawie zmiany uchwały nr XXXV.326.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 19 maja 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.	nabycie nieruchomości, poprzez wykreślenie działki nr 271, obręb Krupy, która została nabyta w trybie komunalizacji (Uchwała Nr L.494.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku). Uchwała jest w trakcie realizacji.
78.	Uchwała Nr L.494.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie w drodze komunalizacji na rzecz gminy Darłowo nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie w drodze komunalizacji na rzecz Gminy Darłowo nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa tj. dz. nr 92 obręb Kowalewice, dz. nr 1/2 obręb Kowalewice, dz. nr 271 obręb Krupy, dz. nr 182/4 obręb Kowalewice, dz. nr 279/5 obręb Dąbki, dz. nr 280/1 obręb Dąbki, dz. nr 281/1 obręb Dąbki, dz. nr 282/1 obręb Dąbki, dz. nr 283/1 obręb Dąbki, dz. nr 284/1 obręb Dąbki. Nabycie nastąpiło na podstawie decyzji komunalizacyjnej. Uchwała jest częściowo zrealizowana.
79.	Uchwała Nr L.495.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działkach nr 484 i 491 obręb Krupy. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 3415/2018 z dn. 15.11.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
80.	Uchwała Nr L.496.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 312 obręb Kopań. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 3409/2018 z dn. 15.11.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
81.	Uchwała Nr L.497.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działkach nr 299, 282, 346, 306, 316, 39/87, 39/143, 39/145 obręb Kopań, dz. nr 4/3 obręb Bobolin, dz. nr 233 obręb Rusko, dz. nr 518 obręb Cisowo, dz. nr 199/2 i 193/7 obręb Gleźnowo. Podpisano umowy ustanowienia służebności w dn. 15.11.2018 r. nr repertorium nr 3361/2018 (dz. 299, 282, 346 obręb Kopań), nr 3367/2018 (dz. nr 306 obręb Kopań), nr 3373/2018 (dz. nr 4/3 obręb Bobolin), nr 3379/2018 (dz. nr 233 obręb Rusko), nr 3385/2018 (dz. nr 316 obręb Kopań), nr 3391/2018 (dz. nr 518 obręb Cisowo), nr 3397/2018 (dz. nr 39/87, 39/143, 39/145 obręb Kopań), nr 3403/2018 (dz. nr 199/2 i 193/7 obręb Gleźnowo). Uchwała w trakcie realizacji.
82.	Uchwała Nr L.498.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 312 obręb Kopań. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 3409/2018 z dn. 15.11.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
83.	Uchwała Nr L.499.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo oznaczonej w rejestrze gruntów numerem 184, obręb

	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Zakrzewo. Podpisano umowę sprzedaży repertorium nr 608/2019 z dn. 14.02.2019 r. Uchwała została zrealizowana.
84.	Uchwała Nr L.500.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo oznaczonej w rejestrze gruntów numerem 487/21, obręb Wiekowice. Podpisano umowę sprzedaży repertorium nr 5170/2018 z dn. 07.12.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
85.	Uchwała Nr L.501.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu linii elektroenergetycznej na działce nr 282/1 obręb Stary Jarosław. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 4374/2018 z dn. 02.10.2018 r. Uchwała została zrealizowana.
86.	Uchwała Nr L.502.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości na rzecz dotychczasowych dzierżawców. Podpisano umowy z dzierżawcami. Uchwała została zrealizowana.
87.	Uchwała Nr L.503.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na zmianę nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Darłowo na nieruchomość gruntową stanowiącą własność osoby fizycznej.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na zmianę nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Darłowo oznaczonej numerem 278/92, obręb Bobolin na nieruchomość gruntową stanowiącą własność osoby fizycznej oznaczoną numerem 295/1 obręb Domasławice. Podpisano umowę zamiany repertorium nr 2469/2018 z dn. 04.09.2018 r. Uchwała jest w trakcie realizacji.
88.	Uchwała Nr L.504.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.	Uchwała dotyczyła przyznania Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Franciszka z Asyżu z siedzibą w Barzowicach 45, gm. Darłowo dotacji w wysokości 11 500, 00 zł. na dofinansowanie nakładów na opracowanie dokumentacji remontu wieży wraz z wymianą dachu w kościele w m. Barzowice, gm. Darłowo. Uchwała została zrealizowana.
89.	Uchwała Nr L.505.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.	Uchwała dotyczyła przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.
90.	Uchwała Nr L.506.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na	Uchwała dotyczyła przyjęcia i uregulowania zasad przyznawania dotacji na demontaż, transport i utylizację odpadów zawierających azbest - głównie pokryć dachowych. W 2018r. zutylizowano 4133,2 m ² odpadów zawierających azbest.

	dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej polegającej na demontażu, transporcie i utylizacji odpadów zawierających azbest.	Uchwała została zrealizowana.
91.	Uchwała Nr L.507.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, które udzielają schronienia osobom bezdomnym.	Uchwała dotyczyła określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, które udzielają schronienia osobom bezdomnym . Uchwała jest realizowana na bieżąco przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.
92.	Uchwała Nr L.508.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Darłowo. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
93.	Uchwała Nr L.509.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Darłowo. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
94.	Uchwała Nr L.510.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.	Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
95.	Uchwała Nr L.511.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
96.	Uchwała Nr LI.512.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 sierpnia 2018 roku w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2018 roku o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1276) z Konstytucją RP.	Uchwałą upoważniono Wójta Gminy do udzielenia pełnomocnictwa radcy prawnemu do sporządzenia wniosku i reprezentowania Rady Gminy w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie zbadania zgodności art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2018r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw z Konstytucją RP. Uchwała jest realizowana.
97.	Uchwała Nr LI.513.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 21 sierpnia 2018 roku	Uchwała dotyczyła ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Darłowo. W związku ze zmianą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018r.

	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Darłowo.	w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936) określającego warunki i sposób wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru oraz maksymalny poziom dodatku funkcyjnego, należało podjąć przedmiotową uchwałę. Uchwała utraciła moc w związku z podjęciem uchwały Nr II.10.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Darłowo.
98.	Uchwała Nr LII.514.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na zbycie w drodze darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na zbycie w drodze darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo oznaczonej w rejestrze gruntów numerami 278/2 i 278/34 obręb Bobolin. Nieruchomość została przekazana w darowiźnie na rzecz Województwa Zachodniopomorskiego. Podpisano umowę darowizny repertorium nr 3141/2019 z dn. 10.04.2019 r. Uchwała została zrealizowana.
99.	Uchwała Nr LII.515.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo oznaczonej w rejestrze gruntów numerem 485/29 i 485/35, obręb Wiekowice. Uchwała jest w trakcie realizacji.
100.	Uchwała Nr LII.516.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo po dokonaniu podziału geodezyjnego działki oznaczonej w rejestrze gruntów numerem 138/7, obręb Dąbki. Uchwała jest w trakcie realizacji.
101.	Uchwała Nr LII.517.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości od Skarbu Państwa oznaczonej w rejestrze gruntów nr 13/2 obręb Gleźnowo. Uchwała jest w trakcie realizacji.
102.	Uchwała Nr LII.518.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 39/87 obręb Kopań. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 320/2019 z dn. 13.02.2019 r. Uchwała została zrealizowana.
103.	Uchwała Nr LII.519.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 147 obręb Bobolin. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 308/2019 i 350/2019 z dn. 13.02.2019r. Uchwała została zrealizowana.

104.	<p>Uchwała Nr LII.520.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działkach nr 138/7, 145/11, 145/13, 139, 119/6, 137, 138/1, 120/10 obręb Dąbki.</p> <p>Uchwała jest w trakcie realizacji.</p>
105.	<p>Uchwała Nr LII.521.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 21/17 obręb Bobolin. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 272/2019 z dn. 13.02.2019 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
106.	<p>Uchwała Nr LII.522.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 177 obręb Kopnica. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 3421/2018 z dn. 15.11.2018 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
107.	<p>Uchwała Nr LII.523.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci gazowej na działce nr 13/2 obręb Bobolin. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 908/2019 z dn. 24.04.2019 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
108.	<p>Uchwała Nr LII.524.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci telekomunikacyjnej na działce nr 75/4 obręb 12 m. Darłowo. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 2771/2018 z dn. 26.09.2018 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana</p>
109.	<p>Uchwała Nr LII.525.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 140 obręb Kowalewiczki.</p> <p>Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 278/2019 z dn. 13.02.2019 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
110.	<p>Uchwała Nr LII.526.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu</p>	<p>Uchwała dotyczy wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 232 obręb Rusko.</p> <p>Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 332/2019 z dn. 13.02.2019 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
111.	<p>Uchwała Nr LII.527.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu</p>	<p>Uchwała dotyczy wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 118/2 obręb Dąbki</p> <p>Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 326/2019 z dn. 13.02.2019 r.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
112.	<p>Uchwała Nr LII.528.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie ustalenia wstępnej lokalizacji nowego</p>	<p>Uchwała dotyczyła wskazania miejsca lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego przy drodze powiatowej: Rusko - Jeżyce - Malechowo 3711Z w miejscowości Jeżyce str. P i L.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>

	przystanku komunikacyjnego.	
113.	Uchwała Nr LII.529.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie ustalenia wstępnej lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego.	Uchwała dotyczyła wskazania miejsca lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego przy drodze powiatowej: Rusko - Jeżyce - Malechowo 3711Z w miejscowości Jeżyczki str. P i L. Uchwała została zrealizowana.
114.	Uchwała Nr LII.530.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie zmiany uchwały nr XLIV.422.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo na lata 2017 - 2023.	Program Rewitalizacji dla Gminy Darłowo został zmieniony uchwałą nr LII.530.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie zmiany uchwałą nr XLIV.422.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Darłowo na lata 2017 - 2023. Gmina Darłowo realizuje wiele zadań objętych przedmiotowym programem. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
115.	Uchwała Nr LII.531.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.	Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
116.	Uchwała Nr LII.532.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
117.	Uchwała Nr LII.533.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie budowy węzła "Sianów Zachód" w ramach budowy obwodnicy Koszalina i Sianowa na drodze ekspresowej S6.	Uchwała dotyczyła wyrażenia stanowiska Rady Gminy Darłowo w sprawie budowy węzła "Sianów Zachód" w ramach budowy obwodnicy Koszalina i Sianowa na drodze ekspresowej S6. Uchwała została zrealizowana.
118.	Uchwała Nr LII.534.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku w sprawie zmiany Statutu Gminy Darłowo.	Uchwała dotyczyła zmiany Statutu Gminy Darłowo. W związku ze zmianą ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zaistniała konieczność zmiany Statutu Gminy Darłowo w celu dostosowania jego zapisów do obowiązujących uregulowań prawnych. Przedmiotowe zmiany dotyczą w szczególności: 1) powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji; 2) zasad transmitowania i utrwalania obrad Rady za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk; 3) trybu głosowania jawnego imiennego; 4) inicjatywy uchwałodawczej; 5) trybu interpelacji i zapytań. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
119.	Uchwała Nr LII.535.2018	Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa zostało

	<p>Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa.</p>	<p>rozpatrzone przez Radę Gminy Darłowo w dniu 5 września 2018 roku na LII sesji VII kadencji Rady Gminy Darłowo, na której rada podjęła pięć uchwał w przedmiotowej sprawie.</p> <p>Rada nie uwzględniła wniesionego w dniu 29.06.2018 r. przez wzywających wezwania do usunięcia naruszenia prawa wynikającego z zapisów § 57 ust. 1 uchwały Nr XXII/282/2005 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo na całym obszarze z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1.</p> <p>W dniu 5 września 2018 roku Przewodniczący Rady Gminy Darłowo przekazał niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi wzywających.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>120.</p>	<p>Uchwała Nr LII.536.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa.</p>	<p>Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa zostało rozpatrzone przez Radę Gminy Darłowo w dniu 5 września 2018 roku na LII sesji VII kadencji Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Rada Gminy Darłowo nie uwzględniła wniesionego w dniu 29.06.2018 r. przez wzywającego wezwania do usunięcia naruszeń prawa wynikających z zapisów § 57 ust. 1 uchwały Nr XXII/282/2005 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 czerwca 2005r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo na całym obszarze z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1.</p> <p>W dniu 5 września 2018 roku Przewodniczący Rady Gminy Darłowo przekazał niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi wzywającego.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
<p>121.</p>	<p>Uchwała Nr LII.537.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa.</p>	<p>Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa zostało rozpatrzone przez Radę Gminy Darłowo w dniu 5 września 2018 roku na LII sesji VII kadencji Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Rada Gminy Darłowo nie uwzględniła wniesionego w dniu 29.06.2018 r. przez wzywających wezwania do usunięcia naruszenia prawa wynikającego z zapisów § 57 ust. 1 uchwały Nr XXII/282/2005 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania</p>

		<p>przestrzennego Gminy Darłowo na całym obszarze z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1.</p> <p>W dniu 5 września 2018 roku Przewodniczący Rady Gminy Darłowo przekazał niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi wzywających. Uchwała została zrealizowana.</p>
122.	<p>Uchwała Nr LII.538.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa.</p>	<p>Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa zostało rozpatrzone przez Radę Gminy Darłowo w dniu 5 września 2018 roku na LII sesji VII kadencji Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Rada Gminy Darłowo nie uwzględniła wniesionego w dniu 29.06.2018 r. przez wzywającą wezwania do usunięcia naruszeń prawa wynikających z zapisów § 57 ust. 1 uchwały Nr XXII/282/2005 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo na całym obszarze z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1.</p> <p>W dniu 5 września 2018 roku Przewodniczący Rady Gminy Darłowo przekazał niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi wzywającej. Uchwała została zrealizowana.</p>
123.	<p>Uchwała Nr LII.539.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 5 września 2018 roku</p> <p>w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa</p>	<p>Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa zostało rozpatrzone przez Radę Gminy Darłowo w dniu 5 września 2018 roku na LII sesji VII kadencji Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Rada Gminy Darłowo nie uwzględniła wniesionego w dniu 29.06.2018 r. przez wzywającą wezwania do usunięcia naruszeń prawa wynikających z zapisów § 57 ust. 1 uchwały Nr XXII/282/2005 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo na całym obszarze z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1.</p> <p>W dniu 5 września 2018 roku Przewodniczący Rady Gminy Darłowo przekazał niniejszą uchwałę wraz</p>

		z uzasadnieniem pełnomocnikowi wzywającej. Uchwała została zrealizowana.
124.	Uchwała Nr LIII.540.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie określenia wymiaru godzin bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz zwolnienia z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Darłowo	W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2018 r. ustawy o finansowaniu zadań oświatowych moc traci zawarta w ustawie o systemie oświaty dotychczasowa delegacja do ustalenia przez radę gminy wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego, a tym samym zaszła konieczność podjęcia nowej uchwały. Uchwał jest realizowana na bieżąco.
125.	Uchwała Nr LIII.541.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie pomnika przyrody - grupy 8 drzew z gatunku lipa drobnolistna, kasztanowiec zwyczajny, klon jawor, rosnących na działce 72 obręb Stary Jarosław, gm. Darłowo.	Uchwała została podjęta w celu uzgodnienia przez Radę Gminy Darłowo warunków przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody. Uchwała została zrealizowana.
126.	Uchwała Nr LIII.542.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Darłowo, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Gminy Darłowo oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowej instytucji kultury za I półrocze 2018 roku	Uchwała dotyczyła przyjęcia informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Darłowo, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Gminy Darłowo oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowej instytucji kultury za I półrocze 2018 roku. Uchwała została zrealizowana.
127.	Uchwała Nr LIII.543.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.	Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
128.	Uchwała Nr LIII.544.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.
129.	Uchwała Nr LIII.545.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie w drodze komunalizacji na rzecz Gminy Darłowo nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa.	Uchwała dotyczy wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie w drodze komunalizacji na rzecz Gminy Darłowo nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa oznaczonej w rejestrze gruntów numerem 276/5 obręb Bobolin. Uchwała jest w trakcie realizacji.

130.	<p>Uchwała Nr LIII.546.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 października 2018 roku</p> <p>w sprawie uchwalenia regulaminu dostarczenia wody i odprowadzania ścieków.</p>	<p>Uchwała dotyczyła uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Przedmiotowe usługi świadczone są przez Gminny Zakład Użyteczności Publicznej Sp. zo.o. w Krupach. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
131.	<p>Uchwała Nr LIV.547.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku rolnego na obszarze Gminy Darłowo w 2019 roku</p>	<p>Stawki podatku rolnego określone w uchwale są stosowane w 2019 rok. Uchwała jest realizowana na bieżąco</p>
132.	<p>Uchwała Nr LIV.548.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie ustalenia stawek podatku od nieruchomości, zwolnień od tego podatku oraz poboru podatku w drodze inkasa.</p>	<p>Stawki podatku od nieruchomości określone w uchwale są stosowane w 2019 roku. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
133.	<p>Uchwała Nr LIV.549.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany uchwały Nr XLI.393.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 15 listopada 2017 roku w sprawie opłaty targowej.</p>	<p>Przedmiotowa uchwała została unieważniona przez organ nadzoru, Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie, z uwagi na zastosowanie nowelizacji stawki opłaty targowej w błędnej uchwale zmiany, a powinna być w uchwale pierwotnej. Uchwała ta została poprawnie podjęta dnia 28.11.2018 r. Nr II.12.2018 .</p>
134.	<p>Uchwała Nr LIV.550.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 12 obręb Żukowo Morskie. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 338/2019 z dn. 13.02.2019 r. Uchwała jest zrealizowana.</p>
135.	<p>Uchwała Nr LIV.551.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie uchwalenia Roczno programu współpracy Gminy Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok.</p>	<p>Uchwała dotyczyła uchwalenia Roczno programu współpracy Gminy Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
136.	<p>Uchwała Nr LIV.552.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku</p> <p>zmieniająca uchwałę Nr XLVI.448.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Zachodniopomorskiego.</p>	<p>Uchwała dotyczyła zmiany wysokości przyznanej dotacji do kwoty 158 787,67 zł. Uchwała została zrealizowana.</p>
137.	<p>Uchwała Nr LIV.553.2018 Rady Gminy Darłowo</p>	<p>Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone.</p>

	z dnia 6 listopada 2018 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.	Uchwała została zrealizowana.
138.	Uchwała Nr LIV.554.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 6 listopada 2018 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028.	Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana
139.	Uchwała Nr I.1.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 20 listopada 2018 roku w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Darłowo.	Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz § 22 ust. 2 Statutu Gminy Darłowo, Rada Gminy Darłowo w wyniku głosowania tajnego na Przewodniczącego Rady Gminy Darłowo wybrała radnego Grzegorza Hejno. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
140.	Uchwała Nr I.2.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 20 listopada 2018 roku w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Darłowo.	Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz § 22 ust. 2 Statutu Gminy Darłowo, Rada Gminy Darłowo w wyniku głosowania tajnego na Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Darłowo wybrała radnego Henryka Ignatowicza. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
141.	Uchwała Nr II.3.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Darłowo i ustalenia jej składu osobowego	Rada Gminy Darłowo powołała Komisję Rewizyjną w następującym składzie: 1) radny Waldemar Bonk 2) radny Piotr Szewczykowski 3) radna Justyna Osses 4) radny Robert Ciszek 5) radny Wiesław Moskwa Uchwała jest realizowana na bieżąco.
142.	Uchwała Nr II.4.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Darłowo	Zgodnie z art. 18a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz § 83 ust. 2 Statutu Gminy Darłowo Rada Gminy Darłowo wybrała radnego Waldemara Bonka na Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Darłowo. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
143.	Uchwała Nr II.5.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Darłowo i ustalenia jej składu osobowego	Zgodnie z art. 18b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz § 21 ust. 1 pkt 2 Statutu Gminy Darłowo Rada Gminy Darłowo powołała Komisję Skarg, Wniosków i Petycji w następującym składzie: 1) radny Mirosław Gałuszkiewicz 2) radny Piotr Szewczykowski 3) radny Dariusz Bańczewski 4) radny Rober Ciszek 5) radna Marzena Drzewucka Uchwała jest realizowana na bieżąco.
144.	Uchwała Nr II.6.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku	Zgodnie z art. 18b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz § 108a ust. 3 Statutu Gminy Darłowo Rada Gminy Darłowo wybrała:

	w sprawie wyboru Przewodniczącego oraz Zastępcy Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Darłowo	<p>1) radnego Piotra Szewczykowskiego na Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Darłowo.</p> <p>2) radnego Roberta Ciszka na Zastępcę Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
145.	<p>Uchwała Nr II.7.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie powołania stałych komisji Rady Gminy Darłowo i ustalenia składu osobowego</p>	<p>Rada Gminy Darłowo powołała komisje stałe w następującym składzie:</p> <p>1. Komisja Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury Technicznej:</p> <p>1) radny Adam Wasieńko 2) radny Mirosław Gałuszkiewicz 3) radny Robert Cizek 4) radny Dariusz Bańczewski 5) radny Henryk Ignatowicz</p> <p>2. Komisja Gospodarki Gminnej, Finansów i Budżetu:</p> <p>1) radny Mirosław Gałuszkiewicz 2) radny Piotr Szewczykowski 3) radna Justyna Osses 4) radny Wiesław Moskwa 5) radna Anna Krawczuk-Kiełb</p> <p>3. Komisja Oświaty, Kultury i Sportu:</p> <p>1) radny Adam Wasieńko 2) radna Justyna Osses 3) radna Joanna Lach 4) radny Bogdan Herbeć 5) radny Henryk Noworolnik</p> <p>4. Komisja Prawa, Opieki Społecznej i Zdrowia:</p> <p>1) radna Joanna Lach 2) radny Wiesław Moskwa 3) radna Marzena Drzewucka 4) radny Henryk Ignatowicz 5) radny Dariusz Bańczewski</p> <p>5. Komisja Uzdrowiskowa:</p> <p>1) radny Waldemar Bonk 2) radny Henryk Noworolnik 3) radna Marzena Drzewucka 4) radny Henryk Ignatowicz 5) radny Grzegorz Hejno</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
146.	<p>Uchwała Nr II.8.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie powołania Komisji Organizacyjno-Programowej Rady Gminy Darłowo i ustalenia jej składu osobowego.</p>	<p>Rada Gminy Darłowo powołała Komisję Organizacyjno-Programową w następującym składzie:</p> <p>1) Wiesław Moskwa Przewodniczący Komisji Gospodarki Gminnej, Finansów i Budżetu;</p> <p>2) Mirosław Gałuszkiewicz Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury Technicznej;</p> <p>3) Marzena Drzewucka Przewodnicząca Komisji Prawa, Opieki Społecznej i Zdrowia;</p> <p>4) Justyna Osses Przewodnicząca Komisji Oświaty,</p>

		<p>Kultury i Sportu;</p> <p>5) Waldemar Bonk Przewodniczący Komisji Rewizyjnej;</p> <p>6) Henryk Noworolnik Przewodniczący Komisji Uzdrawiskowej;</p> <p>7) Piotr Szewczykowski Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji;</p> <p>8) Henryk Ignatowicz Wiceprzewodniczący Rady Gminy Darłowo;</p> <p>9) Grzegorz Hejno Przewodniczący Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
147.	<p>Uchwała Nr II.9.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie zasad przyznawania i wysokości diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych przysługujących radnym Rady Gminy Darłowo.</p>	<p>Radnym przysługują zryczałtowane diety miesięczne, które ulegają obniżeniu za każdą nieobecność radnego na posiedzeniach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sesji Rady Gminy Darłowo, 2) komisji rady Gminy Darłowo, 3) comiesięcznym spotkaniu z mieszkańcami swojego okręgu. <p>Wypłata diet następuje w kasie Urzędu Gminy Darłowo w terminie 7 dni po zakończeniu miesiąca, za miesiąc poprzedni.</p> <p>W przypadku zmiany w trakcie danego miesiąca funkcji pełnionej przez radnego, wysokość diety ustala się proporcjonalnie do okresu sprawowania tej funkcji w danym miesiącu.</p> <p>Radnemu skierowanemu do udziału w szkoleniach, naradach lub spotkaniach poza terenem Gminy Darłowo przysługują należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych na zasadach określonych w przepisach dotyczących pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i za granicą.</p> <p>Wydatki z tytułu diet i podróży służbowych realizowane są z budżetu gminy.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
148.	<p>Uchwała Nr II.10.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Darłowo</p>	<p>Uchwała dotyczy ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Darłowo.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
149.	<p>Uchwała Nr II.11.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku</p> <p>w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Gminy Darłowo pn. „Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach</p>	<p>Na mocy przedmiotowej uchwały została utworzona jednostka budżetowa Gminy Darłowo pn. „Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach oraz został nadany statut, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
150.	<p>Uchwała Nr II.12.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku</p>	<p>Stawka opłaty targowej określona w uchwale jest stosowana w 2019 roku.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>

	w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII.242.2016 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 listopada 2016 roku w sprawie opłaty targowej	
151.	Uchwała Nr II.13.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działkach nr 84/2 obręb Bobolin, nr 90/10 obręb Kowalewice, nr 247 i 496 obręb Domasławice. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium z dn. 13.02.2019r. nr 302/2019 (dz. nr 90/10 obręb Kowalewice), nr 314/2019 (dz. nr 247, 496 obręb Domasławice). Uchwała jest częściowo zrealizowana.
152.	Uchwała Nr II.14.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu	Uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działce nr 315 obręb Cisowo. Podpisano umowę ustanowienia służebności repertorium nr 284/2019 z dn. 13.02.2019r. Uchwała została zrealizowana.
153.	Uchwała Nr II.15.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie przyjęcia aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Darłowo na lata 2012-2027	Uchwała dotyczyła przyjęcia aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Darłowo na lata 2012-2027. Uchwała jest realizowana na bieżąco.
154.	Uchwała Nr II.16.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych objętych wieloletnim programem wspierania finansowania gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023	Uchwała dotyczyła określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych objętych wieloletnim programem wspierania finansowania gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Posiłki są przyznawane w szkołach, schroniskach dla osób bezdomnych na podstawie decyzji administracyjnej. Świadczenie pieniężne na zakup żywności przyznawane są również na podstawie decyzji administracyjnej. Uchwała jest realizowana na bieżąco przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.
155.	Uchwała Nr II.17.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Uchwała dotyczyła podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Kryterium dochodowe podwyższono do 150%. Uchwała jest realizowana na bieżąco przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.
156.	Uchwała Nr II.18.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 listopada 2018 roku	Uchwała dotyczyła przyznania posiłku dla dzieci na wniosek dyrektora w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc w formie posiłku dla dzieci

	<p>w sprawie przyjęcia programu ostonowego „Pomoc w formie posiłku dla dzieci i uczniów udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola” w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023</p>	<p>i uczniów udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola” w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023</p> <p>Uchwała jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie. W trakcie realizacji do chwili obecnej nie wskazano osób uprawnionych.</p>
157.	<p>Uchwała Nr III.19.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 17 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.</p>	<p>Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.</p>
158.	<p>Uchwała Nr III.20.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 17 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028</p>	<p>Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana</p>
159.	<p>Uchwała Nr IV.21.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Darłowo na rok 2019.</p>	<p>Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.</p>
160.	<p>Uchwała Nr IV.22.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie uchwalenia zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Darłowo na lata 2019-2022.</p>	<p>Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone. Uchwała została zrealizowana.</p>
161.	<p>Uchwała Nr IV.23.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczy wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działek nr 39/22 i 39/29 obręb Dąbki. Uchwała jest w trakcie realizacji.</p>
162.	<p>Uchwała Nr IV.24.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu.</p>	<p>Uchwała dotyczy wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu sieci energetycznej na działki nr 48 obręb Bukowo Morskie. Uchwała jest w trakcie realizacji.</p>
163.	<p>Uchwała Nr IV.25.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo na 2019 rok</p>	<p>Uchwała dotyczyła przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo na 2019 rok. Uchwała jest realizowana na bieżąco zgodnie z wytycznymi Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo.</p>
164.	<p>Uchwała Nr IV.26.2018</p>	<p>Uchwała dotyczyła przyjęcia Programu Wspierania</p>

	<p>Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2019 - 2021</p>	<p>Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2019 - 2021. Uchwała jest realizowana na bieżąco</p>
165.	<p>Uchwała Nr IV.27.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany uchwały Nr XIX.157.2016 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi</p>	<p>Uchwała podjęta w celu wydłużenia terminu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
166.	<p>Uchwała Nr IV.28.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo</p>	<p>Uchwała dotyczyła wyrażenie zgody na wydzierżawienie części nieruchomości na rzecz dotychczasowego dzierżawcy na okres jednego roku. Przedmiotem dzierżawy była działka nr 33/2 o pow. 0,0049 ha, obręb ewidencyjny Dąbki. Podpisano umowę z dzierżawcą nr GP.68452.42.2018 z dnia 12.02.2019 r. oraz aneks nr MK.68452.44A.2017 do umowy dzierżawy przedmiotowej nieruchomości. Uchwała została zrealizowana.</p>
167.	<p>Uchwała Nr IV.29.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała dotyczy wyrażenie zgody na wydzierżawienie części nieruchomości na okres 5 lat. Przedmiotem dzierżawy była działka nr 94 o pow. 0,0800 ha, obręb ewidencyjny Dąbki. Uchwała jest w trakcie realizacji.</p>
168.	<p>Uchwała Nr IV.30.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wprowadzenia Regulaminu cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała podjęta w celu unormowania sposobu zgłaszania nowych miejsc pochówku, a także rezerwacji miejsc przeznaczonych do urządzenia grobu, umożliwia prawidłowe zarządzanie cmentarzami komunalnymi. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
169.	<p>Uchwała Nr IV.31.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie ustalenia opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Darłowo.</p>	<p>Uchwała została podjęta w celu wprowadzenia opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Darłowo, wykup nowych miejsc pochówku, a także rezerwacji miejsc przeznaczonych do urządzenia grobu. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
170.	<p>Uchwała Nr IV.32.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie uchwalenia ramowego planu pracy Rady Gminy Darłowo na 2019 rok</p>	<p>Ramowy plan pracy Rady Gminy Darłowo na 2019 rok został przekazany Przewodniczącemu Rady Gminy Darłowo oraz Wójtowi Gminy Darłowo. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
171.	<p>Uchwała Nr IV.33.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zatwierdzenia ramowych planów</p>	<p>Ramowe plany pracy komisji Rady Gminy Darłowo na 2019 rok zostały przekazany przewodniczącym komisji resortowych Rady Gminy Darłowo. Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>

	pracy komisji Rady Gminy Darłowo na 2019 rok.	
172.	<p>Uchwała Nr IV.34.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zatwierdzenia ramowego planu pracy i kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Darłowo na 2019 rok.</p>	<p>Ramowy plan pracy i kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Darłowo na 2019 rok został przekazany Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Darłowo.</p> <p>Uchwała jest realizowana na bieżąco.</p>
173.	<p>Uchwała Nr IV.35.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmian w budżecie Gminy Darłowo na 2018 rok.</p>	<p>Zmiany dotyczyły budżetu Gminy Darłowo na 2018 rok i zostały wprowadzone.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
174.	<p>Uchwała Nr IV.36.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2021.</p>	<p>Zmiany dotyczyły Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Darłowo na lata 2018-2028 i zostały wprowadzone.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>
175.	<p>Uchwała Nr IV.37.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 28 grudnia 2018 roku</p> <p>w sprawie wykazu wydatków budżetu Gminy Darłowo, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2018.</p>	<p>Uchwała dotyczyła określenia wykazu wydatków budżetu Gminy Darłowo, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2018.</p> <p>Uchwała została zrealizowana.</p>

XIV. GMINA W RANKINGACH, KONKURSACH I PUBLIKACJACH

Gmina Darłowo coraz częściej jest przywoływana jako przykład gminy wiejskiej, która skutecznie zabiega o środki zewnętrzne oraz inwestuje je w innowacyjne projekty. Potwierdzają to dane liczbowe i struktura budżetu gminy, jak również obecność gminy w rankingach czy publikacjach, programach telewizyjnych, audycjach radiowych o zasięgu ogólnopolskim.

Gmina Darłowo na tle gmin wiejskich w województwie zachodniopolskim wyróżnia się wysokim miejscem wśród 48 gmin województwa. Ranking wykonany jest poprzez Regionalną Izbę Obrachunkową na zlecenie Wojewody. Dokładne dane rankingu znajdują się na stronie Urzędu Wojewódzkiego (<http://www.szczecin.uw.gov.pl/?type=article&action=view&id=9678>) W 2017 roku Gmina Darłowo zajmowała **5** miejsce na **48** gmin wiejskich plasując się za: gminą Dobra, gminą Kołobrzeg, gminą Kołbaskowo oraz gminą Rewal.

W 2018 roku Gmina Darłowo na 48 gmin wiejskim zajęła 3 miejsce przewyższając swoimi wskaźnikami gminy: Kołbaskowo i Rewal.

Wskaźniki gminy Darłowo przedstawiają się następująco:

rok	miejsce w rankingu na 48 gmin wiejskich w województwie zachodniopomorskim	miejsce spośród gmin wiejskich w powiecie sławieńskim	udział dochodów własnych w dochodach ogółem	relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem	udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	relacja zobowiązań do dochodów ogółem	obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne do wynagrodzeń	wskaźnik bezrobocia
2018	3	1	70,30%	33,80%	29,60%	1,30%	29,30%	6,70%
2017	5	1	62,50%	15,40%	20,90%	21,90%	29,20%	7,40%

W 2019 ukazała się publikacja pt. „RANKING FINANSOWY SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE W 2018 ROKU” wydana przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich. W przedmiotowym opracowaniu przedstawiono ranking wszystkich samorządów w Polsce przedstawione za pomocą jednolitych wskaźników finansowych. Powyższe zestawienie znajduje pod linkiem <http://www.forum-ekonomiczne.pl/wp-content/uploads/2019/04/RANKING-FINAN-2018-final.pdf>

Zgodnie z przedstawionym zestawieniem Gmina wiejska Darłowo zajęła w rankingu **13** miejsce na **1548** gmin wiejskich w Polsce.